

KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

CUMHURİYET MECLİSİ
TUTANAK DERGİSİ4'üncü Birleşim
18 Ekim 1988, Salı

İÇİNDEKİLER

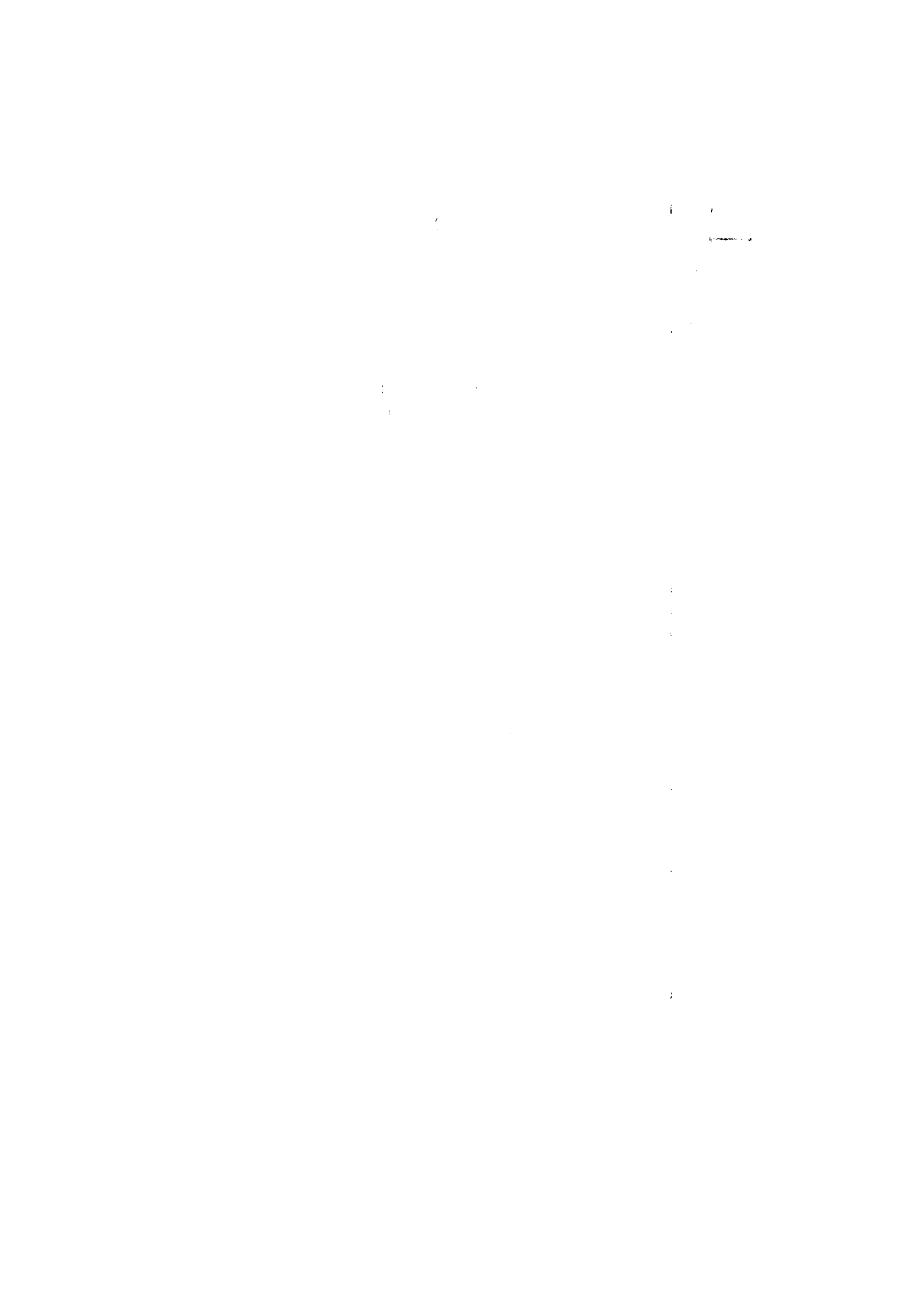
I. GELEN EVRAK

Sayfa:
472(A) - 773

II. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A. CNAYA SUNULANLAR:

- 1- Danışma Kurulunun, Toprak Ürünleri Kurumu Araştırma Komitesinin üye sayısını belirleyen Karar Önergisi (D.K.NO: 4/4/88) 475
- 2- Başbakanlığın, Deniz Ticaret (Gemilerin Kaydı, Satış ve İpotekler) (Değişiklik) Yasa Tasarısının (Y.T.NO: 241/3/87) ivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeresi. 476
- 3- Başbakanlığın, Balıkçı Gemileri (Tescil, Satış, Deniz ve İpotek) (Değişiklik) Yasa Tasarısının (Y.T.NO:242/3/87) ivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeresi. 476
- 4- Başbakanlığın, Sünger Avcılığı (Değişiklik) Yasa Tasarısının (Y.T.NO:243/3/87) ivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeresi. 476
- 5- Başbakanlığın, Balıkçılık (Değişiklik) Yasa Tasarısının (Y.T.NO:244/3/87) ivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeresi 476
- 6- Başbakanlığın, Deniz Ticaret (Vergi Yükleme Hükümleri) (Değişiklik) Yasa Tasarısının (Y.T.NO:245/3/87) ivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeresi. 476

7. Başbakanlığın, Gemilerle ilgili Ücretler (Değişiklik) Yasa Tasarısının (Y.T.No:24/3/88) ivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeresi. 475
 8. Toplumcu Kurtuluş Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Mehmet Altınay'ın, Uluslararası Çalışma Özgürlüğünün 87 sayılı Sendika Hakkı ve Sendika Özgürlüğü ile ilgili ivedilik önergesi. 477
 9. Toprak Ürünleri Kurumunun Araştırma Komitesi üyelerinin sayı ve isimlerinin yeniden değişime tabi tutulmasına ilişkin Tezkere. 481
- B. BİLGİYE SUNULACAKLAR:
1. Başkanlık Divanının, Toprak Ürünleri Kurumunun Araştırma Komitesinde siyasal parti gruplarına düşen üyeliklere ilişkin Karar (B.D.K. No:4/4/88) 486-487
 2. Cumhuriyetçi Türk Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın Hasan Sarıca'nın, yurt dışı izin istemi. 482
 3. Ekonomi ve Maliye Bakanlığının, 1988 Mali Yılı Eylül Ayı Bütçe Gelirleri ve Ocak-Eylül 1988 Devresi Bütçe Uygulama Sonuçlarını Gösteren Mali tablolara ilişkin Tezkere. (EK II. sayfa No:625-635) 546
 4. Bağımsız Lefkoşa Milletvekili Sayın Emin Uzun ile Bağımsız Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Omer Demir'in Ulusal Birlik Partisine intikal ettiklerine ilişkin Tezkere. 547
- C. GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR:
1. Meclis Başkanı Sayın Hakkı Atun'un Strazburg ziyareti ile ilgili Raporunu sunuş konuşması (EK I: sayfa No:625-624) 483-486
 2. Cumhuriyetçi Türk Partisi Genel Başkanı Sayın Ozker Özgür'ün "Hükümetin Görüşmeler Karşısındaki Tavrı" hakkında gündem dışı konuşması ve Başbakan Sayın Dr. Derviş Eroğlu'nun bu konuşmaya ilişkin yanıtı. 489-493
494-502

SECRET

[The following text is extremely faint and illegible due to low contrast and scan quality. It appears to be a large block of text, possibly a report or document, covering the majority of the page.]

3. Cumhuriyetçi Türk Partisi Girne Milletvekili Sayın Fadıl Çağda'nın, "Eşdeğer Mal Uygulamaları ve Ayırıcı Açıklamalar"la ilgili gündem dışı konuşma ve İskân Bakanı Sayın Mustafa Adaoğlu'nun bu konuşmaya ilişkin yanıtı. 504-512
512-523
- Cumhuriyetçi Türk Partisi Girne Milletvekili Sayın Fadıl Çağda'nın, İskân Bakanı Sayın Mustafa Adaoğlu'nun yanıtı ile ilgili açıklaması 524-530
4. Yeni Doğu Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Kenan Akın'ın "Odenmeyen Urün Bedelleri ve Kooperatif Merkez Bankasının Bazı köylere Yapmış Olduğu Uygulamalar" hakkında gündem dışı konuşması ve Başbakan Sayın Dr. Derviş Eroğlu'nun bu konuşmaya ilişkin yanıtı. 531-536
537-545

III. SEÇİMLER:

- Başkanlık Divanının, siyasal parti gruplarına Özel Araştırma Komitesinde düşen üyeliklerine ilişkin Karar uyarınca Toprak Ürünleri Kurumunun Araştırma Komitesi için gruplarca bildirilen adayları gösteren liste. 481

IV. GENEL GÖRÜŞMELER:

- Toplumcu Kurtuluş Partisi Girne Milletvekilleri Sayın Ziya Rızkı ve Sayın Rasih Keskiner'in "Alakadi Bölgesinde Cereyan Eden Olaylar, Bu Olaylardaki Polisin Tutumu ve Poly-Peck'e Girne Bölgesinde Verilen Kaynaklar" hakkında sunmuş oldukları Genel Görüşme açılması önergesinin öngörüşmesi. 553-613

- 472 (A) -

I. GELEN EVRAK

YAZILI SORULAR VE YANITLAR

1. Toplumcu Kurtuluş Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın Alpay Durduran'ın, "Yabancı İşçi ve Öğrenciler, Yurttaşlığa alınanlar, doğumdan ve sonradan yurttaş olanlar, köy ve mahalle sakinlerinin kaydı ve yerleşik yabancı misyon görevlileri" ile ilgili Yazılı Sorusu (Y.S.No:171/4/88) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.10.1988) (Başbakanlığa)
2. Cumhuriyetçi Türk Partisi Girne Milletvekili Sayın Fadıl Çağda'nın, "Cumhurbaşkanlığı Binasına Ait Arazinin Polly-Peck International'a Ait Binaların Arazisine Dahil Edilip Edilmediği" ile ilgili Yazılı Sorusuna (Y.S.No:162/3/88) Başbakanlığın vermiş olduğu Yanıt (Başbakanlığa geliş tarihi:18.10.88) (Soru Sahibine)

TEZKERELER

3. Başbakanlığın,
 - (1) Deniz Ticaret (Gemilerin Kaydı Satış ve İpotekler) (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:241/3/88);
 - (2) Meclise sevk edilen Balıkçı Gemileri Tescilli, Satış, Devir ve İpotek (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:242/3/87);
 - (3) Sünger Avcılığı (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:243/3/87)
 - (4) Balıkçılık (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:244/3/87)
 - (5) Deniz Ticaret (Jergi Yükleme Hükümleri) (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:245/3/87); ve
 - (6) Gemilerle ilgili Ücretler (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:201/3/88)'ninivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeresi. (Başkanlığa geliş tarihi: 17.4.88)

../ 473..

4. Toplumcu Kurtuluş Partisi Grup Başkan Vekili Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Mehmet Altınay'ın, "Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 87 sayılı Sendika Hakkı ve Sendika Özgürlüğü ile 98 sayılı Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı Sözleşmelerine İlişkin Yasa Önerileri"nin (Y.O.No:25/2/87 ve Y.O.No:26/2/87) ivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeresi. (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.1988) (Hukuk ve Siyasi İşler Komitesine)
5. Ekonomi ve Maliye Bakanlığının, 1988 Mali Yılı Eylül ayı Bütçe Gelirleri ve Ocak-Eylül 1988 Devresi Bütçe Uygulama Sonuçlarını Gösterir Mali Tablolara ilişkin Tezkeresi (2836/1988) (Başkanlığa geliş tarihi:8.4.1988) (Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesine)
6. Gazi Mağusa Bağımsız Milletvekili Sayın Omer Demir ile Lefkoşa Bağımsız Milletvekili Sayın Emin Uzun'un Ulusal Birlik Partisine İltihak Ettiklerine ilişkin Tezkere (2837/1988) (Başkanlığa geliş tarihi: 8.10.1988)
7. Danışma Kurulunun, Toprak Ürünleri Kurumu Araştırma Komitesinin Üye sayısını Belirleyen Karar Önergisi (D.K.No:4/4/88)
8. Başkanlık Divanının, Toprak Ürünleri Kurumu Araştırma Komitesinde Siyasal Parti Gruplarına Düşen Üyeliklere İlişkin Kararı (B.D.K.No:4/4/88)

- 474 -

- BİRİNCİ OTURUM -

Açılış Saati: 10.15

Başkan : Başkan Yardımcısı Dt. Sait Eüven

Kâtip : Dr. Erbay Kanatlı

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin I'inci Dönem, 4'üncü Yasama Yılı'nın, 4'üncü Birleşimini açıyorum. Lütfen ad okuyarak yoklama yapar mısınız?

(Ad okunarak yoklama yapıldı.)

KATİP - Toplantı yeter sayısı vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; toplantı yeter sayısı vardır. Gündem gereği görüşmelere geçiyoruz.

II. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

I'inci madde, Başkanlığın Genel Kurula Sunuşlarıdır.

A: Okutulup onaya sunulacaklardır.

1. Danışma Kurulunun Toprak Ürünleri Kurumu Araştırma Komitesinin Üye sayısını belirleyen Karar Onergisidir.

Lütfen okur musunuz?

KATİP - 18 Ekim 1988
Cumhuriyet Meclisi Genel Kuruluna,

Danışma Kurulunun, Toprak Ürünleri Kurumu Araştırma Komitesinin üye sayısını belirleyen Karar Onergisi (D.K.No:4/4/88) ilişikte onayınıza sunulmaktadır.

Hakkı Atun
Cumhuriyet Meclisi Başkanı

../ 475..

DONEM: I

TARİH: 18 Ekim 1988

YIL : 4

BİRLEŞİM : 4

D.K.No: 4/4/88

DANIŞMA KURULUNUN,

TOPRAK URUNLERİ KURUMU ARAŞTIRMA
KOMİTESİNİN UYE SAYISINI BELİRLEYEN
KARAR ÖNERGESİ

Danışma Kurulu, 14 Ekim 1988 tarihli birleşimde açılmasına karar verilen Toprak Ürünleri Kurumu Hakkında Meclis Araştırmalarını yürütmek üzere, İçtüzüğün 120'nci maddesi gereğince Kurulacak Özel Komitenin yedi üyeden oluşmasına karar verir.

BAŞKAN. - Sayın milletvekilleri; bu Karar Önergesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddeden?... Yok. Çekimser?... Yok. Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

2. Başbakanlığın, Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin gündeminde bulunan 30.12.1987 tarih ve 2/85-232 sayılı yazımızla Meclise sevk edilen Deniz Ticaret (Gemilerin Kaydı, Satış ve İpotekler) (Değişiklik) Yasa Tasarısıdır.

Lütfen okur musunuz? Bunları bir bir okuyunuz. 6 tanedir ve haklarında ivedilik tezkeresi sunulmuştur.

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
BAŞBAKANLIĞI

Sayı: BB/2/85/6

Lefkoşa:7.10.1988

Konu: İvedilik Kararı verilmesi hk.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

- İlgi: (1) 30.12.1987 tarih ve 2/85-233 sayılı yazımızla Meclise sevkedilen Deniz Ticaret (Gemilerin Kaydı, Satış ve İpotekler) (Değişiklik) Yasa Tasarısı. (Y.T.No:241/3/87)
- (2) 30.12.1987 tarih ve 2/85-234 sayılı yazımızla Meclise sevkedilen Balıkçı Gemileri Tescil, Satış, Devir ve İpotek (Değişiklik) Yasa Tasarısı. (Y.T.No:242/3/87)
- (3) 30.12.1987 tarih ve 2/85-235 sayılı yazımızla Meclise sevkedilen Sünger Avcılığı (Değişiklik) Yasa Tasarısı. (Y.T.No:243/3/87)
- (4) 30.12.1987 tarih ve 2/85-236 sayılı yazımızla Meclise sevkedilen, Balıkçılık (Değişiklik) Yasa Tasarısı. (Y.T.No:244/3/87)
- (5) 30.12.1987 tarih ve 2/85-237 sayılı yazımızla Meclise sevkedilen, Deniz Ticaret (Vergi Yükleme Hükümleri) (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No: 245/3/87)
- (6) 23.6.1987 tarih ve 2/85-283 sayılı yazımızla Meclise sevkedilen Gemilerle İlgili Ücretler (Değişiklik) Yasa Tasarısı. (Y.T.No:291/3/88)

İlgi yazılarımızla Cumhuriyet Meclisine sevkedilen Yasa Tasarılarında yer alan harçların günün koşullarına uydurulması ve Devlet gelirlerinin artırılması amaçlandığından süratle yasalaşmaları gerekli görülmektedir.

Cumhuriyet Meclisi İçtüzüğü'nün 86(1) maddesi uyarınca sözkonusu Tasarılar için ivedilik kararı verilmesi hususunda tavassutlarını saygılarımla istirham ederim.

Dr. Derviş Eroğlu
Başbakan

BAŞKAN - Bu hususta söz almak isteyen var mıdır?
Yoktur, Bu tezkereyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?...
Lütfen sayar mısınız? Reddedenler?... Çekimsiz?...Yok. 23
ret, 23 kabul, oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

3. Toplumcu Kurtuluş Partisi Meclis Grubu adına, Grup
Başkan Vekili Sayın Mehmet Altınay'ın Hukuk ve Siyasi İşler
Komitesi gündeminde bulunan, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün
87 sayılı Sendika Hakkı ve Sendika Özgürlüğü Sözleşmesinin
Onaylanmasına ilişkin Yasa Önerisidir. Bir de 98 sayılı Örgüt-
lenme ve Toplu Pazarlık Hakkı Sözleşmesinin Onaylanmasına
ilişkin Yasa Önerisidir. Bunun hakkında ivedilik istemi
vardır. Lütfen okur musunuz?

KATİP -

17 Ekim 1988

Lefkoşa.

KKTC Meclis Başkanlığı,
Lefkoşa,

Hukuk ve Siyasi İşler Komitesi gündeminde bulunan,
Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 87 sayılı Sendika Hakkı ve
Sendika Özgürlüğü ile 98 sayılı Örgütlenme ve Toplu Pazarlık
hakkı Sözleşmelerine ilişkin yasa önerilerinin ivedilikle
görüşülmesini saygılarımla öneririm.

Gerekçe: Denizli'de Sunzest'e bağlı iş yerinde, çalışanlar
Tarım-Sen'de örgütlenmiş, toplu sözleşme ve sendika haklarına,
Anayasal haklarına, sahip çıkmışlardır. Uluslararası Çalışma
Örgütü'nün ilgili sözleşmelerinin Meclis tarafından onaylanması,
bu hakları veremeyen işverene karşı Anayasal çizgiye
gelmesini sağlayacak, sorunun çözümü için kapılar aralanabi-
lecektir.

Mehmet Altınay
TKP Meclis Grubu adına
Grup Başkan Vekili

BAŞKAN - Bu öneri hakkında söz isteyen?... Buyurun Sayın Mehmet Altınay.

MEHMET ALTINAY (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Toplumcu Kurtuluş Partisi Meclise son bir yıl içerisinde onaylanmak üzere yirmi altı tane uluslararası Çalışma Örgütü Sözleşmesi sunmuştur. Bu sözleşmelerin onaylanması bir yana, bir yıldır komitede bir tek tanesi ele alınmamıştır. Az önce ivedilikle görüşülmek üzere bir çok konu karara bağlanmıştır. Ulusal Birlik Partisi her şeyi ivedi görebilmekte, ama konu çalışanların haklarına gelince bu Mecliste ve komisyonlarda çalışanların hiçbir sorunu ele alınmamaktadır. Çalışanların ne yasal, ne anayasal hakları gündeme geldiği zaman bu konuda bir duyarsızlık gözle görülmektedir. Bu Uluslararası Çalışma Örgütü Sözleşmelerinden iki tanesi sendika hakkı ve toplu sözleşme haklarıyla ilgilidir. Anayasamız sendika hakkını, sözleşme hakkını ilke olarak koymuştur. Ancak bunların Anayasada yazılı olması, hayata geçirilmedikten sonra bir anlam kazanmamaktadır. Bu sendika hakkı ve toplu sözleşme hakları anayasal haklar yanında demokrasinin olmazsa olmaz, vazgeçilmez unsurlarıdır, insan haklarının da parçasıdır. Sendika hakkı ve özgürlüğüne gölge düşürüldüğü ülkelerde demokrasimiz ve insan haklarına gölge düşmüş demektir. Onun için Meclisimiz bu konuda açıkça tavrını ortaya koymak zorundadır.

Bundan bir süre önce Palm Beach'te olaylar yaşanmıştı. Orada sorun, sendika hakkı ve toplu sözleşme hakkıydı. Ama Anayasaya rağmen, demokratik bütün temüllere rağmen, Uluslararası Çalışma Örgütü Kurallarına rağmen gözümüz baka baka çalışanların sendika özgürlüğü ve toplu sözleşme hakları Palm Beach'te çiğnenmiştir.

Şimdi bugün Sunzest'in Denizli'deki tesislerinde, orada bir uyuşmazlık var, orada konu sendika hakkı ve toplu sözleşme hakkıdır. İşveren toplu sözleşme ve sendika hakkını vermemektedir. Anayasal suç işlemektedir. Bu, ivedi bir sorundur. Bunun geleceğe dönük de yansımaları vardır. Bahse konu sözleşmeler sendika özgürlüğü ve sendika hakkının korunmasına ilişkindir.

Bahse konu sözleşme toplu sözleşme ve örgütlenme hakkıyla ilgilidir. Bu konuları Meclis süratle karara bağlamalı ve Meclis olarak sendika hakkı ve örgütlenme hakkına toplu sözleşme hakkı konusunda Anayasaya uygun olarak kararlılığımızı açıkça, ivedi olarak ortaya koymalıdır. Bu bize aradaki uyuşmazlığın çözümüne yol açacaktır, kapı açacaktır. Bu konuyu süratle bağlamak gerektiğinden ivedilik önerimizi sunmuş bulunuyoruz ve yine tekrarlamak isterim, bu konu anayasal haklar ötesinde demokrasimizle ve insan haklarıyla da doğrudan ilgilidir.

Önerimizi destekleyeceğinize, olumlu oy vereceğinize inanıyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Mehmet Altınay. Başka söz isteyen var mıdır? Yoktur. Bu öneriyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?...

SAGLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI Dr. MUSTAFA ERBİLEN - Hani CTP ivediliğe karşıydı?

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Bu konu önemlidir.

KATİP - 20:

BAŞKAN - Reddedenler?...

KATİP - 23:

ERGÜN VEHBİ (Yerinden) (Devamla) - İlk defa bir ivediliği reddetti ÜBP.

BAŞKAN - Çekimsiz yok. Ret 23, kabul 20, oyçokluğuyla reddedilmiştir.

BAŞBAKAN Dr. DERViŞ EROGLU (Yerinden) - Biz sizi prensiplerinizden döndürmemek için reddediyoruz.

ERGUN VEHBİ (Yerinden) (Devamla) - Görüşüp de reddedin. Yani...

Dr. DERViŞ EROGLU (Yerinden) (Devamla) - Siz karşı-sınız ivediliğe diye sizi kırmayalım dedik.

ERGUN VEHBİ (Yerinden) (Devamla) - Görüşülünce nasıl olsa reddedeceksiniz Sayın Başbakan. Onun için ivedi görüşülsün, bir an önce...

BAŞKAN - Ve okutulup bilgiye sunulacaklar:

1. Başkanlık Divanının Toprak Ürünleri Kurumu Araştırma Komitesinde siyasal parti gruplarına düşen üyeliklere ilişkin kararıdır.

Lütfen okur musunuz?

KATİP -

18 Ekim 1988

Cumhuriyet Meclisi Genel Kuruluna,

Başkanlık Divanının Toprak Ürünleri Kurumu Araştırma Komitesinde siyasal parti gruplarına düşen üyeliklere ilişkin Kararı (Başkanlık Divanı Karar No:4/4/88) ilişikte bilginize sunulmaktadır.

Hakkı Atun
Cumhuriyet Meclisi
Başkanı.

DONEM : 1
YIL : 4

TARİH : 18 Ekim 1968
BİRLEŞİM : 4

BAŞKANLIK DİVANININ, SİYASAL PARTİ
GRUPLARINA ÖZEL ARAŞTIRMA KOMİTESİNDE
DUŞEN UYELİKLERE İLİŞKİN KARARI
UYARINCA TOPRAK ÜRÜNLERİ KURUMU
ARAŞTIRMA KOMİTESİ İÇİN GRUPLARCA
BİLDİRİLEN ADAYLARI GÖSTERİR LİSTE

- Ulusal Birlik Partisi Grubunu Temsilen : 1.Mustafa Karpaslı
2.Mustafa Hacıhmetoğlu
3.Dr. Erbay Kanatlı
- Cumhuriyetçi Türk Partisi Grubunu
Temsilen : 4.Ergün Vehbi
5. Ferdi Sabit Scyer
- Toplumcu Kurtuluş Partisi Grubunu
Temsilen : 6.Alpay Durduran
- Bağımsız milletvekili : 7.Emin Uzun

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; bunu bilginize sunmuş olduk. İkinci bilgi sunuşu Cumhuriyetçi Türk Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın Hasan Sarıca'nın yurtdışı izin istemidir.

Lütfen okur musunuz?

KATİP -

17 Ekim 1988

KKTC Meclis Başkanı,
Sayın Başkan,

Hindistan'ın başkenti Yeni Delhi'de toplanacak Dünya Sendikalar Federasyonu'nun Genel Konsey toplantısına katılacağımdan 19 Ekim 1988 - 30 Ekim 1988 tarihleri arasında izin talebimi saygılarımla arz ederim.

Hasan Sarıca
CTP Lefkoşa Milletvekili.

BAŞKAN - Gerekli izin verilmiştir.

Sayın milletvekilleri; şimdi sıra gündem dışı konuşmalara gelmiştir. Bu gündem dışı konuşmalara geçmeden önce Sayın Meclis Başkanımız Hakkı Atun'un sizlere bir sunuşu olacaktır. Lütfen buyurur musunuz Sayın Hakkı Atun.

MECLİS BAŞKANI HAKKI ATUN - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; geçen haftaki birleşimde Parlamentolararası Birlik Toplantısı ile ilgili ziyaretimin raporunu takdim etmiştim. Bugün de en son heyetimizle Strazburg'a yaptığımız ziyaret hakkındaki raporumuzu takdim etmeye çalışacağım. Yazılı olarak takdim ediyorum.

"3-9 Ekim tarihleri arasında Strazburg'ta yapılan Avrupa Konseyi Parlamenterler Assamblesi Güz Dönemi Toplantısına, aşağıdaki milletvekillerinden oluşan Meclis Heyeti olarak katıldık.

Hakkı Atun	Meclis Başkanı ve Heyet Başkanı
Dr. Yüksel Tüccaroğlu	UBP Milletvekili
Mehmet Civa	CTP Milletvekili
İsmail Bozkurt	TKP Milletvekili

Berberimizde Brüksel Temsilcisi Bora Atun ve Yardımcısı Zeki de hazır idiler.

Kıbrıs Temas Grubu'nun (Ek I) yapmış olduğu görüşme teklifine önceden katılamayacağımızı Brüksel Temsilcisi Bora Atun vasıtasıyla şifahi duyurmuştuk. Esas gerekçe olarak yıllarca Rum tarafınca engellenen toplumlararası görüşmelere başlamış olduğu bu aşamada, üçüncü bir taraf olarak başka bir organın müdahalesinin sözkonusu olamayacağını ve görüşmenin bu nedenle bir yarar getirmeyeceğini söyledik. Brüksel Temsilcisi Bora Atun'un sözlü olarak Grup Sekreteri Roger Massy'e sunduğu gerekçenin ve izahatın tutanağı da ektedir. (Ek.2)

Avrupa Konseyi Parlamenterler Assamblesi'nin 40'inci toplantısında İngiliz, Alman, İrlanda, İsveç'in grup başkanları ve çeşitli milletvekilleri ile görüş alış verişi biçiminde temaslar yapıldı. Ayrıca Siyasi İşler Komitesi Başkanı Ludwig Steiner ve Hukuk İşleri Komitesi Başkanı Peter Stoffelen ile ayrı ayrı uzun birer görüşme yapıldı. Her iki görüşmede de önce Kıbrıs Temas Grubunun durumuna ve bizimle olan ilişkilerine değinildi. Daha sonra da Kıbrıs'ta sürdürülmekte olan toplumlararası görüşmeler ve bu konudaki görüş ve tutumumuz hakkında bilgi verildi ve kendilerine en son hazırlanan iki broşür ve Sayın Denktaş'ın "Cyprus Triangle" en son (Revised edition) takdim edildi.

Hukuk İşleri Komitesi Başkanı Sayın Stoffelen ve Siyasi İşler Komitesi Başkanı Sayın Steiner ile yaptığımız görüşmelerde bu kez Temas Grubuyla görüşmekten niçin kaçındığımız üzzeri duruldu. Temsilcimiz Bora Atun'un Ek 2'deki tutanakta izah ettiği gibi kendilerine iki toplum lideri arasında görüşmelerin başladığı bu duyarlı aşamada üçüncü bir tarafın konuya mataldar olmasının yararlı olmayacağını ve bu nedenle görüşmeyi arzu etmediğimizi söyledik. Bu gerekçemize ek olarak, temsiliyetimizin Temas Grubunun çözümülemesi gercken esas görevi olduğuna inandığımızı, halbuki bu konuda hiçbir sonuç getirici makul girişim görmediğimize, hatta somut görüş ve önerilerimizi içeren iki yazımıza nezaketen olsun bir resmi yanıt verilmediğine dikkat çektik. Kendileri gibi en azından bağımsız ve görüşlerimize saygılı üyeler dururken delegasyonumuza her defasında kabodavranan ve ön yargılı olduğu her halinden belli Baumel gibi bir kişinin Komite Başkanı olarak seçilmesini hayretle karşıladığımızı açıkça belirttik ve tarafsız bir kişi olarak... Efendim?

MUSTAFA HACI AHMETOĞLU (Girne) (Yerinden) - Neyin Temsilcisiydi Baumel?

HAKKI ATUN (Devamla) - Baumel Fransız Milletvekilidir. Olmadığına göre Kıbrıs konusunda herhangi bir yararı dokunmayacağına inandığımızı da söylemekten kendimizi alamadık. Gerek Sayın Stoffelen, gerekse Sayın Steiner bizlere Komite Başkanlığının nasıl seçildiğini kısaca izah ettikten sonra kuşkusuz karşılıklı saygının esas olduğunu, kendilerin Kıbrıs konusuna ancak yardımcı olmak için çaba harcadıklarını, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterinin çözümlerine kesinlikle müdahale etmeyi düşünmediklerini, zaten böyle bir yetkileri bulunmadığını, Temas Grubu hakkındaki görüşlerimizin böyle olmaya devam etmesi halinde buna da saygı duyacaklarını belirttiler. Kendilerine iki önemli komitenin başkanları olarak devamlı bilgi aktarmaya devam edeceğimizi, görüş alışverişinde bulunmakta büyük yarar gördüğümüzü belirttikten sonra Kıbrıs sorununa çözümün iki tarafa da eşit muameleden geçtiğini bir kez daha hatırlatmak gereği duyduk.

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi Üyesi Sayın Kamuran İnan ve Türk Grubu Başkanı ve diğer üyeleri ile de gerek kuliste, gerekse Türkiye Büyükelçisi Sayın Turhan Fırat'ın yemek davetinde görüşme olanağı bulduk. Yararlı görüş alışverişinde bulunduk. Başkan Sayın Mükerrerem Taşçıoğlu ve diğer tüm parlamento üyelerine son gelişmeler hakkında bilgi verdik. Ayrıca Sayın Büyükelçinin yemeğinde Yunan milletvekilleri de dahil çeşitli ülkelerin milletvekilleri ile tanışma ve kısa da olsa görüşme olanağı bulduk.

Değerlendirme ve Sonuç:

Temas Grubu ile açıkça görüşmekten kaçınmak, olumsuz bir yaklaşım gibi görünmekle birlikte ortaya gerekçeler döküldükten sonra Stoffelen ve Steiner'in bile bize haksızsınız diyetediklerini söylemek mümkündür. Bu uyarımızın ileriye dönük yararlı olacağını ümit etmekteyiz. Aksi takdirde Rumların dümen suyunda herhangi bir komitenin bizlere ve özellikle sorunun çözümüne yardımcı olamayacağı ortadadır. Avrupa Konseyi toplantılarına eşit statümüzü devamlı hatırlatmak üzere gitmekte ve resmi bir temsiliyet kazanma yönündeki çalışmalarımızı sürdürmekte elbette yarar görmekteyiz. Hiç olmazsa Rumların haksız, adaletsiz ve antidemokratik olarak tüm Kıbrıs'ı temsil etmekte olduklarını söylemeye ve Avrupa Komitesi gibi kendini en demokratik organ kabul eden bir forumda ilgilileri uyarmaya ve mancup etmeye devam edeceğiz.

Komitelerde söz söyleme hakkımız olmadığına göre yapısında oldukça değişikliğe uğrayan Türkiye grubunun daha bilgili kılınmasını sağlamak üzere Kuzey Kıbrıs ve Türkiye'de karşılıklı temasların yapılmasında büyük yarar görmekteyiz. Bu amaçla en kısa sürede Türkiye Büyük Millet Meclisi Avrupa Konseyi heyetini Kuzey Kıbrıs'a davet edeceğiz.

Kendi somut amaçlarımız dışında Konseyin gündemindeki insan hakları, sığınma hakkı, Doğu-Batı ilişkileri, Filistin sorunu gibi tüm Avrupa'yı ve dünyayı ilgilendiren konuların tartışılmasını izlemek, tutanak ve sair broşürlerden yararlanmak, ayrıca bizler için bilgi ve deneyim kazanmamız yönünden yararlı geçmiştir. (Ek 3) Papa II. Jean Paul'un Konuşması)

Ek 3'te ayrıca ilk kez tarihi bir ziyaret biçiminde değerlendiren Papa II. Jean Paul'un konuşmasını da arzu eden milletvekillerinin görmesi için Başkanlığa takdim etmekteyim raporumla birlikte.

Teşekkür ederim Sayın milletvekilleri.

(Raporunu Başkana sunar.)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Başkan Hakkı Atun.

Sayın milletvekilleri; gündem dışı konuşmalara geçmeden önce size Toprak Ürünleri Kurumuyla ilgili bir ek sunuşumuz olacaktır. Lütfen okur musunuz?

KATİP -

18 Ekim 1988

Cumhuriyet Meclisi Genel Kuruluna,

Başkanlık Divanının, Toprak Ürünleri Kurumu Araştırma Komitesinde Siyasal Parti Gruplarına düşen üyeliklere ilişkin Kararı (B.D.K.No:4/4/88) ilişikte bilginize sunulmaktadır.

Hakkı Atun
Cumhuriyet Meclisi Başkanı

DONEM: I

TARİH: 18 Ekim 1988

YIL : 4

B.D.K. No.: 4/4/88

BAŞKANLIK DIVANININ, TOPRAK ÜRÜNLERİ KURUMU
ARAŞTIRMA KOMİTESİNDE SIYASAL PARTİ GRUPLARINA
DÜŞEN ÜYELİKLERE İLİŞKİN KARARI

Cumhuriyet Meclisi Başkanlık Divanının, Toprak
Ürünleri Kurumu Araştırma Komitesinde Siyasal Parti
Gruplarına düşen üyelikleri aşağıda öngörüldüğü
biçimde Saptar:

Ulusal Birlik Partisi Grubu	: 3 üye
Cumhuriyetçi Türk Partisi Grubu	: 2 üye
Toplumcu Kurtuluş Partisi Grubu	: 1 üye
Bağımsızlar	: 1 üye

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; bu Karar Onergesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddeden?... Yok. Çekimser yok. Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; şimdi gündem dışı konuşmalara geçtik. Dört gündem dışı konuşma istemi vardır. İhtüüzümüz gereği öncelik sırasına göre bunlardan üçüne söz veriyorum. Dördüncü gündem dışı konuşma istemini Sayın Ergin Abdullah'ın "Sağlık Sorunları ve Sağlık Bakanlığının Tutumu"yla ilgili gündem dışı konuşma istemini kendileri yinelemek şartıyla bir sonraki birleşime bırakıyorum.

Birinci sırada Cumhuriyetçi Türk Partisi Lefkoşa milletvekili Sayın Ozker Özgür'ün "Hükümetin Görüşmeler Karşısındaki Tavrı" ile ilgili gündem dışı konuşma iste- midir. Lütfen okur musunuz?

KATİP -

17.10.1988

KKTC Meclis Başkanlığı,
Lefkoşa.

18.10.1988 tarihli birleşimde Hükümetin görüşmeler karşısındaki tavrı hakkında gündem dışı konuşmak istiyorum.

Gerekli işlem için başvurur, saygılarımı sunarım.

Ozker Özgür
CTP Genel Başkanı.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Ozker Özgür.

OZKER OZGUR (Lefkoşa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 15 Kasım 1983'te Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ilân edilirken...

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne) (Yerinden) - Hakikaten özür dilerim Sayın Başkan.

OZKER OZGUR (Devamla) - Ya bizi dinleyecek Sayın Genel Kurul, ya sizi dinleyecek, ikimizden birini.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Bir daha konuşmayacağım, özür dilerim, bir hata oldu kardeşim.

OZKER OZGUR (Devamla) - Teşekkür ederim.

15 Kasım 1983'te Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ilân edilirken federasyona açık olarak ilân edildi. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ilân edilmeden önce ve ilân edildikten sonra halkın seçtiği Meclis Kıbrıs Türkü'nün federal bir çözüm istediğini vurgulayan birçok karar aldı.

Toplumumuzu görüşmelerde temsil eden Sayın Denktaş Meclis kararları uyarınca federal çözümü öngören Ocak 1985 ve Mart 1986 Cuellar belgelerini kabul ettiğimizi dünyaya duyurmuştur. 24 Ağustos'ta Cenevre'de başlayan ve Eylül'ün 15'inde Lefkoşa'ya aktarılan Denktaş-Vasiliu görüşmeleri de doruk anlaşmalarının çizdiği çerçeveyi, yani federasyonu amaçlamaktadır. Başka bir deyişle biz toplum olarak, Türkiye'de Kıbrıs'ın bağımsızlığını ve toprak bütünlüğünü garanti etmiş ve bizi destekleyen bir ülke olarak federal çözümle kendimizi bağlamış bulunuyoruz. Doruk anlaşmaları, mutabakatlar,

oybirliği ile alınmış Meclis kararları, hatta Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin Bağımsızlık Bildirisi bile federasyona döndüktür. Toplum olarak iki eşit topluma dayalı, iki bölgeli federal bir çözüm istediğimiz mesajını dünyaya yıllardır veriyoruz.

Dünya kamuoyu Kıbrıs'ta en iyi çözümün federasyon olduğunu artık kabul etmektedir. Dünyanın en ağırlıklı ülkeleri federal çözümden yana tavır koymaktadırlar. Uluslararası topluluğu bu konuma getirmek kolay olmamıştır. Ne var ki gelinen aşamada 1985 seçimlerinden %36 oranında azınlık oylarıyla çıkan Ulusal Birlik Partisi, partisinden istifa etmiş sözde bağımsızların desteği ile kurduğu derme-çatma Hükümeti de peşine takarak Meclis kararlarının öngördüğu federal çözüme karşı açıkça tavır koymakta, toplumlararası görüşmeleri baltalamak için elinden geleni yapmaktadır. Kuzey Kıbrıs Kültür Derneđi'nin Ekim ayı başında düzenlediği dizi konferanslarda Ulusal Birlik Partisi adına konuşan Başbakan Eroğlu, Hükümetinin federal çözüme karşı olduğunu saklamak gereğini duymamış, sorulan bir soruya verdiği yanıtta, bu konuda kayda geçmemiş, gizli bir de kararları olduğunu açıklamıştır.

Değerli milletvekilleri; Ulusal Birlik Partisi büyük tüccarın partisidir. Bu sınıf çok uluslu şirketlerle göbek bağını kurmuştur. Girne ve Mağusa sahillerini kendi aralarında bölüşerek Kuzeyin ekonomisini olduğu gibi, Yahudi, Ermeni, Amerikan, İngiliz ve Rum hissedarlardan oluşan Poly-Peck'e teslim etmenin son hazırlıklarını yapmaktadırlar.

Büyük tüccarın, Poly Peck'le Kuzey Kıbrıs'ı sömürmek için girdiği bu bağlaşıklık, şimdiki koşullar, yani statüko devam ederse en çok kârı sağlayabilir. Bunun içindir ki büyük tüccar ile Poly Peck'in sözcülüğünü yükümlenmiş bulunan UBP azınlık Hükümeti federal çözüme karşı çıkmakta, görüşmeleri baltalamaya çalışmaktadır. Statükonun korunması ve federasyondan uzaklaşılması için her yol, her yöntemi denemeye hazır olan hükümetin İçişleri Bakanlığı ve kaymakamlıklar aracılığıyla muhtarlarımıza imzalatmak istediği ve suçüstü yakalandığı aşağıdaki metin ibret vericidir. Metin Cumhurbaşkanı Denktaş'a mektup biçiminde kaleme alınmıştır. Tutanaklara geçmesi için kaymakamlık aracılığıyla muhtarlarımıza imzalatılmak istenen, zorla imzalatılmak istenen mektubu Meclisin bilgisine getiriyorum.

"Sayın Rauf Raif Denktaş,
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı.

Rumların görüşmeleri çıkmaz sokup Türk tarafını ve özellikle sizi suçlayacakları her geçen gün daha da berraklaşmaktadır. Rum basını, radyosu ve televizyonu gittikçe olumsuz bir hava yaymaya başladı. Denktaş eski önerilerinde diretmektedir demek suretiyle kesmeye çalıştıkları görüşmelerin suçunu bir kez daha size yıkacaklardır. Ancak Türk tarafı suçlu görünmesin diye ana konularda yumuşaklık göstermeyeceğinize, bilhassa taviz konusunda bir karış toprağımızın Ruma verilemeyeceği, her hususta olduğu gibi

bu konuda da güvenimiz sonsuzdur."

Yani 1981 haritası var, efendim Cuellar belgeleri var, şu var, bu var, buna rağmen kaymakamlık, İçişleri Bakanlığı, Kaymakamlıklar vasıtasıyla bu tür şeyleri muhtarlara söylettirmeye çalışıyorlar.

"Görüşmelerde siz olduğunuz ve taviz için bana taziyik yapılıyor demediğiniz sürece size güvenen bizler rahatsız ve işimizde gücümüzdeyiz. Bu güveni kaybetmemenizi çünkü mücadelemizin daha da uzayacağını hissetmekteyiz. Yıllar önce bu haklı mücadelenizde tek yumruk olarak sizinle idik, bugün aynı ruh ve imanla yine sizinleyiz. Bunu bizden çok daha iyi bildiğinize inanmanın rahatlığı içindeyiz. Barış adına Kıbrıs Türk halkını Rumun insafına terkedecek formüllere boyun eğmeyeceğinizi biliyoruz. Sayın Cumhurbaşkanımız neticede kimse sizi Vasiliu'nun karşısına herhangi bir barış yapmak üzere yollamış değildir. Şerefli, kalıcı, halkımıza güvence veren, onun eşitliğini vurgulayan bir barış yapabilirsiniz bu bizim de isteğimizdir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin bize verdiği güvenceden, özgürlükten, eşitlikten daha iyisini bulursanız razıyız. Bugünden

geri atılacak her adımın, verilecek her tavizin karşısındayız." Verilecek her tavizin karşısındayız. Oysa Sayın Denktaş Mecliste yaptığı konuşmada, anlaşmanın, karşılıklı tavizlerle yapılabileceğini söylemişti. Ama İçişleri Bakanlığı muhtarlarımıza verilecek her tavizin karşısındayız dedirtmeye çalışıyor. "Bu bizim görüş, inanç ve felsefemizdir. En derin saygılarımızla bağlılığımızı yineler, çalışmalarınızda başarılar dileriz.

Ben Meclis Başkanlığına sözkonusu mektubun fotokopisini sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Ozker Ozgur.

OZKER OZGUR (Devamla) - Bu tür bir davranış, yani bu tür düzmece mektuplarla ilgili davranış, siyasal dürüstlükle bağdaştırmaya olanak yoktur değerli milletvekilleri. Kaymakamlıklar aracılığıyla muhtarlarımıza baskı yapmak, görüşmeci Denktaş'a düzmece mektuplar göndertmek, halkın görüşmelere karşıymış izlenimini yaratmak ve bu tür hileli yollarla görüşmeleri baltalamak UBP azınlık Hükümeti için bize göre büyük bir ayıp oluşturmaktadır. Üç tane büyük tüccarın haksız kazançları devam etsin, paylaşılan mallar kapanların elinde kalsın ve Poly-Peck'in Kıbrıs'ın Kuzeyini rahat koşullarda sömürebilsin diye toplumlararası görüşmelere karşı takınılan bu tavır resmen ve fiilen barış düşmanlığıdır. Doruk andlaşmaları, mutabakatlar ve Meclis kararlarını tanımayarak UBP azınlık Hükümetinin girdiği bu yolun sonu yoktur. UBP ve azınlık Hükümeti büyük bir tarihsel sorumsuzluk örneği vermektedir. Yol yakinken Ulusal Birlik Partisinin ve azınlık Hükümetinin bu yoldan geri döneceğini ve oybirliğiyle alınmış Meclis kararlarına saygı göstererek federal çözümü destekleyeceğine inanmak isteriz. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Ozker Özgür.

Buyurun Sayın Başbakan.

BAŞBAKAN Dr. DERViŞ EROGLU - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Ozker Özgür'ü sabırla dinledim. Bir kere bir hata içerisinde olduğunu peşinen ortaya koymak istiyorum. İçişleri Bakanlığı bir genelge niteliği taşıyan belge hazırladı, muhtarlara sundu ve muhtarlar bunu imzalayarak Sayın Cumhurbaşkanımızın taviz vermemesini istemektedir demektedir ki, bunun acaba böyle olduğundan ne derece emindir. Ve bugün memlekette zaman zaman inzalar toplanmaktadır. Bu imzaları partiler mi toplattırmaktadır? Bunun sorusu da açık değil. Bazı muhtarlar böyle bir düşünce içerisinde olabilir. Bilhassa hudut köylerinde muhtarlık yapan kardeşlerimiz böyle bir düşünce içerisinde girebilir ve taviz verilmemesi düşüncesiyle böyle bir belge dağıtıp imza toplayabilirler. Konunun bu yönü alınacağına, hemen İçişleri Bakanlığı suçlanıyor ve İçişleri Bakanlığının hazırlattığı bir belge olarak ilan ediliyor. Ne mesaj vermek istiyor bunu bilemiyorum. Ama gerçek olan şudur ki hudut köylerinde oturan soydaşlarımız bu görüşmelerle bir huzursuzluk içerisinde girmiştir ve bu tip inzaların toplanmasından da daha doğal bir şey olamaz. Çünkü hiç kimse, hiçbir Kıbrıslı Türk artık oturduğu yerden bir kere daha göç etmek düşüncesinde değildir. Ve Sayın Ziya Rızki Bey'e de sorarsanız bu görüşü paylaştığını anlayacaksınız. Bir kere daha, göçmen olduğu için söylüyorum, bir kere daha göçmenliği Sayın Rızki Bey de düşünmediği gibi, hudutlarda oturan soydaşlarımız da...

ZIYA RIZKI (Girne) (Yerinden) - İzah edeceğim, bugünkü konudur.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Hudutlarda oturan soydaşlarımız da tabii ki bir kere daha göçmenliği düşünemez

Ve bu düşünce içerisinde Sayın Cumhurbaşkanımıza taviz vermemesi konusunda bir bildiri imzalayıp verebilirler.

KEMAL EMİRZADE (Lefkoşa) (Yerinden) - Kaymakamlar bu işin peşinde Sayın Başbakan.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Kaymakamlar değil, muhtarların imzasıdır.

KEMAL EMİRZADE (Yerinden)(Devamla) - Kaymakamlar da gördük biz bu işin peşinde.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Görebilirsiniz.

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa) (Yerinden) - %29'lar ne olacak o zaman?

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Efendim?

ALPAY DURDURAN (Yerinden) (Devamla) - %29'ları nasıl halledeceksiniz?

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Geleceğim o noktaya. O noktaya geleceğim. Ben önce bu muhtarların dağıttığı bildirimlerden sözüme başlamak istedim. Taviz verilmemesi yönünde Sayın Cumhurbaşkanımız uyarılmaktadır. Bu gayet doğal bir istektir. Ve bu isteğin hatalı olduğunu tabii ki Sayın Ozker Özgür kürsüden açıklamıştır. Acaba kendileri taviz verilmesinden yana mı? Tabii ki taviz verilmesinden yanadır. Barış için taviz verilmesinden yana olduğunu çeşitli vesilelerle söylediler.

Şimdi değerli arkadaşlar; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ilânında federasyona açık olduğu da söylenmiştir. Ama, ortada bazı gerçekler vardır ki onu gözardı edemezsiniz. Bu Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ilânından sonra, çeşitli zamanlarda, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri iki tarafı da masa başına oturtmuştur. Dolaylı görüşmeler, karşılıklı

görüşmeler adı altında yapılan görüşmelerden sonra iki tane belge çıkmıştır ortaya ve bu belgeleri reddeden taraf Rum tarafı olmuştur. Sayın Ozker Özgür konuşmasında bundan hiç bahsetmemiştir. Ulusal Birlik Partisini buldu ya suçlayacak, başka birini göremiyor. Sayın Vasiliu görüşme masasından kalkıp dünyayı dolaşiyor, silâhlar satın alıyor, Türkiye ve Kıbrıs Türkü üzerine baskı yapılsın diye yaygaralar koparıyor ve Rum Meclisinde deklarasyonlar hazırlanıyor, onları bu kürsüden dile getirmesini beklerken, Ulusal Birlik Partisini suçlamayı yeğliyor. Ulusal Birlik Partisini bir açık oturumda veya konferansta, parti başkanı olarak konuştuğum sözleri dile getirerek Ulusal Birlik Partisi federasyona karşıdır deyip yine bizi suçluyor.

Değerli arkadaşlar, bir konuyu gerçekleştirmek için veya daha doğrusu bir anlaşmaya varmak için iki tarafın da istekli olması lâzımdır. İstekle masaya oturacaksınız, sizi masada bırakıp memleket memleket dolaşacak, Fransa'dan silâhlar satın alacak, dün Güzelyurt Bölgesine halkı yürütecek ve halkın karşısına çıkarak ateşli nutuk da salleyecek ve Sayın Ozker Özgür bugün kürsüye çıkıyor, bir tek kelime Vasiliu'nun konuşmalarından söz etmiyor. Bir tek kelime, Rumların bu görüşmeleri baltalamak için dünya turuna çıkan liderinden bahsetmiyor.

Değerli arkadaşlar; gerçekleri saptırmayalım ve Ulusal Birlik Partisini suçlayacağız diye dünyanın gözünü kör zannetmeyelim. Ulusal Birlik Partisi tutturdu. Bir avuç tüccarın partisidir. Ondan sonra dönüp diyorsunuz ki Ulusal Birlik Partisi %36, %37 oy aldı. Eğer bu memleketin %37'si tüccarsa, memleketin hiçbir dış yardıma, hiçbir dış yatırımcıya ihtiyacı yok demektir.

FADIL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Denetim Ticaret Odasının elindedir partinizin. Bu gerçeği niye gizliyorsunuz?

Dr. DERVIŞ EROĞLU (Devamla) - Sayın Fadıl Çağda sen gece rüya görüp sabah kendi kendine yorumlayan kişilerdensin. Onun için bu rüyayı da nasıl yorumlamışsan öyle yorumla. Ama, Ulusal Birlik Partisinin Parti Meclisi vardır, parti genel yönetim kurulu vardır, başkanı vardır, genel sekreteri vardır, genel sekreter yardımcıları vardır. Yani, tam teşekküllü bir partinin bütün organları Ulusal Birlik Partisinde vardır. Ve Ulusal Birlik Partisini yöneten bu yetkili organlardır. Onun için bu lâflara artık karnımız doydular. Ulusal Birlik Partisini Ticaret Odası yönetir.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Hepsi de ithalâtçı.

Dr. DERVIŞ EROĞLU (Devamla) - Ya zaman zaman Ulusal Birlik Partisiyle Ticaret Odası ters düştüğü zaman, sizin Ticaret Odasından taraf, yan tuttuğunuzu gayet iyi biliyoruz. Bir KDV konusu gündeme geldiğinde Ticaret Odasını alkışlayan siz oldunuz. Cumhuriyetçi Türk Partisi.

SALİH USAR (Yerinden) (Devamla) - Ne zaman alkışlamışız?

Dr. DERVIŞ EROĞLU (Devamla) - Evet, birlikte bildiriler dağıttınız.

OZKER OZGÜR (Lefkoşa) (Yerinden) - KDV'ye biz de karşıyız.

Dr. DERVIŞ EROĞLU (Devamla) - Ama biz ticaret erbabıyla işbirliği yaptığımızdan rahatsız değiliz. Bir memleketin zengini de olacak, çalışanı da olacak, memuru da, fakiri de olacak. Evet, dünyanın kanunu böyle.

OZKER OZGUR (Yerinden) (Devamla) - Çoğu fakara olacak yalnız.

Dr. DERVIŞ EROGLU (Devamla) - Ya Sayın Ozker Ozgür Güneyde bugün 3000 yabancı şirket vardır. 3000 tane yabancı şirket vardır.

OMER DEMİR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Onlar yoldaştır.

Dr. DERVIŞ EROGLU (Devamla) - Bir günden bir güne, bu konuyu gündeme getirip konuştunuz mu? Konuşmadınız. Bizde üç tane yabancı şirket geldi, memleketi satıyorlar dediniz.

OZKER OZGUR (Yerinden) (Devamla) - Ben Güneyin milletvekili değilim ya.

Dr. DERVIŞ EROGLU (Devamla) - Ama onun avukatlığını yaptığına göre, Sayın Vasiliu'nun avukatlığını yapıyorsun. Güneyin avukatlığını yapıyorsun.

OZKER OZGUR (Yerinden) (Devamla) - Yok.

Dr. DERVIŞ EROGLU (Devamla) - Ben beklerdim bugün Cumhuriyetçi Türk Partisinin, doğrusu Mecliste bulunan bir siyasi partinin Genel Başkanı olarak çıkasınız ve Sayın Vasiliu görüşme masasını terkedip Fransa silah alışını eleştiresiniz.

FADIL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - Saptırıyorsunuz konuyu Sayın Başbakan.

FERDİ SABİT SOYER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sizin için önemli mi, sizin için önemli mi Sayın Başbakan.

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Çok önemlidir tabii. Gerçek niyetini gösterir.

FERDİ SABİT SOYER (Yerinden) (Devamla) - Hain olarak ilan ettiğiniz insanlara önem verirsiniz. Yayın organlarını oku.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Eğer Kıbrıs'ta...

BAŞKAN - Karşılıklı konuşmayın.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Eğer Kıbrıs'ta yaşıyorsak, Güney komşularımızın silâhlanması elbette bizi ilgilendirir. Sizin korkunuz olmayabilir, endişeniz de olmayabilir, biz endişe duyarız. Görüşme masasında, hele görüşme masasında dünyanın gözü önünde masayı terk edip bu türü yapması ve silâh pazarlığına girip silâh almaya kalkması tabii ki endişe vericidir.

FERDİ SABİT SOYER (Yerinden)(Devamla) - Yayın organlarını oku. Önemli mi senin için muhalefet yahu. Vatan haini.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - 29 Mart belgesini biz mi reddettik. İşte 29 Mart belgesinde bağımsızlık bildirisine ters düşmeyen öneriler vardı...

RASİH KESKİNER (Girne) (Yerinden) - UBP karşı çıktı bu işe.

Dr. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Meclisten geçti, hep Meclis kararlarından bahsedersin. Meclisten geçti.

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa) (Yerinden) - Siz aleyhindeydiniz onun.

Dr. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Oylarımız ne doğrultuydu?

ALPAY DURDURAN (Yerinden) (Devamla) - Zoraki.

Dr. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Zoraki. Sizin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine oy vermeniz ne kadar zorakiyse bizim de 29 Mart Belgesine oy vermemiz o derece zorakidir.

ALPAY DURDURAN (Yerinden) (Devamla) - Gördün mü?

Dr. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Tamam anlaştık bu konuda.

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Bunların böyle olacağını biz bilirdik.

Dr. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Ama şimdi Türk tarafı olarak biz masadayız.

FADİL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Kaymakamlık belgesinden de bahset Sayın Başbakan. Onu niye saptırıyorsunuz?

Dr. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Sayın Ozker Özgür senin adına üzülüyorum.

OZKER ÖZGÜR (Lefkoşa) (Yerinden) - Hiç üzülme benim adıma.

Dr. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Çünkü arkadaşların Mecliste uyuyor.

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Olan olacağı yere vardı diyor.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Söze muhtarların dağıttığı bildiriden başladım. Sayın Fadıl Çağda ondan da bahsedim diyor.

FADIL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Karıştırıyorsunuz efendim. Onu dikkate getiriyorum. Saptırıyorsunuz.

BAŞKAN - Dinleyelim efendim lütfen.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Ben şuna kısaca değinip sözlerimi bitirmek istiyorum. Çünkü ne söylersem havadd kalıyor. Çünkü arkadaşlar dinlememek ve dinletmek için gayret sarfediyorlar. Gerçi boğazımız yırtılmaz bağılmaktan...

FADIL ÇAĞDA (Yerinden) (Devamla) - Dinliyoruz efendim. Estağfurullah.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Hele bu konularda hiç yırtılmaz. Ama bir gerçek var. Bu gerçek bugün bir kere daha bu Meclis kürsüsünden ortaya çıkmıştır ve kamuoyunun gözü önünde bu gerçek ortaya çıkmıştır. Bunu kamuoyu mutlaka ve mutlaka değerlendirecektir. Sayın Ozker Özgür, Cumhuriyetçi Türk Partisinin Genel Başkanı olarak bugün kürsüye çıkıyor ve Ulusal Birlik Partisini, muhtarlarımızı suçluyor. Masa başından kaçan Rum tarafı, anlaşmamak için gayret sarfeden Rum tarafı, halkı Kuzeye topraklarımıza gideceğiz diye yürüten Rum tarafı, bunlar bu kürsüden dile getirilmiyor, halkın gözünden bunları kaçırılmak için, halkın dikkatini başka taraflara çekmek için bu kürsüde oyun oynanıyor ve

Ulusal Birlik Partisi suçlanıyor. Bu çok önemlidir değerli arkadaşlar. Cumhuriyetçi Türk Partisinin bir kere daha ne düşündüğünü, ne düşünceler peşinde olduğunu, ne emeller peşinde olduğunu bugünkü konuşması ortaya koymuştur. Yorumunu size ve halka bırakıyorum. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Başbakan.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Federasyondan yana mısınız Sayın Başbakan? Federasyondan yana olup olmadığını söylemediniz.

FADİL ÇAĞDA (Girne)(Yerinden) - Barış istiyor musunuz?

Dr. DERViŞ EROĞLU (Devamla) - Ve değerli arkadaşlar, bir söz ile bitireceğim. Ulusal Birlik Partisinin girdiği yolun sonu yoktur dedi. Ulusal Birlik Partisi çıkmaz sokaklara girmez, çıkmaz sokakta olan Cumhuriyetçi, Türk Partisidir.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Başbakan.

SALİH USAR (Yerinden) (Devamla) - Federasyondan bahsetmediniz Sayın Başbakan.

Dr. DERViŞ EROĞLU (Devamla) - Sayın Özker Özgür benim adıma konuştu o konuda.

BAŞKAN - İkinci gündem dışı konuşma istemi...

SALİH USAR (Yerinden) (Devamla) - Yani kabul ediyorsunuz? Pek şey etmiyorsunuz.

BAŞKAN - Cumhuriyetçi Türk Partisi Girne Milletvekili Sayın Fadil Çağda'nın "Eşdeğer mal uygulamaları ve ayırımı açıklamaları" ilgilidir. Lütfen okur musunuz?

KATİP -

KKTC Meclis Başkanlığına,
Lefkoşa.

18 Ekim 1988 tarihinde yapılacak Meclis Birleşiminde "Eşdeğer Mal Uygulamaları ve Ayrımcı açıklamalar" konulu gündem dışı konuşma yapmak istiyorum. İstemimin işleme konulmasını rica ediyorum.

Gerekçe

Hükümet icraatı ile eşdeğer nak sahiplerinin mağduriyeti devam ediyor. Son Alagadi'deki gasp olayı devam ederken Sayın R. R. Denktaş'ın, Dr. Eroğlu'nun açıklamaları hem uygulamalara ters hem de endişe verici olmakta, yurttaşın rahatsızlığı artmaktadır. Sağlıklı politika üretilmesi için gerekli gördüğümüz uyarıları yapmamız; yurttaşın giderek artan endişeleri de izole edici olabilir. İvedilik arz eden bu açıklamamıza olanak sağlanmasını rica ediyoruz.

(İmza)

Fadıl Çağda

.. / 504.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Fadil Çağda.

FADIL ÇAĞDA (Girne) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;...

FERDİ SABİT SOYER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Bakalım kimmiş uyuyan Fadil Arkadaşım.

FADIL ÇAĞDA (Devamla) - Biz dimdik ayaktayız ve halkımızın yanındayız. Halkımızın sorunlarını kürsüde haykırarak onlar adına mücadelemizi yürütüyoruz ve inanıyoruz ki gün gele CTP iktidarında bu sorunlar çözülecek ve adalet yerini bulacaktır.

TİCARET VE SANAYİ BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - Sen de inanmazsın ona.

FADIL ÇAĞDA (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; dikkatinize getirmek istediğimiz konu, hem güncel, hem güncel olduğu kadar çok önemlidir. Pazar günü Halkın Sesi Gazetesinde "Ekonomi" bölümünde Sayın Denktaş'ın bir açıklaması yer almıştır. Bu açıklamasında, büyükçe bir bölümü Asil Nadir ve Poly Peck olayına karşı Rum tarafındaki tepkileri ve bunların değerlendirmesini yapıp, yarattığı şoven paravanı altında Poly Peck'in niteliğini gizlemeye çalışmaktadır. Az önce Sayın Başkanın, Poly Peck'in niteliğiyle ilgili kısaca birkaç cümle ile açıkladı. Ülkemizin ekonomisini tümden ele geçirmeye çalışan bir uluslararası tekelin nasıl ahtapot gibi ülkeye el atmak istediği, geçen günkü Serbest Liman Bölgesi (Değişiklik) Yasa Tasarısı görüşülürken Sayın ilgili milletvekili arkadaşım Ergün Vehbi ayrıntıda konuyu irdelemiştir. Biz bu konuyu, Poly Peck'in niteliğini geçmişte

de ortaya koyduk. Bu ahtapotun gerçek yapısını ve halkımıza ters düşen işlevini geçmişte de ortaya koyduk, gelecekte de ortaya koymaya çalışacağız ve bu şirketi ülkemizden elini ayağını çekinceye kadar ve ülkemizi kendi ayakları üzerinde, ekonomisini kendi üretimi üzerinde sağlayıncaya kadar mücadelemizi sürdüreceğiz ve bunu yapıncaya kadar bu mücadeleyi yürüteceğiz. Bu Yazının önemli bir bölümü şunu teşkil ediyor. Sayın Denktaş KKTC Anayasası yasaların ve vatandaşların ve yatırımcıların tüm hakları garanti altına aldığını ve haklar ve statülerin federal bir Cumhuriyete geçişte de tabiiyetiyle korunacağını ve garanti altına alınacağını da vurgulamaktadır. Bu da önemli bir ikinci yanı teşkil eder. Bu yönde Cumhuriyetçi Türk Partisi şunu ifade ediyor. Ülke ekonomisine ters düşen bu uluslararası tekelin varlığına son verecektir. Gün gele bunu gerçekleştirmek için daha etkili çalışmalar yürüteceğiz ve bu yönde CTP'nin hiçbir güvence vermediğini de burada açıklıkla ifade etmiş olayım. CTP ülke, kendi halkımızın üretimine dayalı bir ekonomik politikanın savunucusudur. Benim vurgulamak istediğim esas önemli yan, Poly Peck'in nfteliğini ve o konudaki çalışmalar, daha sonraki konuşmalara bırakmak kaydıyla Sayın Denktaş'ın halkın dikkatine getirdiği bir başka husustur. Bu yazıda, şöyle bir ifade yer almaktadır. "Kuzey'de aldığımız Rum emlakine ve topraklarına karşılık olarak, Güney'de çok kıymetli sulu arazi ve emlak bıraktığımızı ve bunları Rumların kullandığını" ifade ediyor. Sayın Denktaş federal çözüm için ikili müzakereleri yürüten, toplum adına yürüten kişidir ve toprak konusunun pazarlık masasına geldiği gün, Güney'de bırakılan malların, göçmen mallarının hem sulu, hem kıymetli olduğunu ortaya koymaktadır. Sayın Denktaş, benzer bir durumu, bir süre daha önce, bir süre önce de ortaya getirmiştir. Onu biz yine pratik uygulamalarla çelişen bu değerlendirmeyi yine Meclisin gündemine

getirmiştik. Ocak 88'de Turizm Gazetesinde yayınlanan bu değerlendirmeyi yine Meclisin bilgisine getirmiştir ve di-yorduk ki o gün de şimdi de söylüyoruz. Sayın Denктаş'ın bu iddiasındaki haklılık derecesi nedir? Güney'de bırakılan gerçekten sulu ve kıymetli mi? Yoksa bunu politik mülahazalarla mı ortaya atıyor? Eğer Sayın Denктаş'ın bu iddiası doğruysa, o takdirde Hükümetin uygulaması niçin buna ters olmaktadır? Hangisi hatalıdır? Hangisi yalan söylemektedir ve hangisi halk çıkarına ters uygulama içindedir? Bu veril-mesi gereken çok önemli bir cevaptır. Bu cevabı bekliyoruz ve üzerine gideceğiz. Dikkatinize getirmek istediğimiz önemli hususlardan bir tanesi bu.

TİCARET VE SANAYİ BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) -
Görüş meselesi.

FADIL ÇAGDA (Devamlı) - Sayın Denктаş diyor ki, Güney'de bırakılan mallar en kıymetli, en suludur. Peki o takdirde soruyoruz, Hükümetin icraatı niçin buna terstir. Yoksa Denктаş bunu politik mülahazayla mı şey ediyor. Elimdeki dosyada İskan, 41/77 sayılı Yasanın ilgili maddelerinde öngörülen Kıymetlendirme Tüzüğü yer almaktadır. Bu Tüzük ilk 79'da ortaya kondu. Ondan sonra dört kez değiştirildi. Ve getirilen her değişiklikle Kuzey'deki malın kıymeti daha da artırıldı. Subjektif değerler biçildi ve bu subjektif değerler çaka çaka en son getirilen değişiklikle, 22 Mart 1988'de getirilen değişiklikle %300'e çıkarıldı. Kırmızı kuşaklarla, sarı kuşaklarla, Kuzey tarandı, çizildi ve Kuzey'deki mal alabildiğine kıymetli.

Peki bu gelişkiyi nasıl izah ediyorsunuz? Sayın Denktaş Güneydeki mal, en kıymetli, en suludur diyor, emlağımız çok kıymetlidir diyor. Peki cevap bekliyoruz, bu işin kıymetlendirme yanı, yani kıymetlendirme yapılırken adil olmadığı inancındayız. Biz bu kürsüden 1982'den beri bu Kıymetlendirme Tüzüğü ve onunla ilgili haritanın bu Meclisin bilgisine ve değerlendirmesine sunulmasının çok üzerinde durduk ve talep ettik ama sürekli kaçınıldı, gizli tutuldu. Uygulamalar söylediğimizin doğru olduğunu ve Güneyde mal bırakan yurttaşın malının gasbedilerek Kuzey'de daha az mal verilmesi ve geriye kalan baki malların kayırılan torpilli kişilere veyahutta Poly-Peok gibi veyahutta benzer kayırılan kişilere peşkeş çekilmesine amirdir. Uygulama tamamen söylediklerimi destekler ve ortaya koyar niteliktedir.

Eşdeğer Mal uygulamalarının 27/82 değişikliğinden sonra günümüze kadar olan geçirdiğimiz her aşamada safahatini bu kürsüye getirdim. Örnekleriyle, somuta inerek ve özellikle doneler getirerek, uygulamanın partizanca yasa dışı ve haksızlık yaratıcı, gasbedici niteliklerini ortaya koyacak şekilde Meclisi bilgilendirmeyi ve Meclis araştırması açılarak üzerine gidilmesini özellikle ısrarla gündeme getirdik. Fakat Hükümet bundan sürekli kaçmıştır. Sürekli yok farzederek çoğunluğuna dayanarak Cumhuriyetçi Türk Partisinin ve diğer muhalefet partilerinin ezinliklerini etkisiz kılarak bunu sürdürmeye çalıştı. Sonuç ne oldu? Sonuç felaket ve göçmenler şu anda büyük bir infial içerisinde. Malımız gasbedildi diyorlar.

Yasaya aykırı uygulamalar içerisinde Güney'de bırak-
tığımız mal gasbedilmiştir diyorlar. Çok örnek verdik.
Bir örnek: 30 Eylül Cuma günü Halkın Sesi'nin manşe-
tinde Zarar Görmüş Güneyliler Cemiyeti'nin Sayın Devlet
Başkanına göndermiş olduğu bir beyan yer almıştır. Za-
rar Görmüş Güneyliler Cemiyeti Güney'de mal bırakmış
göçmenlerin örgütü olarak konuya vakıf ve konuyu irdelleyen,
izleyen, takip eden bir kuruluş olarak saptadıklarını,
Devlet Başkanına bildirdiler ve Devlet Başkanına KKTG'de
eşdeğer araziler rüşvetle peşkeş çekiliyor dediler. Büyük
bir suçlama getirildi ve bu, ülkemizin en etkili, tarafsız
gazetesi Halkın Sesi'nde manşet haber oldu. Peki, soruyo-
rum ben, Ulusal Birlik Partisi ve Sayın reformcu Bakanı
Adaoğlu bu konuda ne işlem yaptı? Soruyorum. Sonuçları
nedir? Ne işlem yapıldı? Bulgularınız ve sonuçlarınız
neler oldu? Bu bizim buraya getirdiğimiz donelere ek bir
done, bizim dışımızda. Bugüne kadar işte CTP, Fadıl Çagda,
şu, bu, havadan atıyor, gerçeğe dayanmıyor diye yanıtlar
vermeye, yahut geçiştirilmeye çalışıldı. Ancak, en son
bulgu, en son iddia, büyük bir iddia, bir insan birini,
kolay kolay rüşvet almakla suçlayamaz. Elinde belge olması
lazım. Bunun belgelerini biz bu Meclise de getirdik. Bunu
da anımsatmaya gerek yoktur. Birçok olay getirdik. Bulli-
ciler'den Boyacılar'a kadar, ülkemizi gasbedenlerin örnek-
lerini burada söylemeye çalıştık. Hasan Gencebay olayını
çok-detaylı gündeme getirdik. Ayrıntıya inmeye gerek yoktur.
Eşdeğer uygulamalarında yurttaşın malı gasbedilmiştir.
Kuzey'deki mal kayırılan kişilere peşkeş çekildikçe, kay-
naklar azaldıkça, kıymetlendirme tüzüğüyle oynayarak kıymet
artırılarak, azalan malı bu şekilde telâfi edip, Güney'deki
mal bırakana verip böylece geçiştirilmeye çalışılıyor. Bu

gasptır. Güney'linin malını gasbatme olayıdır. Sayın Başbakan, Atatürk Kültür Merkezindeki geçen akşamki konferansında, feragatnameler elimdedir, Rum tarafıyla global pazarlığı ben yürüteceğim diyor. Sayın Başbakan bu hakkı nerden buldunuz? Yurttan feragatname aldınız. Feragatname yoklukla malûdür. İmzalanan feragatnemeler yoklukla malûdür, geçerliliği yoktur. Yasa dışında kullanılmıştır. Yasa feragatname alınacak, karşılığında mal verilecek diyor. Hani mal? Puan verildi, puan. Araçtı, işlem aracıydı. Puan işlem aracıydı. Yurttan elinde puanlar bırakıldı. Puan pazarı kuruldu. Ucuza, üç, beş liraya bu puan pazarında yurttan malı ya beleşe satıldı ama, bu puanları satın alanlar, ondan sonra güçleriyle, siyasal güçleriyle, para gücüyle ve rüşvet mekanizmasıyla mala çevirebildiler. Halkımızın, göçmenin malı bir avuç vurguncunun elinde toplandı.

FERDİ SABİT SOYER (Gazi Magusa) (Yerinden) - UBP
Güney'deki mallara da el koyacak.

FADİL ÇAGDA (Devamla) - Ta ki Yüksek İdare Mahkemesinin 3/84 sayılı kararı çıkıncaya kadar. Bu karar çıktı ve dedi ki puan alım satımına dayanarak Güney'de mal bırakmamış kişilerin, Kuzey'de puan alım satımıyla mal almaya hakkı yoktur. Bu tür puan işleminin yasa dışı olduğunu ilân edinceye kadar bu işlemler oldu. Bilemediğimiz kadar dosya bu şekilde işlem gördü ve söylendiğine göre milyonlarca puan el değiştirdi. Soruyorum ben Savın Bakana. Bu yasa dışı uygulama sonucunda ne kadar puan el değiştirdi ve bunun kaçta kaç malı dönüştürüldü? Bunun hesaplamasını, bunun açıklanmasını istiyoruz. Ondan sonra ne oldu? Yüksek İdare Mahkemesi puan alım satımını yasakladı. Yasal boşlukları buldular. Vekâletnameyle işlem yürütülmeye başlandı.

Vekâletname ona kira yöntemi eklendi ve son uydurma Debit usulünü icadederek, Debit yöntemiyle mallar kapişarı edilmeye çalışılıyor. Ve bu geçen seneye kadar sürdü. Ta ki Yüksek İdare Mahkemesinin istinaf olarak oturduğu oturuma kadar. 30/87 sayılı Yüksek İdare Mahkemesinin istinaf olarak, istinaf mahkemesi olarak oturduğu oturumda vardığı kararlar Debit usulünün de yasa dışı olduğunu ortaya koydu. Peki soruyorum ben size; Yasanın uygulamaya konduğu günden günümüze kadar yasal olarak kaç tane işlem yaptınız? Ben iddia ediyorum, diyorum ki Hükümetin, UBP Hükümetinin yapmış olduğu bütün eşdeğer işlemlerinin %90'ı yasa dışıdır. Yasa dışıdır ve yasal dayanağı olmadığı için geçerli değildir. Ben soruyorum bu Yüksek Mahkeme kararından sonra yani bu 30/87 sayılı YİM İstinaf Kararından sonra ne işlem yapıyor? Bütün işlemleri durdurdu, apişip kaldılar. Yanlış hesap Bağdattan döndü, yanlış hesap Yüksek İdare Mahkemesinden döndü. Kaç tane, haçana bir. Bütün işlemler yasa dışıdır. Dolayısıyla buna dayalı bir işlem sonucunda Sayın Başbakanın böbürlene böbürlene ortaya çıkıp feragatnemeler elimde, istediğim gibi pazarlık yaparım diye ortaya çıkması boşunadır. Biz soruyoruz kimin malına el atıyorsun? Yağma yok. Sana, halkımızın mülkiyet hakkına dokandırtmayız.

FERDİ S. SOYER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Poly Peck'e mi kiralayacaklar onları da acaba?

FADIL ÇAGDA (Devamla) - Halkımızın mülkiyet hakkına el uzatacak elleri kıracağız bu böyle biline. Bu böyle biline. Halkımıza ne verdiniz ki onun adına hak söylemeye, yetki kullanmaya kalkıyorsunuz. Yok.

BAŞKAN - Sayın Fadil Çağda; iki dakikanız kalmıştır. Ona göre toparlayınız.

FADIL ÇAGDA (Devamla) - Sayın milletvekilleri; şu anda 27/82 Yasasına koymuş olmamıza rağmen, öncelik hakkı olmasına rağmen, elinde milyonlarca puanı olup ve başını sokacak bir tek damı olmayan yurttaşlarımız vardır. Bir tek 5,000,000'lük puanı olup başını sokamayacak ve sığıntı, Mağusa'da, sizin kentinizde sığıntı olarak Sayın Kemal Karaderilinin evinde sığıntı olarak yaşayan yurttaşlarımız vardır. Tam 5,000,000 puanı var. 5,000,000'un ederi 300,000,000.- lira. 300,000,000'lük yurttaşımız sığıntı kalıyor. Yazın, not edin.

ERGİN ABDULLAH (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Teşkilâttan mı Fadılım bu da.

FADIL ÇAGDA (Devamla) - Gariban, dul bir kadıncağız.

ERGİN ABDULLAH (Yerinden) (Devamla) - Teşkilâttan olsa kapatacaktı.

FADIL ÇAGDA (Devamla) - Babası Güçsüzler Yurdunda ölmüş ve kendisi sığıntı bir yurttaş. Örnek çok. Örnek çok sayın milletvekilleri: Süremiz az, ancak şunu ifade edeyim. Sayın Denktaş şöyle diyor:

"Mülkiyet hakkı, mülkiyet sorunu nüfus mübadelesine uygun olarak, mal mübadelesi de tazminatlarla halledilecek bir konudur" diyor.

Ben soruyorum; bu bahsettiği tazminatlar neye matuftur? Elinde puan bırakılan yurttaşa tazminat verilerek geçirilecek mi? Yağma yok. Güneyde mal bırakıldı, mal alınacak ve bu hakkı yurttaş kendisi kullanacak. Global mülkiyet hakkını hiçbir hükümet kullanamaz, kullanma yetkisine haiz değildir. Bu uluslararası anlaşmalara da ters-tir, bu yönde uyarımızı da yapmış olalım. Sayın Başkanım az önce Ulusal Birlik Partisinin federal çözüm yönünde görüşmeler sürdürüldüğü bu aşamada nasıl el altından belge dağıtıp bu işi sabote etmeye çalıştığını sergilemeye

çalıştı. Biz şu endişemizi beyan etmiş olalım. Sayın Denkteş 1975'te nüfus mübadelesi yapıldı, bu nüfus mübadelesi değildi. Bu mübadeleyi öngören bir anlaşma değildi. Böyle bir anlaşma yoktu, bu işin bir yanı. Ancak maî mübadelesi de yapılacakmış. Yani statükoculara, bugünkü statünün çözüm olduğunu iddia edenlere, ülkenin taksimine olanak yaratmak, olanak elde etmek iddialarının satır arasındaki ifadesidir. Bunu dikkatlerinize çekmek istiyorum. Ülkemizde barış arayışları federal çözüm yönünde ciddi uğraşların verildiği bir dönem yaşamaktayız. Bu dönemde çok dikkatli olunması, hangi taraftan gelirse gelsin işi yokuşa sürecektir, işi sabote edecek girişimlerden sakınılması gerekiyor. Hele statükoyu çözümdür diyenlere bu yetki verildiği takdirde adayı nereye götüreceklerini söylemeye gerek yoktur. Bu sonuca siz varmaktasınız. Bu yönde endişelerimi ifade ederek yurttaşımızın mülkiyet hakkına kesinlikle dokundurtmayacağımızı, göçmenin zaten yoklukla malûl olan bir belgeyi ileri sürerek bu mülkiyet hakkı üzerinde oynamaya hiçbirinin hakkı olmadığı inancındayız. Biz yeni politikalarla Meclisin öngördüğü kurallar çerçevesinde konuya akılcı yaklaşılmasından yanayız. Kıbrıs'ın bir tarafı değerlidir. Bu değer izafi bir husustur. Bugün Güney kıymetlidir, yarın Kuzey, Kuzey'in belli yerleri. Bunu objektif olarak değerlendirip bu değerlerle oynamaya ve yurttaşın beklentilerine, yasal haklarına saygı göstererek süratle bunu gidermeye davet ediyoruz. Ancak bugüne kadarki uygulama Sayın Denkteş'in ortaya koyduğu çerçevede değildir ve Ulusal Birlik Partisinin yürütmek istediği, vermek istediği zehabın tamamıyla tersidir. Bu gaspedici politikaları ve bu açıklamaları sergilemeyi zorunlu, güncel bir görev addettik. Dinlediğiniz için saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Fadil Çağda. Buyurun Sayın Bakan.

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Cevap isteriz öyle tamam.

İSKAN BAKANI MUSTAFA ADAOĞLU - Sayın Başkan, saygıdeğer arkadaşlar; müsaade buyurursanız cevaplarımızı koyacağız, vereceğiz. Sayın Çağda destumuz, iskân sorunlarında hem bir

göçmen olarak, hem yanılmıyorsam partisinin gölge iskân bakanı olarak, kabinesinin gölge iskân bakanı olarak bu konuda Meclis yaşantım çerçevesinde sürekli konuyu gündemde tutuyordur. Zaten Çağda dostum gündemde tutmasa dahi, iskân sorunu, bugünkü yaşam üslubumuzun önemli bir parçasıdır. Yani 150,000 nüfusumuz varsa mevcut iskân yaşamızdaki sosyal haklar açısından öncelikleri koymak suretiyle hemen hemen 150,000 Kıbrıs Türkü şu veya bu ölçüde mücahit puanından tutunuz TBK'lıya, iktisaden güçlendirmeden, göçmenliğe, tahsisten eşdeğere ve daha buna bağlı birtakım kriterler, ölçekler doğrultusunda bu iskân sorunu ile içiçe bulunmaktadır. Konu işte bu kadar geniş kitleye sosyal ekonomik hak verişte mevcut kaynaklar arasında dengeli, adil ve öncelikleri dikkate alarak düzenlemeyi yapabilmektir. Iskân sorunu o kadar önemli bir sorun olarak gündemde olmuştur ki 1985 Anayasasına hemen hemen ayrıntıları ile girmiş, yer almış ve özellikle eşdeğerci vatandaşlarımızı hem eşdeğer hakları yönünden, hem tazminat açısından, hem de öncelikler açısından büyük bir yasal güvenceye oturtmuştur, bağlamıştır. Yalnız satır aralarında bu genel çizgiden sonra, satır aralarında Sayın Çağda'nın sorularına hafızamın elverdiği oranda, toplayabildiğim oranda cevaplandıracağım ana, öz politikalar doğrultusunda. Bir kere Cumhuriyetçi Türk Partisinde büyük bir gelişme var, politik bir gelişme var. 1981 seçimlerine ve seçim bildirgelerine Cumhuriyetçi Türk Partisinin göz attığımızda, meydan nutuklarına bu memlekette eşdeğerci vatandaşın koçanlarını, 41/77 sayılı Yasa ile öngörülen koçanlarını Devlete yatırmaması konusunda, hatta "kimin malını kime verecekler?" sloganı ile...

ERDAL SUREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - Oyle birşey söylenmedi.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Bu eşdeğerci vatandaşı, eşdeğer işlemlerinden uzak tutma yönünde büyük bir çaba göstermişlerdi. Yani bugün eşdeğercinin hak ve hukukunu korumak çabasında olan Cumhuriyetçi Türk Partisi 1981 seçimlerinde eşdeğerci vatandaşın eşdeğer hakları konusunda onu güvensizliğe, onu bu konudaki işlemler yönünden bir anti-propaganda çabası içerisindeydi ve yine hatırlıyorum o dönemde Sayın Cumhurbaşkanının da verdiği cevap kısaydı. "Kimin malını kime vereceksiniz?" sorusuna, "Türkün malını Türke vereceğiz" şeklinde kısa ve özdü.

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Düzeltelim Sayın Bakan.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Onun için bugün...

MEHMET CİVA (Yerinden) (Devamla) - Dokuz ayda koçan verecekti Sayın Cumhurbaşkanı.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Bugün mülkiyetin...

MEHMET CİVA (Yerinden) (Devamla) - Ondan bahsedin biraz. Biz feragatnameye hayır dedik.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Şampiyonu olanlar vardır, gündemdedir. Aynı şekilde tahsiste hak sahiplerinin mülkiyete nasıl dönüşecekleri konusunda da Cumhuriyetçi Türk Partisinin neler düşündüğünü geniş bir kitledir çünkü, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde varolan eşdeğere kaynak olabilecek arazilerin, gayrimenkullerin ortalama söylüyorum %45'i tahsiste hak sahiplerine verilmiştir. İşte o bana geçen toplantıda hâlâ daha hazmedemediğiniz büyük reformcu diye söz attığınız olayın gerisinde bu gerçeklik vardır ve buna ilâveten de iktisaden güçlendirme politikası çerçevesinde Kuzey'de ikâmet eden üreticilerimize bu yönden geniş olanaklar verilmiştir. Şimdi bu konuda politikalarını öğrenmekte yarar vardır. Geniş bir kitleye tahsiste hak sahipliliği verilmiştir. Anayasamız beş yıl içerisinde yalnız eşdeğer sorununu değil, tüm hak sahiplerinin mülkiyet devri sorununu da gündemde tutmaktadır. Şimdi birçok olayları en azından ben Ulusal Birlik Partisinin İskân Bakanlığında sekizinci bakanıyım, tüm geçmişteki bakan arkadaşlarımı saygı ile anıyorum, hükümetin devamlılığı vardır, reddi miras etmiyoruz, devletin güvenirliliği vardır ama az önce Debit Sistemi ve feragatname sistemini ortaya atmıştır Sayın Çağda, o açıdan olduğu için bir zamanlama vereceğim ve bu yöndeki değerlendirmeyi Yüksek İstinaf Mahkemesinin almış olduğu bir karardan ötürü Yürütme, yani İskân Bakanlığı durdurtmuştur. Şunu söyleyelim ki Haziran 1988 tarihinden itibaren Bakanlığımız

arsa konularında hiçbir Debit işlemi yapmamıştır. Yani Yüksek İstinaf Mahkemesinin ilgili kararı doğrultusunda Yürütme bu konuya duyarlılık gösterdi diye bir husus yoktur. Bu yöndeki açıklık politikamızın, saydamlık politikamızın gereği olarak Sayın Çağda'nın bilgisine, araştırmasına da sunabilirim; bir milletvekili olarak soruşturma önergesi, araştırma önergesi istemeden. Açığım.

İki; vekaletname konusunda yine duyarlı olduk. Vekaletname konusunda Bakanlığımıza yapılan, hatta indirekt olarak yapılan ihbarları Bakanlık olarak Savcılığa intikal ettirdik, Başsavcılığa intikal ettirdik. Bir kez daha altını çiziyorum. Vekaletname ile eşdeğercinin hakkı alındı şeklindeki bir iddia vardır. Bu konuda duyarsız-sınız şeklinde bir deyiş olmadı ama bir eleştiri oldu. Vekâletname yönünde mal alımları konusunda Bakanlığımıza yapılan indirekt dahi olsa ihbarları biz gerçek ihbar olarak kabul ettik, bunu Başsavcılığın bilgisine getirdik. Başsavcılığımız Emniyetle birlikte bu konuda araştırma yapmaktadır. Eğer bir suç unsuru olursa hukuk devletinin gereği ne ise bu Hükümet, bu iktidar hukukun üstünlüğüne saygının doğal sonucu olarak gereğini yerine getirecektir.

Ortada bir üçüncü soru vardı. Puan alış-veriş hikayesi. Puan konusunda 1984'te Yüksek Anayasa Mahkemesi puan alış-verişini yasada olmadığı için böyle bir işlemi yasaklamıştır. Şu andaki anlığında, hafızamda kaldığına 40,000,000'ni aşkın puan alımından mala tahvil edilenlerin tapudaki mal devir işlemleri, ipotek işlemleri yasal bir düzenleme yapılınca kadar, dört yıldır, dört yılı aşkın bir zamandır durdurulmuştur. Ortalama 65,000,000 puan ve harcını ödeyerek puan satın alan, yani 65,000,000'na kadar da elde harcı ödenmek kaydı ile puan satın almış vatandaşlarımız vardır. Burda vatandaşımı yermek istemiyorum.

Eğer puan alışı konusunda devlet, harcını ödemek, tapu işlemleri yapmak yönünde bir yeşil ışık yakmışsa, bir güvence vermişse, bu güvenceyi bizi yicesine devlete olan güvenlik açısından irdelemek ve yeni baştan değerlendirmek zorunluluğundayız. Ama yine altını çiziyorum. Bu tip alınan mallar olsun, yahut elde kalan puanlar olsun bir işlem ötesine geçememiştir. Mal almışsa tapuda dondurulmuştur, almamış olanlara da, yani elde puan tutanlara da buna karşılık mal vermek konusuna gidilmemiştir. Anayasa Mahkemesinin Temmuz ayında almış olduğu kararı yine açıklayayım, geçen gün de belirtmiştim. Madem ki Anayasamız eşdeğere öncelik verir ve yine Anayasamız 159'uncu maddesi (3)'üncü fıkrası gereği olarak kamu yararına ayrılacak mallar dışında kalan malların eşdeğere kaynak olabileceği şeklinde yoruma açık bir maddesi vardır. Kamu yararına ayrılan kaynakların da somut olarak neler olabileceği hususu Anayasamızda vazedilmiştir. Anayasa Mahkemesi bu doğrultuda vermiş olduğu karara, salt hukuki bakımından karara Hükümet olarak büyük saygı gösterilmiştir. Geçen hafta Sayın Turizm Bakanımız bu karara, yani kamu yararına ayrılan mallarla ilgili olarak turizmi teşvik etme yönünden, Turizm Teşvik Yasası'nın öngördüğü prosedür çerçevesinde yapmış olduğu işlemlerde tekamül etmeyenleri, edip etmeyenleri

Başsavcılığın da mütalaasını da almak kaydı ile dondurmıştır. İlgili karardan önceki olanlar.Çünkü Anayasa mahkemesi kararları hukukun temel ilkelerinden bir tanesi olan makabline şamil olmamak, yani geriye dönük olarak uygulanamaz. Yine hukukî ilkeye ve mevzuata dayalı olarak onları geçerli kılmış, şimdi biz Turizm Bakanlığının elindeki bu kaynakların parselini, yani kamu yararına ayrılıp da ilgili mahkeme kararları ile eşdeğere verilmesi öngörülen bu kaynakların parsel, pafta, bölge değerlendirmesini yapıyoruz. İmar Yasamızı ivedilikle sunmamızın gerekçelerinden bir tanesi de budur. Eğer, Meclise saygımız sonsuzdur, komisyonlarda görüşülmesi, tartışılması uzar, biz 1990'a kadar zamanla yarışan bir bakanlık olarak bu kez Yollar ve Binalar Yasası'nın Fesıl 56'nın 14(2)'sine dayalı olarak yine Turizm Bakanlığı ile diyalog içerisinde memleketin ülke fizik plânlaması doğrultusunda bu kaynakları değerlendireceğiz. Bu kaynakları turizm yatırımı yaparak, eşdeğerci kardeşlerimize paket halinde sunacağız. Yine aynı çerçevede daha ötesine gideyim, Girneli olduğu için bilmesinde yarar vardır, Girne'de Turizm Bakanlığına kiralanmış olan birtakım tesisler vardır. Yat Limanı çevresinde dükkânlar vardır. Philesia Court gibi ikamet yerleri vardır, apartmanlar vardır, bu kaynakları da biz ilgili gerçeklik çerçevesinde eşdeğerci kardeşlerimize, eğer içerisinde,

tasarrufunda bulunup yasal hakkı olanlar varsa öncelik vermek kaydı ve eşdeğeride varsa hizmetine sunacağız. Yine küçük boyuttaki işletmeciler otelleri de yine Yasamız doğrultusunda eşdeğerden hak sahibi vatandaşlarımıza usulüne uygun olarak pakete koymuş olacağız. Dolayısıyla bir kez daha altını vurguluyorum. Ulusal Birlik Partisi, mahkemenin, yargının kararlarına karşı duyarlıdır. Bakanlığımız aynı duyarlılık içerisinde. Kamu yararı ile özel mülkiyet arasında yine Anayasanın öngördüğü mülkiyeti belirli ölçülerde sınırlandırmak suretiyle bir denge politikası içerisinde bunu değerlendireceğiz. Elbette ki bu kaynaklar içerisinde turizme direkt yatırım olmayacak arsa ve arsa nitelikli araziler varsa, onların da küçük parseller halinde bu değerlendirmeler, bu hesaplar, bu kitaplar yapıldıktan sonra sonuçlandırmış olacağız. Yine bu çerçevede Evkaf'la olan hesaplaşmamız vardır. Umarız ki Evkaf'la olan Evkaf'ın Güneyde mal puanları çıkmıştır. Kuzey'deki tutukları yerler konusunda hesaplaşmalara girişmişizdir. 1989 yılı içerisinde Evkaf'la olan alacak borçlu hesabımızı değerlendireceğiz. O çerçevede olası ki bu kaynaklardan bazılarını da Evkaf'a vermiş olabiliriz, karşılıklı alış-veriş doğrultusunda, hesaplaşma doğrultusunda.

Bunları vurguladıktan sonra Güney mal puanlarının nasıl değerlendirildiği hususu Yasamızda da, tüzüklerimizde de açıktır. Çok demokratiktir. Arsa plâna dayalıdır. İlle ki vatandaşımız koçanını birlikte getiremediği için onun mal varlığı yoktur diye gaspedici bir zihniyete gitmemişizdir.

Tamamıyla kendi buldukları yöredeki oluşturulan Danışma Kurullarından hareket ediyoruz bu konuda. Bakanlar Kurulu kararı ile atanmış olan ilgili köyün yahut kentin yahut mahallesinden oluşan Danışma Kurulları ile Tapu Dairesimizden sorumlu bir kişi arasında yapılan beyanlar, eldeki dökümanlar, belgeler ortaya konulmaktadır. Gayet demokratik bir husustur bu yön ve hangi malların hangi şekilde değerlendirilip değerlendirilmediği hususu yine yasa ve tüzüklere bağlıdır. Ne kuzeyin çöl olduğunu söyleyebiliriz, ne güneyin altın olduğunu söyleyebiliriz. Coğrafyanın, fiziğin gereği olarak bir ülke bütünselliği içerisinde elbetteki farklı nitelikte araziler vardır. Bütün bunlar açık ve seçik olarak vurgulanmıştır.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Güneydeki malları da değerlendirmeye alıyorsunuz Sayın Bakan?

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Feragat sistemine gelince...

SALİH USAR (Yerinden) (Devamla) - Sayın Bakan.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Güneydeki değerlendirmeler de yapılmaktadır efendim, Mayıs 1988 tarihi biliyorsunuz güney mal varlığının en son beyan edilmesi gereken bir tarihtir ve umarım ki 1989 Ocak ayında bu kürsüden sizlere Güney mal varlığının %100 kesin sonucunu bazı itirazlar haricinde sunmuş olacağım. Kaldı ki o kadar yasa açıktır ve büyük ölçüde bireyin mülkiyetine bağlıdır ki her aşamada birey komisyonlar nezdinde itiraz etme hakkına sahiptir. Gerek kuzeyde bıraktığı malın değerlendirilmesinde, gerek güneyde bıraktığı malın bu bahsettiğim gayet demokratik bir zincirleme

halkasında oluşan prosedürler doğrultusundaki değerlendirmede hak arama özgürlüğü ve itiraz etme yönü yasamızda açık ve seçik olarak mülkiyetteki hak sahibine verilmiştir. Şimdi feragat da aynı şekilde İskan Topraklandırma Yasasının bir sonucudur. Sayın Başbakanımız Derviş Eroğlu'nun kendisinin ortaya koymuş olduğu bir tasarruf değildir. Bu hesaplaşma yapıldıktan sonra, yani güneydeki malı ile kuzeydeki malı arasındaki denge veyahut dengenin bir kısmı belirdikten sonra, bu feragatname yasaldır ve burda da çindiki yasamızda da büyük bir zorunluluk yoktur. Ama bazı yönlenden şunu da açıkça vurgulamakta yarar vardır. İskan Bakanlığındaki prosedürlerin, işlemlerin demokratik çark içerisinde büyük bir zaman aşımına bağımlı olmasında bilerek bazı hak sahiplerinin elde tuttukları mallarla bıraktıkları mallar arasındaki dengesizliğin getirmiş olduğu hakkı bu şekilde kendi lehlerine kullanma yönündeki çabaları da zaman zaman istisnai de olsa gözlemekteyiz. Bu yönde de bazı yasal düzenlemeler yapmak istiyoruz. Yani genelde bir itiraz hakkı vardır, ama bu itiraz hakkına dayalı olarak bunu tasarrufta bırakmanın bir vesilesi olmamalıdır.

Feragat konusunda da polemğe girnek isteniyoruz. Ana basandan izlediğim kadarı ile bu bir yöntem konusudur, bu bir siyasal çözümdaki yaklaşım konusudur. İki devlet toplumu kendi vatandaşlarının hak sahipliğinin bir nevi tereke memuru, bir nevi onların değerlendiricisi olarak karşılıklı değerlendirilir. Bu bir yönetim mevzuudur. Biz Ulusal Birlik Partisi olarak federal bir çözüme eğer çözüm noktası bu noktaya gelirse, bu yöntemle bu düzenlemeyi yapacağız, yasanız gereği budur. Ama sizin son zamanlarda bir taraftan eşdeğer mal uygulamalarında hızlı bir tempounun gerekliliği konusundaki değişleriniz ve duyarlılığınız yanında bir bakıma da vatandaşı bu konuda geriye itici bazı telkinlerinizi de okuyoruzdur, duyuyoruzdur.

Vatandaşın vatandaşla hesaplaşması, belirli

noktalardaki değerlendirmelerin, ekonomik hayatı statikliğe
götürecek, durgunluğa götürecektir. İşlenlerin
durdurulması yönündeki görüşleriniz, görüşlerinize saygımız
vardır ama nerde, nasıl kime hizmet ettiğini anlamak
oldukça güçtür ve çelişkili olarak ben değerlendiriyorum bu
politikanızı kendi yapınızda. Yani bir taraftan eşdeğerciye
karşı aşırı duyarlılığın verdiği bir tutun, diğer taraftan
bu konuya olan beyanatlarındaki bazı çelişkiler. Ben
Ekonomi Bakana değilim, madem ki İskân Bakanı olarak beni
hesaba çektiniz haklı olarak, hem muhalefet olarak,
hem milletvekili olarak denetleme pozisyonununa sahipsiniz,
bunu saygı ile karşılıyoruz.

Yabancı sermaye konusunda geçen hafta da söyledik,
bu bir sistem konusudur. Bu bir yaklaşım konusudur. Bu
bir partinin ekonomik felsefeler konusudur. Ama şunu
söyleyeyim, bugün mülkiyet, mülkiyet hakkını daha değişik
boyutlarda değerlendiren, Doğu Bloku ülkeleri dahi son
zamanlarda mülkiyet konusunda bazı ve formlara gitme çabası
içerisinde. Yine yabancı sermayeye karşı Doğu Bloku'da
olan geçmiş katı zihniyet bugün Sovyet Rusya'da olsun,
Çin'de, Romanya'da olsun, yani sosyalist blokunda büyük
ölçüde yabancı sermayeye yönelik bir hareket vardır. Bugün
bunu söylemek istemiyorum, çünkü demagoji yapabilirsiniz ama
gerçek olduğu için söylüyorum çünkü yaklaşım budur. Bugün
eleştirdiğiniz şirket dahi, birçok malını Sosyalist Ülkeye
satmaktadır. Poly Peck Şirketi, Sunzest Ltd. olarak bugün
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde üretilen, özellikle
narenciye dalındaki üretilen malların büyük bir kısmını ilgili
sosyalist ülkelere satmak durumundadır.

FERDİ SABİT SOYER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Demagoji
kim yapıyor Sayın Adaoğlu?

MUSTAFA ADAOĞLU (Devanla) - Müsaade buyurunuz, ben
birşey demiyorum. Şimdi yabancı sermayeye gelince. Elbette
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde siz hükümet, iktidara
geldiğiniz zaman bu konudaki politikanızı kararsınız, bizim bu
konudaki politikanız geçen hafta da söyledim. Kontrollü,
dengeli, altına çiziyorum. Kontrollü...

FADİL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - Kontrol yoktur Sayın Bakan, onu anlatıyorum.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devanla) - Dengeli bir yabancı sermayenin yatırımında bulunmasında biz bir sakınca görmüyoruz.

ERGİN ABDULLAH (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Siyasi görüşünüzü açıklıyorsunuz herhalde?

MUSTAFA ADAOĞLU (Devanla) - Yeni menleket ekonomisi ile özel yatırımcı arasındaki dengeli ve sınırlı bir yabancı sermaye yatırımına biz....

FADİL ÇAGDA (Yerinden) (Devanla) - Her şeyi teslim ediyorsunuz.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devanla) - Bizim uygulamalarımıza ters bir husus değildir. Bu açıdan bakıyoruzdur. Birtakım beyinsel unmacılar göstererek menleket hayatını dumura uğratmak ve bu dumura uğrayan menleket yapısında ekonomik az gelişmişliğini iterek insanımızın mutluluğuna ve esenliğine yakışan bir yaklaşım değildir. Saygılar sunarım.

(Meclis Başkanı Sayın Hakkı Atun Başkanlık kürsüsünde Meclis Başkan Yardımcısı Sayın Dt. Sait Güven'e devreden)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Adaoğlu.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Siz yabancı sermayeden yana değil, politikadan yanasınız.

FADİL ÇAGDA (Yerinden) (Devanla) - Sayın Başkan; açıklama hakkını kullanmak istiyorum. Bir vazife olarak bunu görüyorsunuz.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Fadil Çağda.

MEHMET CIVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Bir gün bitecek bu sermaye Sayın Adaoğlu. Hiç sorulara cevap vermiyorsunuz.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) - (Devanla) - Teker, teker veriyoruz.

FADİL ÇAGDA (Girne) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Sayın Adaoğlu teker teker sorulara cevap verdiğini, ben halkın sesini bir kez daha burdan ortaya koyayın. Burda...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devanla) - Bu tür olayları ihbar kabul ettik daha önce, Başsavcılığa ilettik. Gerçekli tahkikat yapılıyor dedik.

FADİL ÇAGDA (Devanla) - Evet.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devanla) - İşinize geldiğinde hukuktan yanasınız, işinize gelmediğinde gayri hukuki olur. Gayya kuyusuna attın.

FERDİ SABİT SOYER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - UBP Yasayı Meclisten geçirdi. BRT'nin olayını konuş, BRT'yi konuş.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devanla) - Savcılık yarın yüksek mütalaa verdi en büyük Savcı, yanlış mütalaa verdi savcı, yanlış... Vazgeçin bu tutumdan.

FADİL ÇAĞDA (Devanla) - Sayın milletvekilleri; Sayın Adaoğlu biz hukuktan yanayız diyor. Ancak bu hukuktan yanayızlığının nasıl ayrıcalıklı uygulandığının çok örneklerini biliyoruz. Bak bu çindeki belge, bu kürsüden Meclise getirilmiş bir olayın belgesidir. Burda, bu da çok eskidir. Sayın Mustafa Çağatay'ın yeğeni Yaşar Özcanoğlu olayını buraya getirdin. Kırdanlı Yargıç Enin Okur'la ilintili olarak bu kürsüden getirdin ve kendisine konut verilmesine rağmen, küçüktür diye başka bir ev istediğini, o içine girnek için talep ettiği evin değerinin çok yüksek olduğu ve o konuta birçok yurttaşın, elinde milyonlarca puan olan yurttaşın talep olduğunu, verilmesi gerektiğini ve idari kusur işlendiğini ortaya koymuştur. Bu belgede Müsteşarın, Mehmet Salih Sucuoğlu'nun inzası vardı ve burda tahsis konusunu Yüksek İdare Mahkemesi, burdaki tahsis edilmesi prensibini, kararını, karar olanayacağı hükmüne vardı. Ancak bu hükme varır varmaz, gecesi bu kişi, bu tartışmalı konuta girdi. Ne zaman? Alakadi olayları olduğu günlerde.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devanla) - Mahkemenin verdiği karar doğrultusunda yaptık bu işleri, müsaade edin.

FADİL ÇAĞDA (Devanla) - Ha, çıkıyor...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devanla) - Mahkemenin verdiği karar doğrultusunda. Ne kapıyı kırdırdık vatandaşa, ne pencereyi açtırdık. Mahkemenin verdiği karara uygun olarak..

FADİL ÇAĞDA (Devanla) - Vatandaş... Ben soruyorum. Peki Sayın Adaoğlu, siz yasalar çerçevesinde icraatlarla bu konutu pakete niçin koymadınız?

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devanla) - Tahsisli olan bir malı pakete koyma mecburiyetiniz yoktur.

FADİL ÇAĞDA (Devanla) - Yasa onu emirdir. Niçin pakete....

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devanla) - Tahsisli olan bir malı pakete koyma mecburiyetiniz yoktur. Tahsisle hakk sahibinin....

FERDİ SABİT SOYER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Kira usulünü anlatın. Onu anlatın bana bakayım, Kapişari usulünü. Kapişariyi anlatın bana.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devanla) - Biraz daha okusan iyi olur.

FADİL ÇAĞDA (Devanla) - İşte biz diyoruz ki bu konut talip olan çok var. Bir örnek vereyim.

Rana Uraz isinli yurttaş, üç büyük milyon puana sahip bir yurttaşdır, üç büyük milyon. Rana Uraz. Araştırın. Leynosunlu'dur, şahsen tanıyorum kendisini.

TİCARET VE SANAYİ BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - Nerdeydin ben?

FADİL ÇAĞDA (Devanla) - Sen Alehtora'daydın, sen bilmen.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devanla) - Sen Arnavut'tan daha iyi mi biliyorsun ve ben Alehtora'dan bilmeyeceğimi Yediği naneye bak.

FADİL ÇAĞDA (Devanla) - Tanan, tanan sen otur lütfen yerine de lâf atma. Olayları çarpıtma. Dinleyin, öğreneceğiniz çok şeyler vardır.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Leynosun düşmanı mısın sen? Ne oldu?

BAŞKAN - Sayın Fadil Çağda; bağlayın lütfen.

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Arnavut mahallelerinde oturanlar idare etti bugüne kadar menleketi.

FADİL ÇAĞDA (Devanla) - Sayın milletvekilleri...

ERGÜN VEHBİ (Yerinden) (Devanla) - Leymosun düşüneni
olduk çıktın.

BAŞKAN - Lütfen dileyelim arkadaşlar. Sayın milletvekil-
leri.... Sayın Fadil Çağda, açıklama hakkınızı tamamlayın
lütfen.

FADIL ÇAGDA (Devanla) - Sayın milletvekilleri; şunu ifade
etmiş olayın. Cumhuriyetçi Türk Partisi...

ERGÜN VEHBİ (Yerinden) (Devanla) - Ne var be Arnavutlu-
larda.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devanla) - Alehloraklılarda
ne var?

FADIL ÇAGDA (Devanla) - Cumhuriyetçi Türk Partisi hiçbir
zaman kimin malını kime veriyorsun demedi. Ne 1982'de, ne daha
önce. Cumhuriyetçi Türk Partisi şu saptanayı yaptı 1974 sonra-
sında. 1974 sonrasında bu tarafa gelen yurttaşları dikkate
alarak ve gün gele Kıbrıs Sorununun çözümleneceğini dikkate
alarak şunu söyledi. Siz yurttaşı üretici kılabilnek için,
herkesin geçinini, toptaktan sağlayacaklara toprak, başka
kaynaktan sağlayacaklara verin. Tasarruf hakkını verin dedik.
Cumhuriyetçi Türk Partisi bunun altını çizerek söyledi. Geç-
mişte de, şimdi de söyleyecek.

MUSTAFA ADAOGLU (Yerinden) (Devanla) - Tasarruf başka,
mülkiyet başkadır.

FADIL ÇAGDA (Devanla) - Ha, işte şimdi az önce demagoji
yaptınız. Kimin malını kime? Ha, biz şöyle dedik.

MUSTAFA ADAOGLU (Yerinden) - (Devanla) - Tasarruf başka,
mülkiyet başka. Dikkat ediniz.

FADIL ÇAGDA (Devanla) - Dur canım, dur lütfen. Dinleyin
anlatacağız.

MUSTAFA ADAOGLU (Yerinden) (Devanla) - O Rum tarafında
uygulanan sistemdir ve onlar umarlar, gün gele.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; sayın milletvekilleri...

FERDİ S. SOYER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Cumhurbaşkanını bozdu Sayın Adıoğlu kanunu. Cumhurbaşkanını bozdurdu kanunu sancu zamanında.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; karşılıklı konuşmayalım. Sayın Fadil Çağda, açıklama hakkınızı kullanıyorsunuz.

FADİL ÇAGDA (Devanla) - Sayın milletvekilleri; tabii..

BAŞKAN - Bunu tanımlayın lütfen.

FADİL ÇAGDA (Devanla) - Ben bir çeyrek konuştum, Sayın Bakan burda bir saat. Benim gözüm saatteydi. Bir saat konuştum. İchtüzüün verdiği bir hak vardır. Onu kullanıyorum. Sayın milletvekillerinin bu konuya gösterdiği duyarlılık gayet yerindedir. Çünkü toplumu içten sarsan bir olaydır. Bu olayla hiçbirinin oynanmaya hakkı yoktur. Hele icra konumunda olan yetkililerin buna yönelmesi çok ölçülü olması lâzım. Eğer sen bir yandan Alakadi'de daha önce eşdeğerine kaynak olarak verdiğin malları, çıkardığın bir yasaya dayanarak geri alır, buna rağmen Anayasa Mahkemesi bu geri alma işlemini iptal ederse ve yurttaş bu benim malıdır der ve gider girerse ve bu davranışını yasa dışı ilân ederseniz ve üstüne polis, Thompsonlu polis gönderirseniz, hani sizin yasal dayanağınız, hani sizin sosyal adaletli uygulamanız? Ha, ben de dikkatinizi şuna çekiyorum. Orda yurttaşın eşdeğerini ortaya koyarak ve "T" Cetveline işlenmiş mallarına sahip çıkma olayını siz polis gücü göndererek yokretmeye çalıştınız.

Mahkemelerin ara emirlerine rağmen yapmayacaksınız. Ben de diyorum ki işte Meclise yansıtılmış ve en az 7, 8 tane talimatlı olan aynı günlerde olmuş, Girne Türken Sokak'deki bir olay. Gece girdi kirdi içine.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devanla) - Kırmadı kırmadı.

FADİL ÇAGDA (Devanla) - Niçin? Eski Başbakanın yeğenidir. Gücünü kinden alıyor, ondan mı sizden mi? Soruyoruz?

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devanla) - Hakkından alıyor.

FADİL ÇAGDA (Devanla) - Onun için diyoruz ki bu uygulamalar, Ulusal Birlik Partisinin bu uygulamaları yasalara ters olmuştur, mahkeme kararları, iki tane Yüksek İdare Mahkemesi kararı numarasını verdin. Bu iki karar İskan Bakanlarının bu güne kadar bütün uygulamaları hemen hemen %80 uygulamasının nasıl yasalara aykırı olduğunu ortaya koyan çok önemli iki belgeydi ve ondan sonra, o belgeler ortaya çıktıktan sonra durdu. Ama durdu başka işlemler başladı. Yasalarda yeni başlıklar bulunarak puanlar yine el değiştirdi. Vekaletnamelerle mükler yine kaptarı edilmeye devam etti, yurttaşın şikâyeti bundan. Şu anda elinde milyonlarca puan alan yurttaş vardır. Bunları çok söyleyeceğiz, yine söyleyeceğiz ancak burada bir konuya daha dikkatinizi çekerek sözümü kesmek istiyorum.

Biraz sonraki günden maddesinde de konuşacağın. Çünkü Sayın Ziya Rızki TKP adına verilmiş olan Alekadi olayının araştırmasında da konuşacağız. Ancak bir noktayı dikkatinize getireyim bu babta Sayın Denктаş bugün tapular verilecek dedi. Sayın Denктаş...

KEMAL EMİRZADE (Lefkoşa) (Yerinden) - 76'da da söyleyeydi.

FADIL ÇAĞDA (Devanla) - Daha önce de altı ayda koçanlar verilsin dendi. Ancak Birleşmiş Milletler devreye girdiğinde, "ownership" verilen, "ownership" ler veriliyor dendi. Yani iddia edildiği gibi koçan değildir, burda kelime oyunları ile halkı aldatılmayalım. Şimdi pazarlık yapılıyor, mülkiyet konusu gündemde. Yurttışa verilmeyen haklar hakkında söz söylenmeye kalkılıyor.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devanla) - Pazarlıktır madem başka.

FADIL ÇAĞDA (Devanla) - Bunu yatıştırabilmek için bu numaralara, bu ayak numaralarına inmeyin. Bu ayak numarasıdır. Biz diyoruz ki Federal çözüm arayışlarının gündemde olduğu bu dönemde, yetkili, toplum adına yetki kullananların çok ölçülü demeçler vermesi, küçük hesaplar, karşı tarafı oyuna getirip toplumu yatıştırıp yanlış yönlere itme yönündeki demeçlerden kaçınmaya, ölçülü hareket etmeye davet ediyoruz. Hele, hele bu mülkiyet konusunda yurttaşın aldatılmamasını hassaten rica ediyoruz çünkü çok örneklerini yaşadık ve en yüksek makamı işgal edenlerin tevassül ettiğini acı acı gördük. Bunları deşifre etmekten gurur duyarız ve bu görevimizi illa nihayet sürdüreceğiz ta ki muhakkak ki icra olarak CTP icrada yer alıp yetki kullanıncaya kadar. Dinlediğiniz için tekrar teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Fadil Çağda.

FERİD SABİT SOYLER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Ve forum uyguladılar topraksız Bullici'yi topraklandırmak için

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; üçüncü gündem dışı konuşma istemi, Yeni Doğu Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Kenan Akın'ın "Ödenmeyen ürün bedelleri ve Kooperatif Merkez Bankasının bazı köylere yapmış olduğu uygulamalar" hakkında. Lütfen okur musunuz?

KATİP -

17 Ekin 1988
Sayı: 256

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
Cumhuriyet Meclisi Başkanlığına,
Lefkoşa.

Meclisimizin ilk birleşiminde ödenmeyen ürün bedelleri ve Kooperatif Merkez Bankasının bazı köylere yapmış olduğu uygulamalar hakkında gündem dışı konuşma yapmak istiyorum.

İsteğimin işleme konulmasını saygı ile rica ederim.

Kenan Akın
Yeni Doğu Partisi
Gazi Mağusa Milletvekili

BAŞKAN - Buyurun Sayın Kenan Akın.

TİCARET VE SANAYİ BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)
Söktün.

(Sayın Kenan Akın kürsüdeki mikrofonu eline alır.)

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) - Sayın Bakanı da yerinden sökeceğiz inşallah.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Haziran ayına biten hasat, teslim edilen ürün, bir kuruş parası olmadığı için köyden şehire inmeyen köylü tablosunu bugün kürsüye getirmek istiyorum. Haziran-15'ten itibaren ürünler alınmıştır, arkasından üç ay geçtiği halde tam 90 gün geçtiği halde hala köylünün parası verilmemekte. 90 gün geçmiş derken, 1988-1989 ürününe hazırlık yapmaya çalışan bir köylü kitlesi ile karşı karşıyayız.

Tarlasını sürececek olan köylü, toprağını, kalemelerini sökecek olan köylü, mazot parasını bile bulamazken, halâ ürünleri sözde ambarlarda, sokaklarda, yağmurlarla karşı karşıya olan ambarlarda, açık yerlerde ambar yapılan arpalar ve parası ödenmeyen birçok çiftçi.

Ekim ayı bereket ayı deniyor çiftçiler için. Hani bereket? Halâ ödenmeyen bedeller, ilk talep diye inzalanan senetlerin Eylül ayı sonu itibarı ile %35 faizler, %68'de mukayese edecek. Peki, bu çiftçinin ürünü ödenmeden önce fiyat açıklanırken, geriye dönük bir şeye bakacak, Dolar bazında bakacak olursak, ürün bedeli 1370 Türk Lirası iken Dolar, bugün halâ ödenmediği halde, 1750'lerde seyir etmektedir. Köylümüzün, çiftçimizin kaybetmiş olduğu bu maddi zararı kim tazmin edecek?

Dönüyoruz meşhur Tarım Bakanınıza. 1985 Haziran Seçimlerinde, anasından Tarım Bakanı gibi doğmuş sanki de, Tarım Bakanı diye seçim kürsülerinden o zavallı, avucu nasırlı köylülerin alkışlarını alırken, Hükümete de girerken, gireceği zaman Yeni Doğu Partisi - Ulusal Birlik Partisi koalisyonu kurulacağı zaman Tarım Bakanı diye tutturdu. Biz dedik: herhalde bu adam Kıbrıs çiftçisine büyük reform getirecek. Köylü, çiftçi, büyük bir Tarım Bakanı zihniyeti ile bu güne kadar çekmiş olduğu sıkıntıları giderecek düşüncesi ile biz de ona destek buluyorduk. Ancak, ben her zaman, gerek parti içerisinde, gerek köy gezilerinde iddia ettiğim şu vardı beyler. Belki yarın basında diğer emekli subay arkadaşlarımız olmasın bilir ama, ordudan emekli olmuş bir subayın sermayesi bitmiştir beyler. Eğer o adamda biraz inkân olsaydı, o adanda sermaye olmuş olsaydı, ordu o adamı emekliye ayırmazdı. Bugün Sayın Başbakana rica ile soruyorum. Tarım Bakanı olduğu günden beri Kıbrıs çiftçisine bu adam ne yenilik getirmiştir? Hiçbir şey. Eğer bu Tarım Bakanlığı görevinde, Parti Genel Başkanı olduğu halde Tarım Bakanlığında görev yapmadığı için Genel Başkanlıktan düştüğü halde bağımsızlık, Tarım Bakanlığı sevdasına bağımsız olan, Genel Başkanlık seçimini

kaybedip . . de haznedemeyen kişiyi nasıl Tarım Bakanlığında tutabiliyorsunuz? Geçmiş yıllara bakıyoruz. 60,000 küçükbaş hayvan dış satını yaparken, bugün Aytaç Beştaşlar'ın Tarım Bakanlığı zamanında, ne talihsiz konuşma ki benim bugün Sayın Aytaç Beştaşlar burda yok. Cevabı ben ondan istiyorum esasında. 60,000 küçükbaş hayvan satını yaparken, kuzu dış satını yaparken, maalesef üzülerek söylüyorsunuz, bugün 12.000'de durmuştur beyler. Sözde Et Komitesi yapıyoruz. Yarın o Et komitelerini dolduracak etimiz nerede?

RASİH KESKİNER (Girne) (Yerinden) - İthal edeceğiz.

KENAN AKIN (Devanla) - Faizler, becariksizlik, bugün köylünüzü karansarlığa götürmüştür. Bereket versin, üzülerek onu da söylüyorum. Köylünüz faizle para bulamadığı için veyahutta cebindeki parasını kit kanaat harcamaya çalıştığı için, her gün çarşıya inip de enflasyon canavarı ile karşı karşıya geliyor. Bunu da görse, zannedersen Tarım Bakanlığında büyük bir yürüyüş yaparlar, gırtlaklarını bile sıkıp onun canını alırlar. Çünkü Tarım Bakanı olarak Aytaç Beştaşlar, bu köylünün, bu çiftçinin canını almıştır beyler.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Derviş Bey de sorumludur ama.

KENAN AKIN (Devanla) - Dönüyoruz. Evet, yasalara saygınız vardır. Tazminat olayında su altında, sel altında kalan çiftçi, tazminat alamıyor. Yağmur yağmaz şikâyet ederiz, yağmur yağar yine şikâyet ederiz. Aynı konu. Ancak sel altında kalıp da geçen yıl ürün alamayan, hele hele bankadan borçlanarak ekim yapıp ürün alamayıp borcunu ödemeyen çiftçinin hali ne olacak?

%35 faiz Eylül ayında bitmişti, biraz önce söyledim. Bu adam bırak o faizi, ürün alamadığı için borcunu ödeyemez durumda. Kooperatif Merkez Bankasına borçlanmış olduğu tohum, arpa tohumu ve gübrenin parasını ödeyemez durumda. Acaba sayın Hükümet üyeleri bu çaresiz olan çiftçilerimiz için bir önlem alıyor mu? En azından Türkiye'de yapılan bir uygulama vardır. Tabii afetlerde bir yıl borç ertelenmesi olur. %68 faiz alınmaz aynı %35 faiz devam eder. Oyle bir düşünce içerisinde midirler? Yine Sayın çok başarılı Tarım Bakanımız kredileri böyle bir meşkara haline getirdi ki traktörüm var, bozuluyor, tamir edeceğim, tarımsal donatım servislerinde tamir edeceksin. En azından bütün bir traktör tamiri bir buçuk, iki milyondan aşağıya değil. Köylü Ziraat Bankasına veya ilgili bankalara müracaat yapıyor. Hayır traktör kredisi vermiyoruz, traktör tamir kredisi vermiyoruz. Acaba soruyorum, o Tarım Bakanına. Yok burda meclisde cevap veremeyecek. Belki geldiği zaman verebilir. Traktör bu ülkede lüks bir araçtır yoksa köylünün kuru ekmesini, çavdarlık ekmesini kazanmak için bir tarım aracı değil midir? Biçerdöverini tamir edecek, banka kredi vermiyor. Neye kredi veriyor? Sözde tohum diye verilen vatandaşın tabiri ile piçleşmiş tohumlara kredi veriyor, gübrelere veriyor. Gübreyi zaten borçlu alacağı zaman %35 banka faizi geliyor artı borçlanarak aldığı için peşin aldığı zaman gübre 18,000 lira torbası, borçlu aldığı için 21,000 lira artı %35 faiz. Ne olacak bu köylünün çiftçinin çaresizliği Değerli milletvekillerine soruyorum. Acaba hiç mi sizlerin bu köylünün elleriyle, tırnıyla aldığınız oyunuz yok? Neden bugünkü iktidar partisine üye olan milletvekiline bu köylünün gerçek acizliğine sahip çıkarak istemiyorlar, bu suskunluk neden beyler? Dönüyoruz Kooperatif Merkez Bankasına. Zaten doğru dürüst bir önlem almıyor. Memleketimizde ürün rekoltesi bellidir beyler. Normal randımanın çok çok altında, yağmur yağsa da yağmasa da. Çünkü ekile, ekile toprak dinlenmediği için tohumların da tohum sıfatını taşımadığından dolayı belirli

bir kapasitede ürün alınmıyor. Kıt kanaat köylü ancak çabucak biliyor. Bunun yanında geçmiş yıllarda yine Tarım Bakanlığının yapmış olduğu hatalı tarım sigortasının tazminat dolayısıyla öte borçlarını ödeyemeyen kişilerin parası bugün hala Kooperatif Merkez Bankası diğer şubelere gönderdiği halde bir müdür çıkıyor ben senin parayı vermem. Neden? Köy kooperatifinin toplu yacalı parayı 40,000,000 50,000,000 her ne ise o köylünün, köyün sekreterine verilmesi için şubelere gönderiliyor, bir müdür çıkıyor ben sana bu parayı vermem. Neden? Çünkü diyor, senin borcun yok, sen borcunu ödüyorsun ama başkasına kefilsin. Kooperatif Merkez Bankası bu memlekette yargı organı değil beyler. Yargı organlığı görevini mahkemeler yapar. Eğer benim herhangi bir bankaya, herhangi bir kuruluşa borcum varsa mahkeme karşısında hesap vermek mecburiyetindeyim. Zati birçok köylü tohum, gübre alırken, borçlanırken ipotegini vermiştir. İyi kötü traktörünü, biçerini, varsa elindeki tapusunu falan vermiştir. Kefile, bir adam kefildir diye diğer başkasına kefildir diye parasını gasp etmeye, el koymaya hakkı yoktur. Zaten bugün şunu söylüyorum. Kooperatif Merkez Bankası Yönetim Kurulu eğer yasal statüsünde ise, söyleyecek hiçbir şey yoktur. Zaten bugünkü Kooperatif Merkez Bankası Sayın iktidar Milletvekili Hacıahmet Ağabeyimiz de bu kürsüden defalarca getirdi. İki yıldır yapılması gereken genel kurul hala yapılmamış. Neden?

Niye bu köylünün, çiftçinin daha iyi hizmet alması için dinç, dinamik veyahutta şaibe altında olmayan bir yönetim kurulunun göreve getirilmesi için kapılar kapanıyor? Bir köyün, daha isim vererek söylüyorum, Aygün köyünün kooperatif defterlerine kooperatif müfettişleri el koyuyorlar. İki yıl hesap kitap yapılmıyor. İki yıl o kooperatifin, Aygün köyü kooperatifinin defterlerinin neticesi köylüye bildirilmiyor. Köylü devamlı soruyor. Benim borcum ne kadar, deftere bak, ödemek istiyorum. Maalesef şu anda sana veremeyiz diyorlar. Bir hafta önce köylüye bir cevap, bir liste. Herkesin bir buçuk milyon, iki milyon, üç milyon, dört milyona kadar varan borcu var. Esasında borcun tamamı ya üç yüz bindir, ya dört yüz bindir. İki yıldır görevinin ciddiyetini bilmeyen kooperatif müfettişleri, o köylünün üç yüz bin lira olan borcunu %68 faizlerle çarparak iki yıl, bugün iki buçuk milyona, üç milyona getirmişlerdir. Devletten aldıkları maaş yetmiyormuş gibi, Devletten aldıkları maaşın hakkını veremedikleri için, bugün köylünün parasını gasp ederken acaba geceleri yataklarında rahat uyuyorlar mı?

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri...

NACİ T. USAR (Gazi Magusa)(Yerinden)- Rahat uyur Kenan'cığım, rahat uyur onlar. Deliksiz uyku çeker onlar.

KENAN AKIN (Devamlı)- Sayın Başbakanı gerçekten rica ediyorum. Gerçi bizim hakkımız yok bu ricayı yapmaya, ama lütfen şu saf köylümüze, temiz köylümüze, dünyada en çok zorluklarla tarım yapmaya çalışan köylümüze iyi bir Tarım Bakanı tespit edin. Saygılar sunarım.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Kenan Akın. Buyurun Sayın Başbakan.

SALİH USAR (Girne)(Yerinden)- Liberal ekonomi, Bakanla ilgili değildir bu, politika ile ilgilidir bu.

BAŞBAKAN Dr. DERVİŞ EROĞLU- Evet, hem Bakanla ilgili, hem politika ile ilgili.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önce sözlere, üzüntülerimi belirterek başlamak isterim. Milletvekili oluş bir kişinin, bir şahsı ve bir müesseseyi bu denli suçlaması, hiç de benimsenecek bir tutum değil. Askerden emekli olan kişinin işi bitmiştir.

Değerli arkadaşlar; bunu Kenan Akın'ın söylemesi lâzımdı. Bu memlekette bugüne kadar bu laf hiç kimse tarafından söylenmemiştir. Askerden, belli bir hizmet yılını doldurduktan sonra emekli olabileceğiniz gibi, belli terfilerden sonra kadro yetersizliğinden emekli olabilirsiniz. Bu ne demektir?

ÖMER DEMİR (Gazi Mağusa)(Yerinden)- İsteğe bağlıdır.

Dr. DERVİŞ EROĞLU (Devamla)- Sırasında 35 yaşında kişi emekli olabilir, sırasında 50 yaşında, 55 yaşında kişi emekli olabilir. Demek ki askerden emekli olan herkesin işi bittiğine göre, bu müessesede iş yok. Böyle bir yargıya nasıl varabilirsiniz Sayın Kenan Akın? Taessüf ederim.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden)-Aytaç Beştaşlar'ın şahsında varılır.

Dr. DERVİŞ EROĞLU (Devamla)- Ayırım olmaz ki. Siz askerden emekli olan kişilerin işi bitmiştir diyorsunuz.

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla)- Yaptığı icraat ortadadır Sayın Başbakan.

Dr. DERVİŞ EROĞLU (Devamla)- Bugün askerden emekli olan binbaşı vardır, yarbay, albay, generaller vardır ve en sorumlu mevkilerde görev almışlardır.

NACİ T. USAR (Gazi Meğusa) (Yerinden)- Çok yanlış ettim.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla)- Sayın Ulusu, Türkiye Cumhuriyeti'nin Başbakanlığını yapmıştır. Askerden emekli.

OMER DEMİR (Yerinden)(Devamla)- Kenan Evren, Cumhurbaşkanı.

Dr.DERViŞ EROGLU (Devamla)- Kenan Evren şu anda Cumhurbaşkanıdır. Askerden ayrılmış bir kişi.

NACİ T. USAR (Yerinden)(Devamla)- Ne güzel.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla)- Evet.

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla)-Hep general.

DR. DERViŞ EROGLU (Devamla)- General... Partlar öyle getirir öyle olur. General de insandır. Bu, askeri idaraya özlem duyduğumuz manâsında değil.

NACİ T. USAR(Yerinden)(Devamla)- Ya, ya.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla)-Ama bir müesseseyi bu şekilde suçlayamazsınız değerli arkadaşlar. Askerliğe giren kişiler de seçilerek giriyor. Bugün Hava Harp Okullarına giren kişiler, rastgele giren kişiler değil, seçilen kişilerdir ve insan ömrünün devam ettiği müddetçe de insanoglu birşeyler yapmaya çalışır.

Bugün kimimizin yaşı 50, kimimizin yaşı 70. Demek ki hepimizin işi bitmiş Kenan Akın'ın sözleri doğruysa.

NACİ T. USAR(Yerinden)(Devamla)-Herhalde onu kastetmedi.

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla)- Aytaç Beştaşlar'ın şahsiyetinde bu doğrudur. Zaten pişman da değilim Sayın Başbakan. Bugünkü köylünün durumu bellidir.

Dr. DERVİŞ EROĞLU (Devamla)- Zaten pişman olacağınızı zannetmiyorum.

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla)- Yani bugünkü köylünün durumu bellidir Sayın Başbakan. Yani bunu...

Dr. DERVİŞ EROĞLU (Devamla)- Kişilerle uğraşmak başka, müesseseleri hakkında konuşmak başkadır. Siz Aytaç Beştaşlar'ı sevmeyebilirsiniz. Ama bu Aytaç Beştaşlar'ı dün severdiniz. Parti kurmak için başkanlığa layık gördünüz ve peşinde üç ay koşturdunuz.

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla)-Uç sene.

Dr. DERVİŞ EROĞLU(Devamla)- Hayır, parti kurulana kadar Aytaç Beştaşlar'e parti başkanlığını kabul ettirene kadar arkasında koşturdunuz. Kabul ettirdiniz, parti kurdurdunuz, üç sene de peşinde can ciğer kardaş gibi doluştunuz. Şimdi bu arkadaş, Yeni Doğu Partisinden ayrıldığı için mi acaba böyle yeteneksiz oluyor, beceriksiz oluyor, kabiliyetsiz oluyor ve işi bitmiş oluyor?

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla)- Aynı kavgayı iktidarda ortakken de kopardığımızı biliyorsunuz Sayın Başbakan.

Dr. DERVİŞ EROĞLU(Devamla)- Değerli arkadaşlar; politikaları hükümetler çizer. Bir icraatta hata varsa, hükümetin hatasıdır, bir tek kişinin hatası değil.

Tarım Bakanlığı konusunda, tarım kredileri konusunda, Hükümetin politikası vardır. Şu, şu işlerde düşük faizli tarım kredisi verilecektir, Bakan da bunu uygulamaktadır. Siz bir traktör temini konusunu gündeme getirdiniz. Traktör alımına da veriyoruz çeşitli projelerle gelen...

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla)-Vermiyorsunuz, traktör alımına vermiyorsunuz Sayın Başkan.

Dr. DERVIŞ EROĞLU (Devamla)- Çeşitli... Siz gerçekleri bilmiyorsunuz veya habersizsiniz. Çeşitli projeler, tarımsal projeleri getiren herkese 6,000,000'a kadar kredi veriyoruz, düşük faizli.

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla)-Traktör alımı habiştir Sayın Başbakan bunun içinde. Zirai alet, o zaman bilmiyoruz, ya yanılıyorlar, ya da yanlış...

Dr. DERVIŞ EROĞLU (Devamla)-Ben yanılmam. Ben bir konu...

KENAN AKIN(Yerinden)(Devamla)-Zirai aletlere tarım kredisi verilmiyor Sayın Başbakanım, adam onu izah etmeye çalışıyor.

Dr. DERVIŞ EROĞLU (Devamla)- Son gelişmelerden haberiniz olmadığını söylüyorum ben de size.

Değerli arkadaşlar; tarım iflas etti diyorlar. Küçük baş hayvan geçen sene bu kadar ihraç edildi, bu sene bu kadar. Tüketimi hesapladınız mı? Önce bir bakınız bakalım üretim nedir?

KENAN AKIN(Yerinden)(Devamla)-Üretim desteklendi mi?

Dr. DERVİŞ EROĞLU (Devamla)-Dış pazar, sadece dış pazara verileni düşünürseniz tabii yanılırsınız. Nüfus artmıştır. Ustelik turizm seferberliği vardır. Bu memleket bu sene, geçmiş senelerin fevkinde turist gelmiştir. Etlenimizin büyük bir kısmı iç pazarda pazarlanmaktadır. Dolayısıyla ihracat artacaktır. Ama siz üretime baktınız mı? Bu kadar üretim varken şu noktaya düşüldü diyebildiniz mi? Demediniz. Çünkü araştırma ihtiyacı duymadınız.

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla)- Sayın Başkan, geçmiş yıllarda et ithali de yoktu dışardan.

Dr. DERVİŞ EROĞLU (Devamla)- Diğer konuya gelince, arpa buğday fiyatlarının ödenmesine; değerli arkadaşlar; kusur bakmayın biraz sert davrandım, söze yanlış girdi ve kişiyi hedef aldı. Kişiyi hedef alırken, büyük bir camiyi de hakaret altında bıraktı, mecburdum bu şekilde davranmaya çünkü benimsemediğim ve eminim sizin de benimsemediğiniz, bir kaç kişi hariç, bir davranıştır.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa)(Yerinden)-İyi iyi.

OMER DEMİR(Gazi Mağusa)(Yerinden)-Niçin Naci Baya baktınız?

Dr. DERVİŞ EROĞLU (Devamla)- Bakmadım, elimle işaret ettim.

Şimdi arpa buğday ücretleri değerli arkadaşlar on iki milyar tutarındadır. On bir milyar dört yüz milyonu ödenmiştir. Şu anda ödenmeyen sadece ve sadece altı yüz milyon kalmıştır.

ERGUN VEHBİ(Lefkoşa)(Yerinden)- Onlar da CTP'li mi bu ödenmeyenler?

Dr. DERVİŞ EROĞLU (Devamla)- E, sizden şikayet gelmediğine göre demek ki CTP'li değil. Arpasını, buğdayını temsil edenin rozetine bakılmaz değerli arkadaşlar.

ERGUN VEHBİ(Yerinden)(Devamla)- Biz bıktık şikayet etmekte de.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla)- Ama K operatif Merkez Bankası alacaklarını tahsil etmek mecburiyetindedir. Eğer bu bankayı yaşatacağsak ve siz bu bankadan borçlanmamışsanız elbette ki hesap zamanı borcunuza karşılık sizden kesecektir.

FERDİ S. SOYER (Gazi Magusa)(Yerinden)-Rozeta işe alırken mi bakarsınız Sayın Başbakan?

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla)-Kefillerinden dolayı parası ödenmiyor Sayın Başbakan.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla)-Değerli kardeşim, ben sana kendi başıma gelen bir hadiseyi anlatayım. Ben politikada acemiyken birçok kişiye İsmail Bozkurt gibi, içeride yoktur, kefil oldum ve inanır mısınız, ben de, İsmail Bozkurt da zannedirim, yanılmıyorsam...

ERGUN VEHBİ (Yerinden)(Devamla)-Naci de çok  dedi.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla)- Naci de, kefilliklerimizin bedelini  dedik. Kefil olmak demek eğer borcu alan kişi ödenmezse siz ödeyeceksiniz demektir.

KENAN AKIN(Yerinden)(Devamla)-Mahkeme kararından sonradır. Sayın Başbakan, yani banka benim parama el koyamaz.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla)-Banka...

KENAN AKIN(Yerinden)(Devamla)-Ben de ödüyorum o parama.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla)-Değerli arkadaşlar;...
H  sen de  dedin  yleyse biliyorsun.

KENAN AKIN(Yerinden)(Devamla)-Ama banka el koyamaz parama.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla)-Onun için değerli arkadaşlar; konuları bilmeden saptırmayalım ve sanki bu memlekette arpa, buğday fiyatlarını hiç  dememi iz gibi bir görüntü vermeye  alı mayalım. Bir buçuk milyar Türk Lirası  demmi tir. Şunun şurasında altı yüz milyon kalmıştır, bazı ihtilafli kooperatiflerden dolayı. O da geçen gün verdiğim bir talimatla süratle ödenecektir.

OMER DEMİR (Gazi Magusa)(Yerinden)-Bir buçuk değil, on bir buçuk milyar Sayın Başkan.

Dr. DERVİŞ EROĞLU (Devamla)-On bir buçuk milyar.

Köylüyü düşünmüyor musunuz diye soru soruyor Sayın Kenan Akın. E, müsaade et de Hükümette olan kişi olarak köylüyü düşünmemiz lâzımdır. Köylü bizim de veli nimetimizdir. Estelik köyden gelmiş bir kişiyiz. Köyümüzü hiç olmazsa sen biliyorsun. Köyden gelmiş bir kişiyiz. köyden gelmesek, kasabalı birisi olsak, iktidarda olan kişi, Meclise giren herkes köylüyü düşünmelidir.

KENAN AKIN(Yerinden)(Devamla)-Faizleri nasıl hesaplıyorsunuz?

Dr. DERVİŞ EROĞLU (Devamla)-Bugün köylünün bu memlekette.....

FERİS S. SOYER (Yerinden)(Devamla)- Çok sevdiklerindedir o faizler.

Dr. DERVİŞ EROĞLU (Devamla)- Bu memleketi verdiği hizmetler gerek istihdam açısından, gerek üretim açısından fevkalade önemlidir. Bunu takdir etmeyecek durumda, noktada değiliz. En az sizin kadar. Ama Hükümette ve sorumlu bir mevkide olduğum için sizden çok daha fazla takdir ederim ve farkındasınız bu enflasyona rağmen faizler hep köylünün lehine çalıştırılmıştır. Selektif faiz uygulamaları niye ortaya atılmıştır? Eğer biz köylüyü düşünmemiş olsaydık selektif faiz uygulamalarını hayata geçirmezdik, bir mecburiyetimiz de yoktur. ama üretimi desteklemek, köylüyü desteklemek için bu kararı aldık.

ve bu kararımızdan dönmek niyetinde olmadığımızı son yine açıkladık.

Kooperatifler değerli arkadaşlar; devamlı teftiş halindedir. Altını çizerek söylüyorum. Kooperatif Teftiş Dairesi en iyi çalıştığı dönemdedir. Her sene Kooperatiflerin teftişi yapılmaktadır. Bazı açıkları olan kooperatifler Savcılığa, polise havale edilmekte, borç tahsil edilinceye kadar gerekli tedbirler alınmaktadır. Ve hatta bizim Kooperatif İşleri Dairesi aldığımız bu tedbirlerden dolayı zaman zaman şikâyetlere bile maruz kalmaktadır. Ama görevimizdir, Kooperatif Teftiş Dairesinin görevidir. Devamlı teftişlerini yapacak, açık veren veya zimmetine para geçiren varsa anında müdahale edecektir. Çünkü para ne benidir, ne o şirket kâtibinindir. Para köylünüdür ve o paraya Kooperatif Teftiş Dairesi sahip çıkmak mecburiyetindedir. Bu çalışmalar yapılıyor. Kooperatif müfettişleri hakkında bugüne kadar aksi bir lâf duyulmamıştır. Bugün Kenan Bey'den duyuyoruz ki şaibe altındaymışlar.

KENAN AKIN(Gazi Mağusa)(Yerinden)-Şaibe demedim.

Dr. DERVİŞ EROĞLU (Devamla)-Şaibe deyince ne? Şaibenin manasını herhalde biliyorsunuz.

KENAN AKIN(Yerinden)(Devamla)- Şaibedir demedim. Tutanaklardan şey edebilirsiniz. Şaibe kelimesi yok.

Dr. DERVİŞ EROĞLU(Devamla)-Ben bizzat not aldım Şaibe. Şaibe kelimesini icat etmedim ben, sizin ağzınızdan çıktığı için kullanıyorum.

KENAN AKIN(Yerinden)(Devamla)-Almış olduğu paranın hakkını vermiyor dedim.

Dr. DERVİŞ EROĞLU (Devamla)-Onu da söylediniz. Şaibeli kişiler.

KENAN AKIN(Yerinden)(Devamla)-İncelemediler ve 300,000 liralık borcu 1,000,000'ya çıkardılar faizden dolayı.

Dr. DERVİŞ EROGLU(Devamla)-Değerli arkadaşlarım; hep öyle söylerler. Kooperatif müfettişleri niye bir kooperatif teftiş yaparken 500,000 olan açığı 5,000,000 gösterebilir.

KENAN AKIN(Yerinden)(Devamla)-Faizden dolayı iki yıl cevap vermedi köylüye. Ben onu anlatmaya çalıştım.

Dr. DERVİŞ EROGLU (Devamla)- Onun için değerli arkadaşlar; biz Kooperatif Teftiş Dairesinin de Kooperatif Merkez Bankasının da üzerine düşen görevleri yerine getirdiğini, getirmeye mecbur olduğunu, zaten bu görev bilinci içerisinde olduklarını tekrarlıyorum. Köylüyü iktidar kanadı olarak Ulusal Birlik Partisi olarak herkesten fazla düşünmek durumundayız, düşünüyoruz ve görevimizdir. Köylünün mutluluğu Ulusal Birlik Partisinin iktidarının da devamıdır. Onun için hiç merak etmeyiniz. Köylümüzün daha çok üretmesi, daha çok kazanması için bütün imkânlarımızı seferber edeceğiz ve bir kere daha Sayın Kenan Akın'ın emekli bir subay için söyletiklerinden dolayı üzüntülerimi beyan etmek isterim. Saygıları sunarım.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Başbakan.

KENAN AKIN(Yerinden)(Devamla)- Sayın Başbakanım; geçen dönem için paraların faizlerinin durumu ne olacak?

BAŞBAKAN Dr. DERVİŞ EROGLU (Yerinden)-Yarın da onu söyleriz efendi.

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri; gündem dışı konuşmalar tamamlanmıştır. Şimdi sizlere bir ek sunuşum olacak. Bilginize getiriyorum:

1. Ekonomi ve Maliye Bakanlığınının 1988 Mali Yılı Eylül ayı bütçe gelirleri ve Ocak-Eylül 1988 devresi Bütçe Uygulama Sonuçlarını gösterir mali tablolarına ilişkin tezkeredir. Eski tablolar doğrudan tutanağa eklenecektir. Lütfen okur musunuz?

KATILIM

KUZNEY HILLES TÜRK CUMHURİYETİ
EKONOMİ VE MALİYE BAKANLIĞI

Sayı: E.M.B. 27/83

Lefkoşa, 13.10.1988

K.K.T.C. Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

K.K.T. Cumhuriyetinin 1988 Mali Yılı Eylül ayı Bütçe Gelirleri ve Ocak-Eylül, 1988 Devresi Bütçe Uygulama Sonuçlarına ilişkin Mali tablolar detaylı şekilde ekte sunulmuştur.

Bilgilerine saygı ile arz olunur.

(Mehmet BAYRAM)

Ekonomi ve Maliye Bakanı

Dağıtım: Bütçe Dairesi Mdr.

BAŞKAN- 2. Gazi Magusa Bağımsız milletvekili Sayın
Ömer Demir ile Lefkoşa Bağımsız milletvekili Sayın Emin
Uzun'un Ulusal Birlik Partisine iltihak ettiklerine ilişkin
Tezkeredir. Lütfen okur musunuz?

KATİP-

18 Ekim 1988

Cumhuriyet Meclisi Başkanlığına;

Eir süreden beri Cumhuriyet Meclisinde bağımsız
olarak sürdürdüğümüz yasama görevini, Ulusal Birlik
Partisi'ne iltihak etmemizden dolayı, bundan böyle Ulusal
Birlik Partisi Grubunda, Ulusal Birlik Partisi Milletvekili
olarak sürdüreceğiz. Cumhuriyet Meclisi Başkanlığının
gerekli işlemi yapmasını saygıyla arz ederiz.

Ömer Demir
(Mağusa Milletvekili)

Emin Uzun
(Lefkoşa Milletvekili)

BAŞKAN- Sayın Ömer Demir ve Sayın Emin Uzun'a
yeni partilerinde, çalışmalarında başarılar dilerim.

Sayın milletvekilleri; diğer gündeme geçmeden
önce kalındığı yerden devam edilmek üzere birleşimi öğleden
sonra saat 14.30'a erteliyorum.

(Kapanış saati:12.35)

.. / 548 ..

-İKİNCİ OTURUM-

Açılış Saati: 15.15

Başkan: Hakkı Atun

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin 1'inci Dönem, 4'üncü Yasa Yılına 4'üncü Birleşiminin 2'inci oturumunu açıyorum. Ad okunarak yoklama yapılacaktır.

(Ad okunarak yoklama yapıldı)

KATİP- Toplantı yeter sayısı vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri; toplantı yeter sayısı vardır. Sabahleyin bıraktığımız yerden gündeme devam ediyoruz.

1'inci maddeyi tamamlamıştık. 2'inci kısımda görüşülecek konu olmadığından, 3'üncü kısımda Seçimler ve Oylaması yapılacak işlere gelmiş bulunuyoruz. Bunun da şahki sunuşlarda bir kısmını tamamlamıştık ve Toprak Ürünleri Kurumu Araştırma Komitesinin sayısını ve isimlerini belirleyip onaylamıştınız. Yalnız sabahleyin iki bağımsız milletvekilinin durumlarının Genel Kurula yapılan sunuş sonucunda değişmesi nedeniyle Resmi Gazetede yayımlanacak olan bu komitenin şu şekilde yeniden değişime tabi tutulması gerekmektedir. Arzediyorum:

Ulusal Birlik Partisi grubunu temsilen:

1. Mustafa Karpazlı
2. Mustafa Hacıahmetoğlu
3. Dr. Erbay Kanatlı
4. Emin Uzun

Cumhuriyetçi Türk Partisi grubunu temsilen tekrar ediyorum;

1. Ergün Vehbi
2. Ferdi Sabit Soyer

ve Toplumcu Kurtuluş Partisi grubunu temsilen;

1. Alpay Durduran

şeklinde değiştirilmiştir. Tekrar onayınıza sunmak durumundayım.

Onayınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?...
Çekimser?... Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

NACİ T. USAR(Gazi Mağusa)(Yerinden)-Sayın Başkan,
daha aşağıya geçmezden önce usul hakkında bir beyanda
bulunmak istiyorum:

BAŞKAN- Buyurun Sayın Usar.

TİCARET VE SANAYİ BAKANİ TAŞKENT ATASAYAN(Yerinden)-
Ne oldu, sizde de mi transfer var?

NACİ T. USAR(Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, sayın
milletvekilleri; tabii ben arkadaşım Emin Uzun'un Ulusal
Birlik Partisine geçişiyle ilgili söz söylemek üzere kürsüye
gelmiş değilim.

EMER DEMİR(Gazi Mağusa)(Yerinden)-Tebrik etmek için.

NACİ T. USAR(Devamla)-Gereken kuliste yapılmıştır
efendim.

Burada biliyorsunuz İçtüzük uyarınca dönem ikiye
bölünür, yeni İçtüzük uyarınca. Biri üç yıllık, biri iki
yıllık olmak üzere ikiye bölünen dönemlerin başında Başkanlık
Divanı, komiteler, komitelerdeki yönetimler tekrar oluşturulur.
Bu dönem başında karşılaştığımız ve parlamento gelenekleri
ile demokratik parlamenter geleneklere sığdıramadığımız bir
yaklaşım üstünde durmak istiyoruz. Geçen dönem komiteler
oluşturulurken, komitelerin yönetimlerinde muhalefete de yer
vermek gibi bir demokratik gelenek işletilmişti. Üç yıl
tamamlandıktan ve iki yıla gelindikten sonra, yani iki yıllık
dönem işlemeye başlayınca dönem başında ne yazık ki bu
yaklaşımın terk edilmeğe başladığını gördük.

Gerçi şimdi Omer Demir arkadaşın Ulusal Birlik

Partisine geçerek bir çoğunluk grubu milletvekili olmuştur ama, örneğin Dilekçe Komitesinde de başkanlık o günlerde bağımsız olan bir arkadaşımıza, başkan yardımcılığı da tek milletvekiliyle temsil edilen bir partiye verilmişti. Bunlar tuhaf durumlardır. Bunların düzeltilmesi gerekiyor. Bu anlayışla biz Ulusal Birlik Partisi Meclis Grubu yönetimi nezdinde girişimde bulduk ve Ulusal Birlik Partisi Meclis Grubu yönetimi bize, bu doğrultudaki şikayetlerimiz çerçevesinde işlemin tekrarlanacağını ve gereken düzeltmenin yapılacağını, komite yönetimlerinde muhalefete de yer veren geleneğin yenilen yaşatılacağını bildirmiştir. Bu doğrultuda aldığımız işareti, daha değişik bir ifadeyle, aldığımız sözün yerine getirilmesini bekleyeceğiz, makul bir süre içinde bu hususların gerçekleşmesini bekleyeceğiz. Grubumuz bu bekleyiş içerisinde düzeltim yapılınca kadar komitelerden çekilme kararını ertelemiş bulunmaktadır. Bu hususları bir parlamento geleneği çerçevesinde Meclis Genel Kurulunun bilgisine getirmek istedik. Saygılar sunarım.

OMER DEMİR (Gazi Magusa)(Yerinden)-Makul süre bizim anlayışımıza göre...

NACİ T. USAR(Gazi Magusa)(Yerinden)-Bir birleşim iht.

BAŞKAN- Komitelerden çekilme de bizi bir yere götürmem esasen ama...

BAŞBAKAN Dr. DERVİŞ EROĞLU(Yerinden)-Makul süre iyi.

OMER DEMİR(Devamla)-Makul süre iki çeşittir, bir sizin anladığınız makul süre, bir de bizim anladığımız makul süre.

BAŞKAN- Bu konuyu zannedersen gruplar tekrar gözden geçirip arzu edilen uyuma varacağımıza inanmaktayım.

Sayın milletvekilleri; gündemimizin üçüncü kısmı da tamamlanmıştır. Sorular kısmı altıncı kısımdan sonra ele alınacağından, şimdi gündemin beşinci kısmına, genel görüşme ve Meclis Araştırması yapılmasına geçiyoruz.

IV. GENEL GÖRÜŞMELER

Genel Görüşme ve Meclis Araştırması yapılması kısmında iki konu vardır. Bu konulara geçmeden evvel az önce Danışma Kurulu ve Başkanlık Divanı ile sürelerin makul olup olmaması konusundaki bazı huzursuzlukları bertaraf etmek için yaptığımız görüşmenin de ışığında sayın milletvekillerine şunu arz etmek istiyorum.

Bugüne kadar Tüzüğümüz, makul sürenin taklirini Başkanlığa verdiğinden, Başkanlık olarak Başkan ve Yardımcısı bunu mümkün mertebe uygulamaya çalışmıştır. Fakat yine de bu makul süreler tam olarak uyulamadığı konusunda yine huzursuzluklar göze çarpmaktadır. Dolayısıyla Başkanlık olarak, konulara göre herkesin, her milletvekilinin kendi makul davranışını da dikkate alarak, kendi kendine de danışmasını rica ederek bunlara uyulmasını ve konunun tartışılma esnasındaki durumuna kadar da dikkat ederek Başkanlık olarak Başkanlığın bu konudaki müdahale hakkını, takdir hakkını, makul sürenin ulaşıldığını ve bu konudaki kararını kullanacağını söylemek zorundayım.

Genel Kurulun zamanı hepimizin zamanıdır. Genel Kurulun öngördüğü kurallara uymak hepimizin görevidir. Bunun karşılıklı uyum içinde olması en ideali ve doğrusudur. Gruplardan bu konuda Başkanlığın takdir hakkını kullanmasına saygılıyız biçiminde teminat almış durumdayım. Ben yine de en doğrusunu yapabilmek için en kısa sürede Başkanlık Divanının bu konudaki görüşlerini daha kaba hatlarıyla makul süreler hakkındaki görüşlerini almak yoluna da gideceğim. Bu toplantıda bunu sizlerin bilgisine getirmek istiyorum. Şimdi örneğin araştırma, soruşturma ve genel görüşme konularında, yazılı gerekçe okunduktan sonra, bu yazılı gerekçeyi takviye mahiyetinde konuşacak kişinin, bunu bir genel görüşme mahiyetinde değil, sonucun

ne olacağı bilinmeden veya ne olacağı hesaba katılmadan buna uyması zorunlu olduğunu söylemek zorundayım. Buna uyulması gerekir. Yani yazılı gerekçesi de okunduktan sonra eğer konu içinde kalınır ise bunun çok rahatlıkla, eğer gündem dışı konuşma on beş dakika gibi bir zamana sınırlanmışsa, on beş - yirmi dakika içinde arzu edilen, istenen gerekçenin açıkça ortaya konabilmesi mümkündür. Konu içinde kalmak görevimizdir, Makul süreye uymak görevimizdir. Buna müdahale etmek de Başbakanlığın görevidir.

Bunları söyledikten sonra, bu konudaki duyarlılığı dikkate alarak, bu dönemin çalışmalarına böyle bir duyarlılıkla başlamış olmaktadır. Başarılı olmaya eminim özen göstereceğiz hep birlikte. Değilse, başka alternatifler aramak zorundayım. O başka alternatifler yöntemsel biçimde başka yöntemler ararız. Gönül arzu eder ki katı sınırlamalar **getirmeden** makul olanı hep birlikte kabul ederek yapabilmektir ve bize yakışan da budur.

Şimdi birinci sırada Toplumcu Kurtuluş Partisi Girne Milletvekilleri Sayın Ziya Rızkı ile Sayın Rasih Keskiner'in birlikte sunmuş oldukları "Alagadi bölgesinde cereyan eden olaylar, bu olaylardaki polisin tutumu ve Polly-Peck'e Girne bölgesinde verilen kaynaklar" hakkında genel görüşme açılması önergesinin öngörüşmesidir. Okuyunuz lütfen.

KATİP -

11 Ekim 1988

KKTC Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

"Alagadi Bölgesinde Cereyan Eden Olaylar, bu olaylardaki polisin tutumu ve Polly-Peck'e Girne Bölgesinde Verilen Kaynaklar" konusunda bir Genel Görüşme açılmasını öneririz.

Ziya Rızkı

TKF Girne Milletvekili

Rasih Keskiner

TKF Girne Milletvekili

Gerekçe: Alagadi konusu ve Polly-Peck'e Girne'de verilen kaynaklar konusu kamuoyunda sürekli tartışılmaktadır. 9 Ekim 1988 günü Alagadi'de cereyan eden olaylar ve polisle halkın karşı karşıya gelmesi küçümsenecek bir olay değildir. Konular Parlamentoda tartışılmalıdır. Genel görüşme, bu gerekçe ile istenmiştir."

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; imza atan sayın milletvekillerinden bir tanesine söz verilecektir. Sayın Ziya Rızkı buyurun.

.../554

ZIYA RIZKI (Girne) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım. Alakadi olayı, uzun zamandan beri basını, Emniyeti, Meclisi ve tüm halkımızı ilgilendiren ciddi bir olaydır. Ve bu olay, kendine mahsus, yan etkisi olmayan bir olay değildir. Bu olay ve bu şekilde bir hareket, tüm hak sahibi, eşdeğer hak sahibi insanımızı ilgilendiren bir olaydır. Bu yönüyle ele almak lâzım. Ve bu yönüyle daha ileride yapacağımız öneri ışığında, genel bir görüşmede detaylarına inerek toplumumuza yararlı olabilmek için bugün iktidarı elinde tutan partiye ve idarecilere ışık tutmak hizmetinde bulunulacaktır.

İlk önce olaya değinmeden ve olayın izahını yapmadan Emniyet Genel Müdürlüğü, Birlik Gazetesi gibi yayınlarda, Birlik Gazetesinde bir köşe yazarının yayını ve Emniyet Genel Müdürünün açıklaması yine gazetelerde, hakikaten üzüntü verici bir olaydır. İnsanın üzülmemesine, insanın toplum açısından doğruyu yanlıştan ayırmak açısından bu gibi hareketlere üzülmemek elden gelmez.

Sayın milletvekilleri; bu olay, 9 Ekim 1988 tarihinde Alakadi Bölgesinde vukubulmuştur. Bu yazı ve açıklamalardaki iddiâ, bu olayı düzenleyenler Toplumcu Kurtuluş Partisi milletvekilleri, Cumhuriyetçi Türk Partisi milletvekilleri ve Halkın Sesi'nin temsilcileri gibi bir iddia

taşımaktadır. Bu, yayın organlarında açık açık bu ifade edilmektedir. İlk önce şunu arzetmek isterim ki, tamamıyla hakikatle bağdaşmayan, ciddi insanların söyleyemeyeceği ve ifade edemeyeceği bir haberdir, bir beyandır. Ben, 9 Ekim 1988 tarihinde Doğan Türk Birliği Kulübünde, saat 11.00'de orda oturup gazete okurken, Ulusal Birlik Partisi üyelerinden ve daha önce idaresinde bulunan birisi, saat 11.00'de gelip Rasih Beyi buldu. Rasih Bey de geldi, kulüpte buluştuk. Bizi davet ediyorlar. Bir toplantı var Alakadi Bölgesinde. Girne milletvekilleri olarak bizi davet ediyorlar, gidelim ve görevimizdir bu toplantıyı yakından izlemek, sorumluluğumuz vardır. Biz de bunu kabul ettik. Ve o gün saat 11.30 raddelerinde, sabah, Alakadi Bölgesine ilk defa gittim. Orda ne olduğunu da bilmezdim. Arkadaş da bilmezdi. Orda gittik. Toplu Esentepe köylüleri, Esentepe Spor Kulübünün sporcuları ve on polis personeli orada topla olarak konuşuyorlar. Bir olay yok ve yaklaştık. Durum hakkında izahat istedik. Durum hakkında verilen izahat, burda bir inşaat devam ediyor. İzinsiz bir inşaat. Burda bu inşaatla ilgili bazı malzemeler serpidi mellarımızın, arsalarımızın içerisine. Bize zarar veriyor. Teller ve demir parçaları. Geldik bunları bu bölgeden daha ileriye aktaralım, şeklinde bir izahatta bulundular. Ancak, Emniyet bizi men ediyor. Emniyet burada bize engel oluyor, şeklinde izahatta bulundular. Bu, açıklama ve yazılardaki hakikate dayanmayan ilk nokta. Yani, biz daha önce gittik. Esentepe'ye gittik. Köylüyü topladık. Onları teşvik ettik, getirdik bir yere ve orada sahneledik bu işi. Bu tamamıyla değerli arkadaşlarımızın,

tamamıyla yüzde yüz yalan. Ve şunu da belirtmek isterim ki, bu yerde toplanan köylüler, tüm partilerin üyeleri ve taraftarlarıydı. Yani, Yeni Doğu Partisi, Cumhuriyetçi Türk Partisi, Toplumcu Kurtuluş Partisi ve Ulusal Birlik Partisi. Dikkat ediniz değerli kardeşlerim, yani bir tertip diye birşey yok. Orda köylü, hatta köylüler aralarından bir heyet ayırdılar. Ne milletvekili bu heyetin içerisinde bulunmaktaydı, ne Halkın Sesi Gazetesinin yazarı, ne CTP ve TKP'nin Limasol'dan gelen kişileri ve gazetecileri. Gerek Halkın Sesi, gerek Ortam, gerek Yenidüzen'in temsilcileri. Bu katiyen. Köyde canlanan bir hareket. Sorumluluk taşıyan bir heyet ve bu heyet Ulusal Birlik Partisinin de birçok taraftarlarınının iştirak ettiği bir heyet. İşte ikinci nokta da, tamamıyla, bu izahımdan sonra ne kadar hakikatle bağdaşmadığı açık olarak ortaya çıkmaktadır.

Yine bu yazılarda, bu milletvekilleri orda bulundu, dokunulmazlıklarının gücüne serildiler ve emniyete karşı geldiler gibi bazı yazılar. Üzüntü verici şey bunlar. Biz böyle şey, senelerdir, biz 1970'lerde politik yaşama atıldık, hiçbir zaman yasalara aykırı hareket etmedik, hiçbir zaman milletvekilliğimizi fena maksatlar için kullanmadık. Ne yasaklanmış kumarhanelere gidip kumar oynadık, ne birtakım yasak mıntikalara girdik avladık. Ama bunları yapan var, bilmiyorum belki yapanlar var, belki yok. Fakat biz hiç bu Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde yürürlükte olan yasalara

karşı dokunulmazlığı kullanarak bu memlekette birinin ününe gitmedik. Bir suç işlemedik. Bu bakımdan bu iddialar gülünçtür. Bu iddialar çok gülünçtür. Tam aksine orada bu tartışmalar gelişirken, halkla polis arasında bir ciddi çarpışma mahiyetine girebilecek olaylar başladığında araya girdik. Bunu burada politik bir yatırım maksadıyla söylemiyorum. Araya girdik. Ayıptır dedik, her iki taraf da kardeştir dedik ve bu olayların daha ileri gitmemesi için ordaki sorumlu heyeti, iyi dinleyiniz değerli arkadaşlarım, ordaki sorumlu heyeti derhal gelin toplanın sizinle görüşeceğiz dedik, çünkü bizde zaten sorumluluk yoktu, bir heyet vardı Esentepe'de, gelin toplanın ağacın altında durun yeter, çünkü bazı trolleri götürüyorlardı. Polisler men ediyordu, bunlar kuvvet kullanarak geçmek istedi, bu olay daha da büyüyebilirdi, silâhlar çekildi, o duruma kadar geldi ve biz heyeti toplantıya çağırdık. Gelin ciddi konuşalım, bu yolu değil, birbirimizi öldürerek bu işi halledemeyiz şeklinde. Ve ciddi size söylerim, bir ağacın gölgesinde sizin kişilik bu heyet toplandı, biz de iştirak ettik ve karar aldık kendilerine, köylerine dönsünler. Bunları, iddia ettikleri gibi tahrik ettik, polislerin üzerine koştuk, polislere evet bazı söyler söylendi, biz değil, siz kimi savunuyorsunuz? Siz kimi koruyorsunuz? Yasaya aykırı hareket eden burda yok. Getirin onu konuşalım gibi birtakım sözler, birtakım bu hareket esnasında ifadeler oluşmuştur. Ancak bizim ordaki fonksiyonumuz ve bu olaya katılmamız üç noktada belirlenmiştir.

Bir; hiç bilgimiz olmayan bir olaya davet üzerine gittik. Hiç bilgimiz olmayan bir olaydır. Hatta gazetelere de telefon ettiler ve gazetelerden de bir muhabir istediler bulunsun bu toplantıda. Ulusal Birlik Partisinin milletvekillerini de haber ettiler kendi taraftarları ve biz bu davet üzerine gittik, bir.

İkincisi; gittiğimizde orda herhangi bir kanuna aykırı ve dokunulmazlığımızın gücüne saklanarak hiçbir hareket etmedik, bu iki.

Uç; eğer Esentepli halk geri dönmüşse, bizim gayretimizle geri dönmüştür. Ayrılmıyorlardı. Israr ediyorlardı. Bu tarlalar, bu seha bizimdir. Bizi hiçbiri buradan çıkaramaz ve biz bu konuyu Meclise aktaracağız. Hükümete aktaracağız, rica ederiz. Çünkü, orda kırk kadar polis birikmişti. On, yirmi oldu, kırk oldu. Orda büyük bir polis kuvveti vardı ve biz orada yalnız emniyet sorumlusundan, niye bu halkın üzerine gidiyorsunuz da yasalara aykırı, Esentepe Belediye Başkanı ve Limasol kaymakamının izin vermediği bir inşaatı durdurma yönüne gitmiyorsunuz? Burda yasalara aykırı hareket eden taraf, orda haksızca, o bölgeyi telleyen ve o bölgede inşaat yapan taraftır dedik.

BAŞKAN - Girne Kaymakamını demek istiyorsunuz, değil mi Ziya Bey?

ZİYA RIZKI (Devamla) - Hayır.

BAŞKAN - Limasol Kaymakamı dediniz.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Limasol Kaymakamı. Yok Limasol, Girne.

BAŞKAN - Evet, Girne.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Girne. Ben Limasol mu dedim?

BAŞKAN - Limasol dediniz.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Olabilir. Limasolluluk bize bunu hissettiriyor vakit vakit.

BAŞKAN - Tabii, hâlâ eski günlerden. Bir de sizin sözünüzü kesmişken...

ZİYA RIZKI (Devamla) - Buyurun.

BAŞKAN - Sayın Atakol şöyle bir usul hakkında uyarıda bulunuyor ve diyor ki, Alagadi diye bir Rumca kelime de yoktur diyor ve bunun doğrusu Alakadı'dır diyor.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Alagadi, öyle derler. Alakadı. İşte biz aynen belgelerde olanı söyledik.

BAŞKAN - Evet, ama bu Ormanlı tapusunda Alakadı diye yazar. Alakadı.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Alagadi olur, Alakadı olur, tabii.

DIŞİŞLERİ VE SAVUNMA BAKANI KENAN ATAKOL (Yerinden) - Rumçada dahi böyle bir kelime yoktur Sayın Rızki.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Alakadı.

KENAN ATAKOL (Yerinden) (Devamla) - Alakadı. Rumlar telâfuz edemediği için Alagadi derlerdi.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Alakadı derlerdi. Evet.

BAŞKAN - Evet, devam ediniz Ziya Bey.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; olaylar bu şekilde gelişmiştir. Basında bir yazarın bence çok önemli değil, bir Hükümet tezini savunan birisidir. Onu fazla da dikkate almayacağım. Şahsıma da küfürde bulundu. Benim şahsiyetim bu memlekette belirlendi artık. 68 yaşından sonra benim şahsiyetimin kıymetini değiştirecek daha cesur adam doğmaz bundan sonra. Neysem oyum. Onun için fazla böyle şahsiyete girilmesi basın ahlâkına da uymaz. Ama, ben onunla uğraşacak değilim. Yalnız, Emniyet Müdürlüğü, Genel Müdürlüğü tarafından açıklamada, neden bu izah ettiğim hususlar... Birtakım şeyleri yazabilirdi. Fakat, milletvekillerinin orada toplantı yaptığını, köylülerin geri dönmesini sağladığını, araya girdiğini, birçok acı ve belki insan hayatına mal olacak hareketleri önlediğini yazmamaları hakikaten üzüntü verici bir husustur ve bunu yapmamaları lâzımdı. Ve o gün bir saat bu köylüler beklediler, şirket temsilcisi gelecek, gelmedi. Kaymakam haberdar edildi, gelmedi. Hiçbir sorumlu gelmedi ve ordaki polisler, biz emir aldık, biz emir üzerine hareket ediyoruz diyerekten ordaki durum o şekilde gelişti değerli kardeşlerim. Şimdi Esentepe köylülere bu yolda hareket etmeye sebebiyet veren taraf nedir? Kimlerdir? Bugüne kadar Esentepe'den insanlar hiçbir zaman ve hiçbir tarihte bu şekilde bir harekette bulunmadılar. Niye bu köylü kardeşlerimiz mecbur kaldı? Niye mecbur kaldı?

Değerli kardeşlerim; Turizm Endüstri ve Teşvik Yasası, 24 Nisan 1987'de bu Meclisten geçmişti. Biz de, diğer muhalefette olan parti de buna karşı çıktık. Ret oyu verdik. Bunu hepimiz hatırlayacaksınız. Bu Yasanın 3'üncü maddesi, haklı olarak eşdeğerini almış bir vatandaşın elinden dahi 3'üncü madde tahtında, elinden alınarak turizm maksatları ve turizm projeleri için şirket veya daha başka taraflara vermek imkânı tanımıştır Hükümete. Turizm Bakanlığı bu madde tahtında herhangi bir bölgede kendisinin turizme veya turizmin gelişmesine uygun gördüğü bir alanı, o alan size tahsis edilse bile bu madde tahtında alıp onu devredebilme gücü getirmişti. Ancak daha sonra Esentepe'de Alakadı bölgesindeki insanlardan bu yerler alındığında, Yüksek Anayasa Mahkemesine çıkıldı, eşdeğer hak sahipleri ve bunların haklarını koruyan Zarar Görmüş Güneyliler Cemiyeti, Anayasa Mahkemesine meseleyi götürdü ve Anayasa Mahkemesi bu maddeyi, bu maddenin verdiği gücü iptal etti. Ne demektir? Bu maddeyi iptal etmek ne demektir arkadaşlar? Ordaki hak sahiplerinin haklarına el atılamayacağını, eğer atılmışsa geçerli olmadığı meselesi ortaya çıktı. Çok önemlidir. Sayın arkadaşlarım; hukuki yönden bu çok önemli bir olaydır ve daha ileri de giderek, eğer siz hak sahipleri Yüksek İdare Mahkemesine gidecek olursanız, Yüksek İdare Mahkemesi de bu bölge için karar çıkarıp, lehinizde karar çıkarabilir şeklinde bir de Anayasa Mahkemesi kararında

bu hak sahiplerine yol göstermektedir ve bu köylüler, bu isyankâr köylüler, bu anarşistler ve bu memleketin emniyetini, polisini, devletini tanımayan köylüler, kendilerine yapılan bu adaletsizliği Anayasa Mahkemesinde ortaya çıkardıktan sonra, ceplerini karıştırarak, masraflarını topladılar ve Yüksek İdare Mahkemesine gittiler ve oradan da karar çıkarttılar. Burda mevcuttur bu karar. Bu kararda açık olarak ifade edilmektedir ki işte burda kardeşlerim, 21.10.1988 tarihine kadar dava günüdür.

TİCARET VE SANAYİ BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) -

Bu karar...

ZİYA RIZKI (Devamla) - Dava günüdür, lütfen dinle, lütfen. Bırak bitirelim. Çünkü, Sayın Başkan, idare et, öyle beş-on gün konuşma. Biraz konuş da bu işi bağla. Vakit kaybetmeyelim.

BAŞKAN - Rica ediyoruz. Oyle mi?

ZİYA RIZKI (Devamla) - Oyle değil mi Sayın Başkan? Evet, burda 21.10.1988 tarihine kadar, dava gününe kadar İdare Mahkemesi burada Hükümetin Savcılığının da huzurunda bu arazide hiçbir hareketin yapılmaması, inşaatın devam etmemesi ve herşeyin durdurulması hususunda bir karar çıkarttı. Peki, bunlar değerli arkadaşlarımin huzurunda gelişmiş olaylardır. Yani, bir adaletsizlik oluyor. Anayasa Mahkemesine gidiliyor. Anayasa Mahkemesinden sonra, Yüksek İdare Mahkemesine

gidiliyor ve bu adamlar haklı ve ondan sonra değerli kardeşlerim, ondan sonra gidiyorsun ayın 8'inde ve görüyorsun Türkiye'den kaçak olan, getirilen bazı işçiler orda inşaatta çalışıyorlar. 9'unda Ortam Gazetesinde fotoğrafları var. İşyerinde buldukları ve kesin olarak ispatlanmış bir durumda işin devam ettiği ortaya çıkmış oldu. Peki, bütün bu haklı durumundan sonra acaba Esentepe'li hak sahiplerinden ne yapmasını bekliyorduk?

Değerli kardeşlerim; Girne Kazasında bir kaymakam var. Esentepe'de bir meclis başkanı var. İnşaat konularını takip eden kişiler. Ayrıca yasalara aykırı iskân konularında hareket edenlerin karşısına çıkan bir İskân Bakanlığı var. İskân Bakanlığı, Emniyet var. Bu memlekette yasalara aykırı hareket edenlerin karşısına çıkan bir Emniyet. Fakat neyleseniz Emniyet, yalnız yasaların kendilerinden yana olan ve haklı olan insanların karşısına çıkmıştır. Maalesef.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Çıkarılmıştır
Ziya Bey.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Çıkmıştır. Emir aldı çıktı. Buna emir verenler eğer değerli arkadaşlarım, bize oy verirlerse ve bir genel görüşme yaparız, bu konuları ayrı ayrı birbirimize anlatarak sorumluları meydana çıkaracağız.

RASİH KESKİNER (Girne) (Yerinden) - Vereceklermiş.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Düşünün, İskân bir taraftan, iptal edilmiş bir bölge, o bölgede sözkonusu olan şirketin hiç hakkı yok. Hakkı olmayan şirket bu kadar dönüm araziyi, burda yazılmaktadır, 800 küsur dönüm araziyi tellesmiş. Bu arazinin içerisinde inşaat başlattırılmış ve devam ettirmiştir hakkı olmadan. Buna İskân müdahale etmiyor,

Emniyet müdahale etmiyor, Girne Kaymakamı inşaat yönünden kendi sorumluluğuna girer, müdahale etmiyor. Bütün bu ilgisizlikten sonra orda UBF'li, TKP'li, CTP'li, YDF'li, bütün insanımız bir araya geliyor. Bu memlekette yasalara ne kadar saygı gösterilmiyor, bizim burası hakkımız, biz gidelim hakkımızı orda koruyalım diyerek bu yere gelmişlerdir ve hakikaten hepimiz kendimizi mutlu ve mesut hissedelim. Çünkü orada bir can kaybı olmamıştır, çünkü orada hakikaten unutamayacağımız bazı sakatlıklar ve yaralanmalar olmamıştır. Bundan kendimizi mutlu kabul edelim, sevinçli kabul edelim. Bu da olabilirdi.

Sayın Başkan...

BAŞKAN - Ziya Bey; olayı anlatıyorsunuz da niçin genel görüşme istediğinizi anlatmıyorsunuz? Ben size daha...

ZIYA RIZKI (Devamla) - Sonunda.

BAŞKAN - Ne kadar dakika vereyim? Yarım saat makul bir zamandır. Şimdi genel görüşmeyi niçin istiyorsunuz, bize onu söyleyin ve...

ZIYA RIZKI (Devamla) - İşte izah ediyorum efendim.

BAŞKAN - Bağlayın efendim.

ZIYA RIZKI (Devamla) - Bağlayacağım.

BAŞKAN - Lütfen efendim.

ZIYA RIZKI (Devamla) - Bağlayacağım, merak etmeyin Sayın Başkan.

BAŞKAN - Lütfen. Demek ki kanunlara karşı gelinmiştir.

ZIYA RIZKI (Devamla) - Yalnız bir genel...

BAŞKAN - Dolayısıyla karşı gelindi mi, gelinmedi mi araştırmamız...

ZİYA RIZKI (Devamla) - Onu izah ediyoruz.

BAŞKAN - Lâzım diyorsunuz.

ZİYA RIZKI (Devamla) - İzah ediyorum.

BAŞKAN - Ben onu anlıyorum ama öyle demiyorsunuz.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Çok açık izah ediyorum.

BAŞKAN - Dolayısıyla yani...

ZİYA RIZKI (Devamla) - Herhalde anlamışsınızdır.

BAŞKAN - Dolayısıyla bu makul süre içerisinde tam konu içinde kalarak...

ZİYA RIZKI (Devamla) - Sayın Başkan...

BAŞBAKAN Dr. DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) - Genel görüşmedir bu.

BAŞKAN - Anlatmanız lâzım şeyi...

TİCARET VE SANAYİ BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - Dolambaçlı gidiyor Ziya Bey,

BAŞKAN - Niçin genel görüşme istiyorsunuz?

ZİYA RIZKI (Devamla) - İktidarı inandırabilmek için.
Çok açık...

BAŞKAN - O zaman genel görüşmede.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Çok açık konuşmamız lâzım.

BAŞKAN - Genel görüşmede yapacaksınız onu.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Anlamaları lâzım arkadaşlarımla.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Anladık Ziya Bey.

BAŞKAN - Genel görüşmede yapacaksınız. Siz daha genel görüşme istiyorsunuz.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Tabiatıyla.

BAŞKAN - Dolayısıyla niçin genel görüşme istiyorsunuz...

ZİYA RIZKI (Devamla) - Tabiatıyla.

FERDİ S. SOYER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - İkna et.

BAŞKAN - Bize onu...

RASİH KESKİNER (Girne) (Yerinden) - Anlat Ziya Bey, anlat.

BAŞKAN - Ben size yarım saati makul görüyorum şahsen. Siz süratle...

BAŞBAKAN Dr. DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) - Biz anlarız Ziya Bey.

BAŞKAN - Süratle toparlayın, tüm gerekçenizi ortaya koyun.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Ben gerekçemi ortaya koyuyorum.

Dr. DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Koydunuz efendim.

BAŞKAN - Hayır, olayı anlatıyorsunuz efendim bide:

ZİYA RIZKI (Devamla) - Çok temiz olarak ortaya koyuyorum.

BAŞKAN - Lütfen uymanızı rica ediyorum.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Uyuyorum.

TİCARET VE SANAYİ BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - Ziya Bey; sen uymazsan bizden uyma nasıl beklersin? Büyüğümüz sen.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Değerli kardeşlerim; rica ederim.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Ağabeyimiz örnek bize.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Vakit zayi etmeyiniz. Firakınız size bilgi verelim.

BAŞKAN - Alıyorlar efendim.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Yani anlayınız, Hükümet, Emniyet ve çeşitli sorumlu insanların bu konuda çok ağır sorumlulukları vardır.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Algıladık Ziya Bey.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Mahkeme kararları var.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Algıladık Ziya Bey yani.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Anayasa Mahkemesi kararı var. Yüksek İdari Mahkeme kararları var. Bunları anlatamazsak burda ben nasıl genel görüşme isteyim?

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Örnek olacaksınız Ziya Bey bize.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Müsaadenizle. Oyle bir zamana geliyoruz artık, bu Mecliste konuşamayacağız.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Hiç olur mu?

ZİYA RIZKI (Devamla) - Çıkacağız birşey anlatalım...

RASİH KESKİNER (Girne)(Yerinden)- Sayıları arttı şimdi.

ZİYA RIZKI (Devamla)- Tamamdır!

BAŞBAKAN Dr. DERVİŞ EROĞLU (Yerinden)- Bugün başka birisi konuştu mu? Hep muhalefet konuştu.

BAŞKAN - Ziya Bey, lütfen efendim.

ZİYA RIZKI (Devamla)- Efendim; ben fazla birşey konuşmak istemiyorum. Fakat lüzumludur bu konuştuğum şeyler. Şimdiye kadar konu ile ilgili olmayan birşey konuşmuşsam Sayın Başkan beni durdutsun. Nedir yaptığım?

BAŞKAN - Efendim;

ZİYA RIZKI (Devamla)- Hep Alagadi, Alagadi. Alagadi'nin ...

ÖZKER ÖZGÜR (Lefkoşa)(Yerinden)- Alagadi, nerden Alagadi oldu yahu?

BAŞKAN - Sonsuz bir zaman yok Ziya Bey. Yarım saat içinde derdinizi anlatabilmeniz lâzım. Peki, 10 dakika daha veriyorduk size.

ZİYA RIZKI (Devamla)- Peki efendim.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Eski Taru kavatlarında Ala-Kadı diye geçiyormuş.

TİCARET VE SANAYİ BAKANİ TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)- Ona bile tahammül yok.

BAŞKAN - Lütfen müsaade edin.

ZİYA RIZKI (Devamla)- Değerli kardeşlerim;

BAŞKAN - Dikkatini dağıtmazsak kısa sürede bağlayıp ...

NACİ T. USAR (Yerinden)(Devamla)-Hiç kadının alası, şeyi mi olur?

Dr. DERVİŞ EROĞLU (Yerinden)(Devamla)- Hiç kadının alası mı olur?

ZİYA RIZKI (Devamla)- Değerli kardeşlerim;

BAŞKAN - 10 dakika daha rica ediyor.

ZIYA RIZKI (Devamla)- Değerli kardeşlerim; maalesef ...

FERDİ S. SOYER (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Kızıl kadını herhalde.

ZIYA RIZKI (Devamla)- 10 dakika daha vakit verilmiştir. Bu 10 dakikaya bazı hususları da ilâve ederek teşekkür edelim size.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla)- Belki ikna eden bizi artık.

ZIYA RIZKI (Devamla)- Yalnız değerli kardeşlerim; bu bir Alakadi sorunu değil yalnız. Bir Poly Peck sorunudur, Poly Peck'in Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki durumudur.

SALİH USAR (Girne)(Yerinden)- Derviş Beyi kızdırırsanız yine Sayın Ziya Rızki..

ZIYA RIZKI (Devamla)- Yani Alakadi'yi anlatacaksın da Poly Peck'i ayıracaksın bundan. İmkânı yok.

RASİH KESKİNER (Girne)(Yerinden)- Belediyelere yardım yapıyor.

OZKER OZGUR (Lefkoşa)(Yerinden)- Olmaz.

ZIYA RIZKI (Devamla)- 1974, bakın iyi dinleyin, çabuk çabuk okuyayım ki, bunları size anlatacaktım, on dakikaya sığdırayım.

BAŞKAN - Okuyun, okuyun.

ZIYA RIZKI (Devamla)- 1974 Barış Harekâtı ile yaklaşık 180,000 Kıbrıslı Rum Güneye, yaklaşık 50,000 Kıbrıslı Türk ise Kuzeye göç etmiştir. Güneye göç eden sayı Kuzeye göç eden sayının üç buçuk katıdır. Buna rağmen Ulusal Birlik Partisi iktidarı, aradan geçen 14 yıllık sürede güney Kıbrıs'ta mal bırakmış vatandaşların ve kuruluşların hakkını bugüne kadar vermemiştir. 400 yıllık mazisi olan Vakıflar İdaresine dahi, kesin eşdeğer tahsisleri yapılamamıştır. Ulusal Birlik Partisi iktidarı, geçen 14 yıl içinde hak sahiplerinin mal varlığını gaspetmiş ve aralarında Poly Peck şirketinin de bulunduğu imtiyazlı kişi ve kuruluşlara dağıtmıştır. Mal sahipleri haklarını almadıkları sürece, hukukun üstünlüğü ilkesi açısından başka değerlendirme şekli yoktur. Ancak mal sahiplerinin hakları karşılandıktan

sonra turizm yatırıma müsait arazilerin bir master plan çerçevesinde turizm yatırımlarına tahsis edilmesi ise elzemdir. Bir master plan da yoktur. Bunu gittik araştırdık raporlardan, halâ daha master plan yoktur. Daha meclise bugün gelmiştir. Daha müzakeresi var İmar Yasasının.

ÖZKER ÖZGÜR (Lefkoşa)(Yerinden)-Nerden okuyorsunuz bunu Ziya Bey?

ZİYA RIZKI (Devamla)- Bunu ben yazdım, rapordur. Hepsini okuyacaktım ama vaktim yok. Bir kısmını yalnız Poly Peck'le ilgili bir kısmını okuyacağım.

BAŞBAKAN Dr. DERVİŞ EROĞLU (Yerinden)- Akşam gazetesinden.

TİCARET, VE SANAYİ BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)- Dağıt da okuyalım Ziya Bey.

ZİYA RIZKI (Devamla)- Ulusal Birlik Partisi iktidarı tarafından Poly Peck şirketine ikram edilmek istenilen Alakadi, Davlos, Jasmin Court, Karşıyaka, Zefiros gibi kaynakların puan değerleri, eşdeğer mal sahiplerine uygun puan değerleri ile mukayese edildiği zaman, eşdeğer mal sahibi vatandaşlar aleyhine önemli oranda haksızlık olduğunu ortaya çıkarır. Örneğin Davlos arazilerinin dönümü 12,000 puan, Alakadi arazilerinin dönümü ise 17,000 puan üzerinden değerlendirilmiştir. Bu ayrıcalığa ilaveten, torpilsiz, vatandaşın verilmeyen hakkı, 14 yıl sonra Ulusal Birlik Partisine has tüzüklerle eritilmek istenmektedir. Ulusal Birlik iktidarı, imtiyazlı kesime tahsis ettiği arazilerin değerlerine dokunmadan benzeri arazilerin değerlerini sarı bölge, kırmızı bölge ismi altında 15-20 katı artırma yoluna gitmiştir. Sonuçta mücahit vatandaş ve Vakıflar İdaresi, güneyde bıraktığı mala karşı mal alamaz, ancak 1963-1974 döneminde Londra'da ikamet eden Asil Nadir veya sahibi olduğu Poly Peck şirketine ülkenin en kıymetli kaynakları bol keseden ve en ucuz bedellerle tahsis edilirse, Poly Peck şirketi hem ülkenin iskân sorunu ile içiçedir ve hem de Ulusal Birlik

Partisi iktidarı ile olan ilişkisi karanlık ve illegal çerçevesindedir. Bütün bu hakikatler ışığında biz Toplumcu Kurtuluş Partisi olarak ve bu gelişen kanunsuzluk, yasalara saygısızlık, Anayasaya saygı duymama düşünceleri ortada canlı olarak yaşarken, biz bu düşüncelerin iktidar tarafından da savunması yapılmak şartı ile en doğruyu, en adaletli düşüncüyü bulabilmek için bir genel görüşme önerisinde bulunuyoruz. Ve ümit ederiz ki İktidar ve İktidarda olan değerli arkadaşlarımız bu haklı önerimize olumlu bir yaklaşımda bulunacaklar ve en yakın bir zamanda bu çok önemli, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin mülkiyetle ilgili bu konularının en iyi şekilde incelenmesi ve tartışılması fırsatını bize ve halkımıza vermiş olacaklardır. Saygılar sunarım.

TİCARET VE SANAYİ BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)-
İşte böyle olduğunda canım kurban.

ZİYA RIZKI (Girne)(Yerinden)- Böyle olduğunda ne?
Size böyle deriz olmaz, öyle deriz olmaz.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

FERDİ S. SOYER (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Demek puanları
da düşük tuttu bunlar.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Ziya Rızkı. Lehinde
konuşmak isteyen sayın milletvekilleri: Sayın Çağda buyurun.
Sayın Çağda; 10 dakikanız var. Buyurun.

FADIL ÇAGDA (Girne)- Biliyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; gündemimize getirilen konu, geçen günkü gündem dışı konuşmamda ortaya koyduğum gibi, çok ilginç bir yol ayırımına getirmiştir bizleri. Bu olay, ya hukuk devleti olduğumuzu veyahut olmadığımızı kanıtlayacak nitelikte bir olaydır. Toplumcu Kurtuluş Partisinin, olayın daha da aydınlatılması yönünde vermiş olduğu genel görüşme istemini biz canı yürekten destekliyoruz ve olayın ayrıntıda görüşülmesini istiyoruz. Böylece bu ayırım noktasında gerek İktidarın, gerek muhalefetin tercihlerini nasıl ortaya koyacakları önemlidir. Bu ortaya koyacakları görüş çerçevesinde içinde bulunduğumuz düzenin gerçekten hukuk düzeni mi, yoksa hukuk dışı anarşinin kol gezdiği bir devlet yapısı mı olduğunu ortaya çıkaracaktır. Bir kere şunu ifade etmiş olalım;

Sayın milletvekilleri; devlet adına polis gücünü kullanan Sayın Namık Birgen ...

BAŞKAN - Dinleyelim efendim lütfen. Dikketini dağıtmayalım.

(Meclis Başkanı Hakkı Atun Başkanlık Kürsüsünü Meclis Başkan Yardımcısı Dt. Sait Güven'e devreder.)

FADIL ÇAĞDA (Devamla)- Basına vermiş olduğu demeçle işgal etmekte olduğu makamı çok çok aşmış ve kötüye kullandığı yetkilerini bir o kadar daha geliştirmiş oldu. Şimdi Polis gücünün esas görevi mahkeme kararlarını uygulamaktır. Mahkeme kararlarını uygulama görevini hatırlamamış Emniyet Genel Müdürlüğü, Mahkeme kararına dayanan ve Anayasadan kaynağını alan eşdeğer mal hakkına sahip çıkmak için yurttaşın Alağadiye gitmesini ...

DIŞİŞLERİ VE SAVUNMA BAKANI KENAN ATAKOL (Yerinden)- Alakadı.

FADIL ÇAGDA (Devamla)- Yasa dışı anarşi olarak tanımlamış ve bu olan olaylarda sorumlu kişiler aramıştır. Ve bu sorumlu kişiler de olayları izlemek üzere davet edilen milletvekilleri olmaktadır. Sayın Namık Birgen burda dilini çok uzatmakta ve sorumlu kişilerden halkı anarşiye teşvik etmemelerini beklemek hepimizin görevidir demekle, milletvekillerini anarşinin kaynağı olarak göstermektedir. Bundan dolayı dilini uzatmakta ve çizmeyi aşmaktadır. Namık Birgen oraya mahkeme kararlarını uygulamak için gitmeli idi. Kaymakamlıktan izin almadan, belediyeden izin almadan, tasarruf hakkı doğmamış bir mülkiyet üzerine inşa yapanları durdurmak için ve bu yönde ortaya çıkmış Yüksek İdare Mahkemesi Kararlarını uygulamak için gitmeliydi. Biz sorduk, ordaki sorumlulara, polis görevlilerine sorduk niçin burdasınız? Alınan ara emirleri değiştirildi. Kimden aldınız bu belgeyi? Merkezden. Ne merkezi? Emniyet Genel Müdürlüğünden. Emniyet Genel Müdürlüğü, gerçek olmayan bir gerekçeye dayanarak oraya silahlı polis göndermiştir ve gazeteye yansıtıldığı gibi öyle on kişilik bir polis gücü de göndermedi. Sayıları giderek artan ve sonuçta gazetelerde de görüldüğü gibi büyük bir kalabalık şekline dönüşen bir güç göndermiştir. Demek oluyor ki Namık Birgen orda halk üzerinde birtakım denemelere gitmeyi niyet etmiş ve bu çerçevede polis gücünü göndermiştir.

Bir kere şunu ifade etmiş olalım. Sayın Ziya Rızki'nin ortaya koyduğu gibi milletvekilleri oraya köylüler tarafından olaylara tanık olunmak üzere davet edildi. Bölge milletvekilleri olarak oraya gitmek görevimizdi ve gitmekten de onur duymaktayız. Gittik, onların sorunlarına sahip çıktık, yakından izledik ve kürsüye getirdik, sizin bilginize, değerlendirmenize sunduk ve ordaki yetkililere görevinizi kötüye kullanıyorsunuz, Anayasanın ilgili maddelerini de hatırlattık. Hatalı gerekçeye dayandırılarak

size verilmiş emre uymakla vükümlü değilsiniz dedik. Ancak orda hukuki varlığı olmayan ve tasarruf hakkı doğmamış ve korsan şekilde inşaat yapan Poly Peck'ten yana Namık Birgen'in ve onun emrindeki polis gücünün tavır aldığına gördük. Bu güç, halkın yanında yer alması gerekiyordu. Anayasa Mahkemesi, Anayasa Mahkemesine bağlı olarak Yüksek İdare Mahkemesinin vermiş olduğu 7-8 ayrı karar ve en son da birleştirilmiş şekli ile 3 Ekim'de dava sonucuna kadar kesinleşmiş bu Yüksek İdare Mahkemesi kararına uyulması gerekiyordu ve buna birinci derecede uymak Namık Birgen'in görevi idi. Namık Birgen uymadı. Ben iddia ediyorum ki Namık Birgen içine girdiği özel ilişkiler çerçevesinde de bu görevini kötüye kullanmıştır.

Namık Birgen'in kardeşi Endüstri Bankasının müdürüdür. Asil Şirketler Grubunun bir yan kuruluşu olan Endüstri Bankasının müdürlüğünü yapmaktadır. Başka? Safeco'nun ilare kurulunun bir üyesidir. Çok yönlü görev alan bir kişinin kardeşi olarak Namık Birgen acaba bu polis gücünü göndermekle bu ilişki içinde görevini kötüye kullanmış olabilir mi? Bunu, genel görüşme aşamasında daha ayrıntıda konuya el atalım diyoruz. Ondan dolayıdır ki genel görüşme istemini benimsiyoruz ve destekliyoruz. Başka; geçen konuşmada da ortaya köydüm. Birtakım ipuçları gelmiştir ki Namık Birgen Londra'ya gittiğinde Asil Nadir'lerin özel konduğu olmakta, hatta özel masraflarının karşılanması için ortaya konan parayı alıp kullanabilmektedir.

Bu kadar özel ilişki içinde olan bir Emniyet Genel Müdürünün Alakadi'ya polis göndermesi ve orda etkili olup, halkın üzerine şerhürlü, tomsonlu yürütmesi, görevini kötüye kullanmak olabilir mi? Araştıralım, genel görüşmede bunun daha da ayrıntısına inelim. Bu vahim bir olaydır.

FERDİ S. SOYER (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Sor bakalım Fadil ...

FADIL ÇAĞDA (Devamla)- Basit bir polis gönderme olayı ve orda ...

FERDİ S. SOYER (Yerinden)(Devamla)- Çelik kuvvet nerden gitti?

FADIL ÇAĞDA (Devamla)- Halkın, köylülerin yasa dışı bir ...

OMER DEMİR (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Özel kuvvet kuruldu bu konu için .

FADIL ÇAĞDA (Devamla)- Anarşik olayı değildir. Burda hak sahibi olan yurttaşlar vardır. Yasalardan kaynağını alan eşdeğerci hak sahibi yurttaşlar vardır. Adamların her birinin milyonlarca puanı vardır. Özellikle altını çizerek ifade ediyorum. Kendisine "T" Cetveli gönderilmiş, milyonlarca puanı olan yurttaşlar. Beş-on dönüm mal verildi kendilerine. Sen bunu iptal edip başka amaçla kullanamazsın. Kullanamadığını da Anayasa Mahkemesi hükme bağladı. O noktada durmak zorundasınız. Yurttaşlar mallarının iadesi için Yüksek İdare Mahkemesine başvurdu. Haklı değil, onu mahkeme kararlaştıracak. Ha, burda Emniyet gücüne, emniyet kuvvetine düşen görev; yurttaşın mahkemeye dayalı hakkını korumak ve geriye dönüşü olmayacak zararları önleme yönünde alınmış Yüksek İdare Mahkemesi Kararını uygulamaktır. Bunları hiç yok farzedelim.

Sayın milletvekilleri; bunların hiçbirinin olmadığını farzedelim ve yurttaşlar da özel olarak dava açmadığını da farzetmiş olalım. Sadece bu karar, sormuş olduğumuz soruya Sayın Başbakanın lütfedip vermiş olduğu bu yanıtta ortaya konulan şu ifade farklı bir tavır içerisine girmesini gerekli kılar. Emniyet gücünün. Verilen Alakadı ile ilgili sorduğumuz sorulara Sayın Başbakanın ilgili Bakanlar aldığı yanıtı bize sundular. En son bölümde şöyle diyor:

"Ancak bilâhare Anayasa Mahkemesinin 19/87 sayılı kararı ışığında Bakanlığımız adı edilen şirketle tüm işlemlerini durdurması için 4/8/1988 tarihinde yazı yazmıştır."

Yani ilgili Bakanlık dur dedi, emir verdi. Peki bunu uygulamak kime düşer? Başsavcı makamında boşuna mı oturuyor? Gerek Başsavcı, gerek Emniyet Genel Müdürlüğü bu emri uygulamakla mükellefti. Bunu yok farzedeceksiniz, ondan sonra yurttaş Anayasa ve Mahkemenin ilgili kararına dayanarak hakkına sahip çıktığında anarşi yapıyor diye üzerine copla, silâhla polis göndereceksiniz. Bu görevini kötüye kullanmak ve taraf olmaktır. Anayasaya göre bu makamla bulunan kişinin kesinlikle tarafsızlığını esas tutmaktadır. Emniyet gücünün başında olan kişi eğer bir taraftan yana ağırlık koyarsa, o ülkede ne hukuk düzeni kalır, ne birşey. Anarşinin en büyüğü gelir ülkeye ve iddia ediyorum Namık Birgen bu tavra ile uluslararası tekel Poly Peck'ten yana taraf tutmuştur. Artniyetli taraf tutmuştur ve emrindeki polis gücünü yanlış gerekçelerle oraya göndermiştir. Bu da, görevini kötüye kullandığının bir diğer delili olmaktadır.

Sayın milletvekilleri; ben soruyorum Ali Beyaz Bayram, bu yurttaşın 2,500,000'lük puanı vardır. İsim veriyor ve dava edenlerden bir tanesidir bu. İbrahim Vatan 600,000 puanı var. İbrahim Betideniz 3,500,000 puanı var saptayabildiğimiz. Bu kadar puanla bu yurttaşlara nereden mal vereceksiniz, ne zaman verilecek? Verileni niçin geri alacaksınız? Öncelik hakkı Anayasaya göre buna verilmiş, nasıl geri alacaksınız, hangi yasal dayanağa dayanarak? Bu yurttaş bu hakkını almak için Mahkemeye de başvurdu en son güvence olarak.

Yurttaş mahkemeye hangi koşullarda mahkemeye başvurabilir? Mahkemeye başvurmak kolay mı? En basit bir işlem için binler, on binler, yüz binler ister. Yurttaş herşeye rağmen, içinde bulunduğu kötü duruma rağmen Esentepe köylüsü birlikte, bir araya geldi ve Yüksek İdare Mahkemesinde işlem yaptırmak durumunda kaldı. Bu büyük maddi külfeti gerektiren bu başvurusunda da mahkeme kendinden yana tavır koydu ve dedi ki evet geriye dönüşü olmayacak zarara düşer olabilirsiniz. Dolayısıyla ilgili taraflara, hem Hükümete, hem inşaatı yapan tarafa dur dedi. Ara emirlerin anlamı bu.

BAŞKAN - Sayın Çağda, süreniz doldu.

FADIL ÇAĞDA (Devamla)- Teşekkürler Sayın Başkan. İki dakika hemen bağlayacağım. Bunlar olmadı. Ne bakanlık emirlerine riayet etti, ne mahkeme ara emirlerine riayet etti. İnşaat habire devam ediyor. Ustelik yeni bir başvuruda bulundu yurttaş. Yüksek İdare Mahkemesi bir kez daha oturdu ve en son birleştirilmiş şekli ile kararı bağladığında ve buna da riayet etmeyince yurttaş ayağa kalktı. Bunu gayet olağan karşılamak lazım. Bu mahkeme kararları Girne Emniyet Müdürlüğüne de ulaştırıldı. Davayı yürüten avukatın benim eşim olmuş olmasının sağladığı bir avantajla o mahkeme emirlerinin Girne Emniyet Müdürlüğüne tebliğinde ben de istemeden kulak şahidi oldum ve tebliğ edildi. Sonradan üstten gelen direktiflerle Girne Emniyet Müdürlüğünün müdahalesi ortadan kaldırıldı. Ne hakla? Emniyetin hangi makamında olursa olsun, mahkeme kararlarının üstünde güç yoktur, Hani üç organa dayalı devlet yapısı? Hani bağımsız mahkemeler? Eğer mahkemenin keseceği karar tozlu raflarda kalacaksa, yurttaş hakkını nerde arayacak? Onun için diyoruz ki burda yol ayırımında-sınız. Ya ülkede hukukun üstünlüğünün kabul edildiği bir hukuk düzeni vardır, devlet yapısı budur, buna karar vereceksiniz. Ya bu, hiçbir şey yoktur, hiçbir şey tanımayız,

biz istediğimize istediğimizi veririz diyeceksiniz. Burda iki çizgi çizeceksiniz ve buna karar vereceksiniz. İktidar bu yol ayırımının en önemli odak noktasını teşkil etmektedir. Bu yönde Emniyet Genel Müdürü büyük bir kusur işlemiştir. Bunu da bu vesile ile ortaya koymuş olalım. İçine girdiği özel ilişkilerden dolayı bu yönde bir yönlendirme yapmışsa görevini çok çok aşmış ve o makamda bir dakika dahi durmaması gerektiğini de vurguladıktan sonra verilen genel görüşme isteminin yerinde olduğunu, iktidar partisinin de destekleyerek el birliği ile daha ayrıntıda işin hem uluslararası yanını, hem ülke ilişkilerini ortaya koyacak şekilde daha ayrıntıda ele alınmasına olanak sağlanmasını rica ederiz. Dinlediğiniz için teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Fadıl Çağda.

Sayın milletvekilleri; önerge aleyhinde söz isteyen? Buyurun Sayın Adaoğlu.

İSKAN BAKANI MUSTAFA ADAOĞLU - Saygıdeğer Başkan, sevgili arkadaşlarım; günün gündemi Alakadı olayı. Sayın Kenan Atakol dostumun bu konudaki duyarlı değerlendirmesine katkıda bulunmak üzere altını çizerek söylüyorum.

SALİH USAR (Girne)(Yerinden)- Sayın Başbakanın bize verdiği yanıtlarda Alakadı'dır.

TİCARET VE SANAYİ BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)- İmlâ hatasıdır.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla)- Biz doğruyu bulduğumuz an geçmiş hatadan vazgeçeriz. Yeter ki doğruyu bulalım, doğruyu arama yolundayız.

KEMAL EMİRZADE (Lefkoşa)(Yerinden)- Sayın Bakan, kaynağı nedir efendim?

DIŞİŞLERİ VE SAVUNMA BAKANI KENAN ATAKOL (Yerinden)- Arşiv, arşiv.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla)- Şimdi Sayın Başkan, ben önce burda kendi yorumum doğrultusunda, usul hakkında konuya önce yaklaşım yapmak istiyorum ve bana göre Yüce Meclis gerek İctüzüğü'nün 184'üncü maddesine, gerekse Anayasanın 156 (3) fıkrasına göre bir usul hatası içerisindedir ve Başkanlık Divanının bu konuda duyarlı olmasını dilerdim kendi değerlendirmem açısından. Özellikle bu hafta içerisinde gerek muhalefet, gerek iktidar burda bol, bol hukuktan, haktan, hak arama özgürlüğünden, hukukun üstünlüğünden, hukuk devletinden, demokrasinin yani temel başlangıç noktası konusunda büyük ölçüde ahkâm kestik, nutuklar irad eyledik, söylevler verdik. Yaklaşımın niye bir usul hatası içerisindeyiz bana göre? Şu açıdan değil midir ki Yüksek İdare Mahkemesi kararın 21.10.1988 tarihinde verecek. Erteleyebilir de, biz verecek derken 21.10.1988 tarihinde Alakadı, konusunda görüşme yapacak, bugün değil midir ki tarihlerden 19 Ekim 1988 ...

OMER DEMİR (Gazi Mağusa)(Yerinden)- 18 Ekim.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla)- 18 Ekim, pardon özür dilerim. Teşekkür ederim Sayın Omer Demir. 18 Ekim 1988'dir. O halde Yargı Organında görüşülmekte olan bir konu, Yargı Organında görüşülmekte olan bir konuya genel görüşme isteminde bulunmak, görüşülmekte olan bir davayı etkileyici değerlendirmelerde bulunmak, az sonra ilgili maddeyi kendi bütünlüğü içerisinde okuyacağım. Yanlıştır, usulsüzdür.

Meclis olarak başta Başkanlık Divanı olmak üzere bana göre hukukun bu çizgisini aşmıyoruz, taşıyoruz, yanlış bir geleceğe girmeyelim, başlatmayalım diyeceğim. Bu nedenle ben en azından bu konuda hukuki kurtuluşu etkilemeyecek, fazla yorumlara gitmeyecek, elde mevcut objektif verileri sunmak suretiyle bu çerçevede hukuka olan saygınlığımızı en azından bu yönü ile vurgulamak istiyorum. Bunun daha ötesinde olası ki hukuka sığınılarak geçiştirildi gibi bir değerlendirme olmasın. Hatta Başkanlık Divanının alacağı bana göre yetki vardır, otursun bu konuyu baştan değerlendirsin, eğer benim yorumum geçerli ise bu yönde ve kapatsın. Yüksek İdare Mahkemesinde dava görüşüldükten sonra ona göre değerlendirilmesini yapsın. Müsaade edin arkadaşım.

SALİH USAR (Girne)(Yerinden)- Sayın Adaoğlu aynı hassasiyeti dokunulmazlık konusunda niye göstermediniz?

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla)- Müsaade buyurun, müsaade buyurunuz.

SALİH USAR (Yerinden)(Devamla)- Efendim, orda da yine dava sözkonusu değil miydi? Aynı hassasiyeti niye göstermediniz?

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla)- Görülmekte olan ... O da yanlıştı, doğru mu?

OZKER ÖZGÜR (Lefkoşa)(Yerinden)- Gösterdi efendim.

SALİH USAR (Yerinden)(Devamla)- Hadi canım sen de.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla)- Görülmekte olan 184'üncü madde İçtüzüğümüzün Anayasayı da biz yaptık ama İçtüzük en azından bu Mecliste ortak bir değerlendirme içerisinde geçmiştir. 184'üncü madde ne diyor İçtüzüğümüzün yan başlığı?

"Yargı Yetkisinin 184. Görülmekte olan bir dava hakkında Kullanılması ile ilgili görüşme yapılamaması"

Bu dava görüşülmektedir. İster İdare Mahkemesinde olsun, ister Yüksek Mahkemede olsun.

"Meclis Genel Kurulunda ve komitelerde Yargı yetkisinin kullanılmasına ilgili soru sorulamaz görüşme yapılamaz veya herhangi bir demeç ve açıklamada bulunulamaz."

OMER DEMİR (Gazi Mağusa)(Yerinden)- O zaman bu düşer.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla)- Madde gayet açıktır, madde gayet seçiktir.

3'üncü, Anayasanın 136'nın (3)'üncü fıkrasını okuyorum . Hemen hemen paralellik vardır.

"136. (3) Görülmekte olan bir dava hakkında, Cumhuriyet Meclisinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamaz; görüşme yapılamaz veya herhangi bir demeçte bulunulamaz."-O kadar, demeçte dahi- "Yasama ve Yürütme Organları ile Devlet Yönetimi makamları, mahkeme kararlarına uymak zorundadır." -Bunları da okuyorum. Bu sizi ilgilendiren ve bizi itham ettiğiniz hususlardır, bunu konuşuyoruz. Sizin savlarınızdır bunlar bize karşı.

OMER DEMİR (Yerinden)(Devamla)- Aydınlatılan Hocam, aydınlatılan.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla)- "Bu organ ve makamlar, mahkeme kararlarını hiçbir surette değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez."

Biz, şu aşamada dahi olsa çekinmiyoruz cevaplarımızdan, vereceğiz ama bu aşamada en azından Ulusal Birlik Partisi olarak İçtüzüğe, Anayasaya, Yargının bağımsızlığına olan saygımız gereği, Başkanlık Divanını usul bakımından değerlendirmeye davet edip bundan sonra bana konuşma hakkını verip vermeyeceklerini tavsiyelerine bırakıyorum. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Mustafa Adaoğlu.

ZİYA RIZKI (Girne)(Yerinden)- Sayın Başkan; usul ..

BAŞKAN - Buyurun Sayın Ziya Rizki.

FADIL ÇAGDA (Girne)(Yerinden)- Sığınacak limanı buldun Adaoğlu.

İSKAN BAKANI MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)- Cevap hakkımız bakidir.

ERDAL SUREÇ (Lefkoşa)(Yerinden)- Ne bakisi yahu? Kaç saat konuşacaksın?

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Beş dakika konuştum.

ERDAL SUREÇ (Yerinden)(Devamla)- Beş dakika konuşmadın sen.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Usul bakımından hukukun ahlakına saygı ...

ZİYA RIZKI (Girne)- Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ...

BAŞKAN - Ara verelim mi?

ZİYA RIZKI (Devamla)- Usul hakkında konuşacağım.

TİCARET VE SANAYİ BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)- Ziya Bey; nasıl yalnızsın bak.

ZİYA RIZKI (Devamla)- Sayın Bakanın izahatını dikkatlice dinledik. Bir yönü ile haklıdır, bir yönü ile haksız.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla)- Yok tam haklıdır.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Tam hakkı ile Ziya baba.

ZİYA RIZKI (Devamla)- Haksız tarafı ne? Sen başında kalemi alacaksın, yalanları sıralayacaksın, hücum edeceksin şahıslara ...

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla)- Bu mahkeme değil.

ZIYA RIZKI (Devamla)- Ben Mecliste ... Mahkeme yalnız mülkiyet üzerindedir. Mahkeme burada sözkonusu olan mülkiyet üzerindedir. Biz Emniyet Müdürünü mahkemeye götürmüyoruz.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla)- Yapma Ziya baba.

ZIYA RIZKI (Devamla)- Hayır, biz, Birlik Gazetesi'nin yazarını mahkemeye götürmüyoruz. Biz, basında çıkan birtakım hareketleri burada dile getirdik ve ona cevaplar verdik ve bu hususların Meclisimiz tarafından genel bir görüşmede tartışılmasını istedik. Eğer bazı hususlar hukuki yönden konuşulması engelleniyorsa, o bir tarafıdır. Biz yalnız mülkiyet üzerinde durmadık. Bizim durduğumuz hususlar, basında çıkan yazılar ...

BAŞBAKAN Dr. DERVIŞ EROĞLU (Yerinden)- Sayın Rizki; siz konuştuktan sonra usul hakkını hatırlattı.

ZIYA RIZKI (Devamla)- Konuştuktan sonra değil. Doğrudan doğruya Emniyet Müdürünün ...

FADIL ÇAĞDA (Girne)(Yerinden)T- Polisin müdahalesi üzerinedir.

ZIYA RIZKI (Devamla)- Doğrudan doğruya Emniyet Müdürünün verdiği beyanat, basında çıkan yazılar ve birtakım şahsımızı ilgilendiren konularda burada cevap verdik ve bunların araştırılması, bunların tartışılması için genel görüşme istedik.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Olay bir bütündür.

ZIYA RIZKI (Devamla)- Olay bütün değil.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Emniyet, olayın ancak bir yönüdür.

ZIYA RIZKI (Devamla) - Mahkeme, gazetede çıkan bir yazıyı dikkate almayacak mülkiyet konusunda.

MUSTAFA ADAOGLU (Yerinden)(Devamla) - Onu da söyleyeyim ben kişisel görüşümü.

ZIYA RIZKI (Devamla) - Hayır, mülkiyet konusunda yalnız...

MUSTAFA ADAOGLU (Yerinden)(Devamla) - Basın özgürlüğü açısından dahi Savcılık isterse Yargı Organında görüşülen bir dava konusunda gerekli yazıyı yazıp...

ZIYA RIZKI (Devamla) - Yok efendim, yok. Orda yanlışsınız.

MUSTAFA ADAOGLU (Yerinden)(Devamla) - Gerekli yazı yazılıp özgürlüğü etkileyici olumsuz yönü varsa...

ZIYA RIZKI (Devamla) - Benim şahsi kanaatim budur. Teşekkürler ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Ziya Rizki.

MUSTAFA ADAOGLU (Yerinden)(Devamla) - Peki efendim, Başkanlık bu konuda şeyse, ben Emniyetle ilgili konu en azından, mahkemeyi etkilemeyecek Emniyetle ilgili konuda objektif değerlendirme sunacağım.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri;...

ERDAL SUREÇ (Lefkoşa)(Yerinden) - Bir saniye. Ya Başkanlık değerlendirsin diyorsun, ya söz istiyorsun.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; hukuki açıdan hukukçularımız belki Mecliste...

FADIL ÇAGDA (Girne)(Yerinden) - Ara verilsin Sayın Başkan.

FERDİ SABİT SOYER (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Oylama yapılsın, Genel Görüşme açılsın, tartışılsın dava efendim. Sayın Adaoğlu'na bu hakkı tanıyalım.

BAŞKAN - Bu gündeme alınma isteminde belki bir hataya düşmüş olabildiler.

MUSTAFA ADAOGLU (Yerinden)(Devamla) - Değerlendirilsin.

BAŞKAN - Mahkeme kararlarının bundan sonra daha dikkatli şekilde Meclise iletilmesini ve gündeme girmesindeki titizliği bundan sonra daha dikkatli ele alacağımızı bildiririm. Ancak gündeme girdikten sonra bu konu ve bir aleyhte söz verme durumuna geldikten sonra ben Sayın Bakana söz vermek istiyorum eğer kendileri cevap vermek istiyorlarsa.

FERDİ SABİT SOYER (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Oy kullarınlar efendim Bakan konuşsun. Hükümet oy versin, bu hakkı versin kendisine.

İŞKAN BAKANI MUSTAFA ADAOGLU - Sayın Başkan hukuk yönündeki bu değerlendirmenizdeki vebal ve günah ve sevap Başkanlık Divanına aittir.

FERDİ SABİT SOYER (Yerinden)(Devamla) - O kadar. Topu size attı.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Dolayısıyla biz en azından bu konuda gayet açık ve seçik, ister iktidar kanadı olsun, ister muhalefet kanadı olsun bana göre de konunun hukuki çerçevesine silahlanarak, zırhını giyerek bir engelleme taktiğine girmedim. - Bu Mecliste kısa parlamento hayatında bazı güzel gelenekleri birlikte yaşadık, birlikte sahip çıktık. Bu birlikteliği en azından bir kez daha sağduyumuzun süzgecinden geçirerek yanlış bir çağrın temsilcisi olmak gibi bir bahtsızlığa uğramama, hukuk tarihinde yanlış adımlar atılabilir, ama, bu yanlış adımlar uyarıldıktan sonra ille ki atılması konusunda ısrar yapılırsa, yorumlar, hukukun bütün yorumuna, yani yorumlar açıklığa ve seçikliğe understoog olan kendiliğinden konuşan, yoruma gerektirmeyecek kadar teamül olan, hatta basın açısından da bu genelde bir teamüldür. Mahkemede bir konu tartışılırken, basın dahi,

yazarı, yorumcusu mahkemede ciddi olarak görüşülen bir davayı olumsuz yönden etkileyecek, tarafları etkileyecek yanlış yayınlar yapmaz. Bu konuda gerçek basın erbabları kalemlelerini bu yönde oynatmaz. Olduğu takdirde Savcılığın bu konuda müdahalesi vardır.

RASİH KESKİNER (Girne)(Yerinden) - Hangi Savcılığın?

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Kaldı ki halkın iradesini temsil eden ve yargının bağımlı olduğu hukuk kurallarını değerlendiren, vazeden bir kuruluşun kendi kendine saygı göstermesini dilerim. Karar bu noktadadır. Ben yine bu çerçevede konuşacağım, aşım, taşmayacağım.

Konu bir; Diyorsunuz ki 1'inci madde Emniyet Müdürlüğü. Bir kere kendisini burda savunma durumunda olamayacak bir makam hakkında birtakım savlar varsa, birtakım dökümanlar varsa bu dökümanlar, bu belgeler ortaya konur, sokaktaki laflara göre makamlar, kişiler...

FADİL ÇAGDA (Girne)(Yerinden) - Burda herşey konuşulur.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Dokunulmazlığımız vardır diye...

BAŞKAN - Dinleyelim efendim lütfen.

FADİL ÇAGDA (Yerinden)(Devamla) - Burda herşey konuşulur Sayın Adaoğlu.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Dokunulmazlığımız var, dokunulmazlık yanlış anlaşılıyor.

BAŞKAN - İsteyenlere söz vereceğim efendim.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Dokunulmazlık; korkusuzca düşünce özgürlüğünü ortaya atalım demektir.

FERDİ SABİT SOYER (Yerinden)(Devamla) - Kendini savunamayan insanların silahlarla silahsız adamların üzerine yürümesi doğru mu?

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Dokunulmazlık hiçbir surette bize verilen yetkiyi, makamları koruyucu mahiyette iddia ve iftiralarda bulunmak gibi tek yanlı değerlendirmeye gitmek değildir. Koyun dökümanları, verin verileri, verin yargıya, her durum yargıda değerlendirilsin.

(CTP milletvekilleri hep birlikte yerlerinden konuşurlar.)

BAŞKAN - Dinleyelim efendim lütfen.

HUSEYİN ANGOLEMLİ (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Vermek istiyoruz ne kabul etmek istemiyorsunuz?

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Değerlendirilsin. Bu memlekette size göre, sizin dışınızda hırsız olmayan, yızsüz olmayan, edepsiz olmayan kalmadı.

FERDİ SABİT SOYER (Yerinden)(Devamla) - Rüşvetçi...

FADİL ÇAGDA (Yerinden)(Devamla) - Bırakmadık.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Yapmayalım bunu, yapmayalım bunu. Evet, nedir, usul bakımındandır.

SALİH USAR (Girne)(Yerinden) - Polis Genel Müdürü yalan rapor verir.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; lütfen efendim.

ERGİN ABDULLAH (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Bir zamanlar sen de sol yolundaydın.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; dinleyelim efendim lütfen.

KÂTİP - Sayın Başkan İçtüzüğümüzün...

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Bir zamanlar 70'lerde, 70'lerde...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; lütfen efendim karşılıklı konuşmayalım, Sayın Bakanı dinleyelim.

ERGİN ABDULLAH (Yerinden)(Devamla) - Emekçi ordusundandın sen de.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Doğrudur, doğrudur. Söyleyin, söyleyin.

SALİH USAR (Yerinden)(Devamla) - Polis Genel Müdürü yalan söyleme hakkını nerden bulabiliyor.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri;...

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Boşalın arkadaşlar, lütfen boşalın dinliyorum, kızmıyorum.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri lütfen karşılıklı konuşmayalım, sayın milletvekilleri lütfen dinleyelim Sayın Bakanı.

EMİN UZUN (Lefkoşa)(Yerinden) - Sayın Başkan sulanmaya başladı.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Bir zamanlar da çıkardınız Türkiye'de sol yalan söylemez. Anlatabildim mi? Ama nice sol örnekler gördük biz yine bu söyleyenler arasında. Anlatabildim mi?

ERGİN ABDULLAH (Yerinden)(Devamla) - Bir zamanlar sen de sol türkülerini söyledin.

BAŞKAN - Dinleyelim arkadaşlar lütfen.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Solu katlediyorsunuz bu memlekette, solu katlediyorsunuz. Solun köküne kezzap suyu döküyorsunuz tonla.

EMİN UZUN (Yerinden)(Devamla) - Doğrudur.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Anlatabildim mi?
(CTP milletvekilleri ayakta itiraz eder.)

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Solun en büyük talihsizliği sizin gibi savunucuları olmasıdır.

BAŞKAN - Dinleyelim efendim lütfen, konuya dönelim.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Hayır, biz niye kızmıyoruz?

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; karşılıklı konuşmayı bırakalım.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - İki arkadaşımız gelmişler...

BAŞKAN - Ara vermek mecburiyetinde kalacağım.
Dinleyecek misiniz efendim, yoksa ara vereceğim.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Gelmişler...

ZIYA RIZKI (Girne)(Yerinden) - Devam et, devam et.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Sayın ağabeyim; ben size söylemiyorum. Zaten yarası olan gocunur. Anlatabildim mi?

FADIL ÇAGDA (Girne)(Yerinden) - Yaranın büyüğü sizdedir Adaoglu.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Yarası olan gocunur.
Şahıs bahsetmiyorum.

FERDİ S.SOYER (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Mübarek
Bakanlık koltuğu.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - İki arkadaşımız konuştu.
Büyük bir sabırla...

FERDİ S.SOYER (Yerinden)(Devamla) - Mübarek bakanlık
koltuğu.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Mübarek yok. Biz on
bakanlık bırakıp geldik.

FADİL ÇAGDA (Yerinden)(Devamla) - Sermayeye teslim
olanlar.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Biz, bakın bu şeyi
söylüyoruz. Anlatabildim mi? Bir kentin biz başkanlığını
bırakıp geldik. Anlatabildim mi? On tane İskân Bakanlığı
ederdi benim açımdan.

FERDİ S.SOYER (Yerinden)(Devamla) - Anlat da
açılırsın.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Anlatacağız.
Hesaplaşacağız.

FADIL ÇAGDA (Yerinden)(Devamla) - Ya, hem de çok
güzel hesaplaşacağız.

BAŞBAKAN Dr.DERViŞ EROGLU (Yerinden) - Adaoğlu'nu
Bakanlık konuşturur da sizi kim konuşturur?

FERDİ S.SOYER (Yerinden)(Devamla) - Kendi konuşturur
işte, Adaoğlu.

(Gülüşmeler)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; lütfen efendim.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Şimdi beyler, ben sizi
dinledim. Siz de bizi acımasızca eleştirdiniz. Sabır gösterin,
toleranslı olunuz.

SALİH USAR (Girne)(Yerinden) - E, sadede gel Adaoğlu.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Yorum yapmayacağız.

SALİH USAR (Yerinden)(Devamla) - Bekliyoruz,
sabırsızlıkla bekliyoruz.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Şimdi emniyet konusunda
geçen hafta...

BAŞKAN - Dinleyelim efendim.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Geçen hafta...

BAŞKAN - Konuya gelinmiştir efendim.

ERGİN ABDULLAH (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Kızma Adaoğlu.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Kızmam.

ERGİN ABDULLAH (Yerinden)(Devamla) - Ama minder dışına kaçıyorsun.

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Sizi çeker mindere, yok ki minderden kaçır.

SALİH USAR (Yerinden)(Devamla) - Gavro gibi.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Kaçmam, usul hakkında konuşuyoruz.

ERGİN ABDULLAH (Yerinden)(Devamla) - Minder içinde kal.

BAŞKAN - Sayın Bakan; lütfen cevap vermeyin ve...

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Peki Sayın Başkan.

BAŞKAN - Lütfen.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Cevap verme ortamını yaratınız lütfen.

BAŞKAN - Peki efendim. Sayın milletvekilleri; lütfen Sayın Bakanı dinleyelim efendim lütfen.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Sayın Başkan; yani siz zannedersiniz ki, evet Meclisin tuzu biberidir. Ufak tefek sözler olacak.

BAŞKAN - Evet.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Ama siz zannederseniz ki konuşmacıye yönelik tek yönlü müdahaledir bu, olamaz. Medinin dinlenme ortamını yaratınız, ben de zamanını almadan arkadaşlığımın; değerlendirmesini yapalım. Bunun başka çaresi yok.

BAŞKAN - Sayın Bakan, ben size müdahale edilmemesi için...

KEMAL EMİRZADE (Lefkoşa)(Yerinden) - Lâf atıyorsun bize Sayın Hoca.

EŞBER SERAKINCI (Yerinden)(Devamla) - Lâf atarsa çık cevap ver.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa)(Yerinden) - İki milletvekili daha kazandı, coşkusu ondandır.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Şimdi arkadaşlar; geçen hafta gündemdir, dediniz ki...

TİCARET VE SANAYİ BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)- Ozker Hoca, Grubuna hakim olamıyorsun.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Dediniz ki, Polis Genel Müdürlüğünün bu konudaki raporu nedir, ya Polis Müdürlüğünün. Konulardan bir tanesiydi bu. Üç noktada zaten cevap verip ineceğim.

1. Polis Genel Müdürlüğünün raporunu, yani daha doğrusu Polis Genel Müdürlüğüne yönelik Girne Polis Müdürlüğünün raporunu tutanaklara geçmesi, gelecek kuşakların bu konuda değerlendirme yapması için aynen, virgülüne, satırına kadar okuyorum isteminiz doğrultusunda. Geçen hafta bu istemde bulundunuz bizden ve Sayın Başbakan'dan. Bunu yapıyoruz.

" 12 Ekim 1988

Polis Genel Müdürlüğüne,
Lefkoşa.

Girne Polis Müdürlüğünün yazmış olduğu Alakadı olayları ile ilgili olarak raporu şöyledir:...

SALİH USAR (Girne)(Yerinden) - Kızılcakadı,
Alakadı değil.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Yorumsuz okuyorum tutanaklara geçmek için. Dinleyiniz, açıklık ve seçiklik politikası.

FERDİ S.SOYER (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Glasnost.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Glasnost'a siz gelemediniz ki... Daha bir adım gerisindesiniz.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla) - Bravo.

FERDİ S.SOYER (Yerinden)(Devamla) - Yaşa Adaoğlu.
Sen onu savunursun. Bizim adımıza onu savunursun sen.

EŞBER SERAKINCI (Yerinden)(Devamla) - O bizi yetismeye çalışıyor, siz de onu.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - " Bir müddet önce Polly Peck Şirketine...

BAŞBAKAN Dr DERVIŞ EROGLU (Yerinden) - Sayın başkan; lütfen susturun.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - "Devlet tarafından turistik tesis yapılması amacı ile verilen Esentepe anayolunun Alakadı mevkiindeki arazi, aynı şirket tarafından tellenerek içerisine şantiye mahiyetinde bazı inşaatlar başlatılmıştır. Tahsis sahibi olduklarını iddia eden bazı Esentepe köylüleri,

Cumhuriyetçi Türk Partisi Girne Milletvekilleri tarafından da kışkırtılarak ara emri almalarına rağmen, Yüksek İdare Mahkemesi bu ara emrini bozmuş ve kesin karar için davayı 21.10.1988 tarihine ertelemiştir.

2. Bütün bu gerçeklere rağmen...

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa)(Yerinden) - Polisin hali bu.

KEMAL EMİRZADE (Lefkoşa)(Yerinden) - Polisin raporu mudur bu?

FERDİ S.SOYER (Yerinden)(Devamla) - Çok güzel.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Cumhuriyetçi Türk Partisi Girne milletvekilleri Fadıl Çağda, Salih Usar ve Toplumcu Kurtuluş Partisi Girne milletvekilleri Ziya Rızki ve Rasık Keskiner, Esentepe köylülerini kışkırtarak 9.10.

KEMAL EMİRZADE (Yerinden)(Devamla) - Asmalı bunları.

ZIYA RIZKI (Girne)(Yerinden) - Düşün sen Emniyeti.
Buna Emniyet denir mi yahu?

KEMAL EMİRZADE (Yerinden)(Devamla) - Asmalı bunları.

ZIYA RIZKI (Yerinden)(Devamla) - İyi ki gittik biz.
Nasıl olur bu?

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - İstediniz ben okuyorum.
Tutanaklara geçmesi için okuyorum.

SALİH USAR (Girne)(Yerinden) - İbret vericidir, okuyunuz.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - İstediniz okuyorum.

BAŞKAN - Dinleyelim lütfen.

(Milletvekilleri kendi aralarında konuşurlar.)

Sayın Bakanı dinleyelim lütfen, karşılıklı konuşmalıyız, Sayın Bakanı dinleyelim efendim.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - 9.10. ... Müsaade buyurursanız...

BAŞKAN - Sayın Rızkı lütfen dinleyelim Sayın Bakanı.

EMİN UZUN (Lefkoşa)(Yerinden) - Özellikle o arkadaşlar çağrılmış yani?

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - 9.10.1988 tarihinde saat 12.00'den itibaren 75,80 kişinin katılması ile şirketin inşaat yerine gidilerek, başta milletvekilleri ve köylülerin avukatı olan Cumhuriyetçi Türk Partili Bayan Unsal Çağda'nın kışkırtması ile...

KEMAL EMİRZADE (Lefkoşa)(Yerinden) -Nerden bilirsiniz efendim?

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Köylülerden 40 kişi inşaat alanına girmişlerdi.

OMER DEMİR (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Ön saflarda mıydı?

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Hazırda olan ve M/ve Mustafa Bindayı'nın sorumlu olduğu 10 kişilik polis ekibi,

gerekli müdahaleyi yapmasına rağmen 4 milletvekili polisin ikazını dinlemeyerek ve kendileri polisleri itmek ve karşı koymak suretiyle 40 kişinin mezkûr işyerine girmesini sağlamışlardır.

ZİYA RIZKI (Girne)(Yerinden) - Vay gavole, bizde o kadar kuvvet de yok. Allah için dava açacağım kendilerine.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - İçeri giren şahıslar alandaki 3-4 demet baklavalı teli, 8-10 adet...

BAŞKAN - Dinleyelim efendim lütfen.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - İnşaat demiri ve boru şeklindeki 10 adet telleme kazığını dışarıya, yol kenarına atmaya başlamışlardır.

TİCARET VE SANAYİ BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - Nasıl yapan be Ziya Bey bu işleri?

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Polisin müdahalesine rağmen Girne'nin iki CTP ve iki TKP milletvekilleri polislerle hitaben "karışmayın, bırakın atsınlar" diyerek engellemişler, hatta Cumhuriyetçi Türk Partisi milletvekili...

(Eşber Serakıncı bazı milletvekilleri ile yerinden konuşur.)

Müsaade edin Sayın Eşber Serakıncı. Sayın Salih Usar görevli polis memuru 1632 PM Mehmet Aykol'u göğsünden tutarak yukarı kaldırmış ve polise "ben milletvekiliyim, dokunulmazlığım var. Halkı menedemezsin" demiştir.

FADİL ÇAGDA (Girne)(Yerinden) - Küfretti, onu da yazdı mı?

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Akabinde... Ben yorum yapmıyorum.

SALİH USAR (Yerinden)(Devamla) - Devam edin Sayın Adaoğlu.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Düz geçiyorum, istediniz.
Meclis madem ki denetleyici bir organdır, bu raporu istendi
sizler tarafından, okuyorum.

RASİH KESKİNER (Girne)(Yerinden) - Yalan yazıyor.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - O ayrı bir konu.

EMİN UZUN (Yerinden)(Devamla) - Kenan Akın günahını
temizlemiştir.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Akabinde... Aynaya kızılmaz,
eğer kendini aynada çirkin görüyorsak kabahati aynada
bulmayalım.

FERDİ S. SOYER (Yerinden)(Devamla) - Biz UBP'yi
görüyoruz çünkü orada. Bizim...

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa)(Yerinden) - Her renk
görünüyor bugüne kadar.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Akabinde Girne'den
gönderilen M/M Salih Bara sorumlulugundaki 10 kişilik polis
ekibi hazırda olan polislere yardıma çağrılırken içeriye girmiş
olan halktan bazı polislere, bazıları polislere hücum edip
itmek ve özellikle M/M Salih Bara'nın başına tahta, gerek
demir çubuklarını düşürmüşler ve Subay Salih Bara bu darbe
sonucu 15 dakika yerde kıvrılmıştır.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla) - O...

KEMAL EMİRZADE (Yerinden)(Devamla) - Ziya Bey
getirdi bu hale bu adamı?

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Bunlar meyanda...

BAŞKAN - Dinleyelim efendim lütfen.

SALİH USAR (Yerinden)(Devamla) - Araştırdınız mı
Sayın Adaoğlu bu polis raporunu da bizi suçlarsınız?

ALPAY DURDURAN (Yerinden)(Devamla) - Demirel de gülerdi öyl.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Bunun yanında
yine emniyetten PM 158 Salih Sağoğlu'nun sağ el bileğine
demir çubukla vurulmuş olup bileği halen sarıdır. Ayrıca
PM 2323 Samiral Dede'ye tekme ile vurulmuş, diğer polisler
ise itilerek darp edilmiş ve görevlerinden menedilmişlerdir.
Bu durum üzerine M/M Mustafa Bındayı TKP milletvekili Ziya
Rızki'ya polislere müdahale ve darp olayları devam ederse
polislin silah çıkarıp kullanabileceği ikazında bulunmasına
rağmen, Ziya Rızki "bırakin insanları haklarını arasınlar"
demek suretiyle zaman kazanma görüşünü savunuyordu..

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla) - Ne yaptın
be Ziya bey?

FERDİ S.SOYER (Yerinden)(Devamla) - Anarşisttir.

(Milletvekilleri kendi aralarında konuşurlar.)

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - "Çayların devam etmesi üzerine M/M Mustafa Bındayı, telizle durumu Girne Polis Müdürü'ne bildirip o ana kadar polis araçlarında kapalı olan dört adet Thomson silâhını teşhir edebileceğini, ancak havaya ateş etmek için tekrar Girne Polis Müdürü'nün talimatını beklemesi için onay aldıktan sonra silâhlar teşhir edilmiştir. Dört Thomson silâhının teşhir edilmesi ve akabinde Girne'den gönderilen takviye polislerin çabaları sayesinde birçok tahriklere rağmen, inşaat alanına girmiş olan şahısların tümü dışarıya çıkarılarak dışarıdaki köylülerle birlikte Esentepe'ye ayrılmışlardır. Kendilerini takip eden polis, Esentepe'de, başta kışkırtıcı olan CTP'li Belediye Başkanı Mehmet Kim, CTP'li Girne Peyak Amiri Nejat Tükan, CTP'li Mustafa Kırılmaz, CTP'li İsmet Güneş ve Avukat İnsal Çağda'ya mülke tecavüz..."

FADIL ÇAĞDA (Girne/ (Yerinden/ - Müdafaa avukatı tutuklandı.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - "Polis görevden men ve polisi darp suçlarından ötürü dava teblig edilmiş olup geriye kalan ve isimleri tespit edilen diğer kırk eylemciye dava teblig edilmiştir. Ayrıca dört milletvekili hakkında da ayrı ayrı dosya açılmıştır."

FERDİ S. SOYER (Gazi Magusa/ (Yerinden/ - UBP Örgüt Başkanı var mı bu işlerin içinde.

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa/ (Yerinden) - Menderes de gülerdi, kıs kıs gülerdi.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - "CTP milletvekilleri Fadıl Çağda ile Salih Usar, olay yerinde polise hitaben, 'Eiz sizi polis olarak görmüyoruz, komandosunuz. Başka polisler gelsin, kanunsuz inşaatın bekçiliğini ve koruyuculuğunu yapıyorsunuz. Asil Nadir'in komandolarısınız, haklı mal sahiplerini korumuyor, kanunsuz kişileri koruyorsunuz. Sizi buraya getirenlerden hesap sorup aleyhlerine

dava açacağız, Siz buraya hâlkı ve bizi öldürmeye geldiniz.' TKP Milletvekili Ziya Rızki ise, 'inşaat ruhsatı varsa gösterin. Bu korsan inşaatır. Polis, korsan inşaatın korumacılığını yapmaktadır' ve daha birçok halkı tahrik, polisi ise tahkir edici sözler sarf etmişlerdir. TKP Milletvekili Rasih Keskiner ise suskun kalmamakla beraber tahkir edici sözler sarfetmemiştir."

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Sen kurtardın paçayı.

FERDİ S. SOYER (Yerinden) (Devamla) - Teşkilattan çıktın artık.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) -"4. 8.10.1988 tarihinde Esentepe'de Cumhuriyetçi Türk Partisi tarafından düzenlenen bir toplantıda, 9.10.1988 tarihinde Alakadi mevkiinde eylem yapılması kararı alındığı öğrenilmiş..."

ZIYA RIZKI (Girne) (Yerinden) - Daha neler çıkacak.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) -"Ve bu durum, Girne Polis Müdürüne bildirilmiştir. Girne Polis Müdürünün talimatı ile Esentepe Karakol amiri, Polis Çavuşu 1383 İsmail Gündoğdu aynı gün öğleden sonra böyle bir kararı alanlar içerisinde bulunan Esentepe Cumhuriyetçi Türk Partisi Belediye Başkanı Mehmet Kim, CTP'li Nejat Tümkan ve YDP'li İsmet Güneş'i bizzat görerek eylemden kaçınmalarını tavsiye ettiği zaman, her üç şahıs eylem yapılmayacağını, sadece Alakadi bölgesindeki şantiye müdürüne bir muhtıra verip inşaatın durdurulması için mühlet tanıyıp kaçacaklarını söylemelerine rağmen 9.10.1988 Pazar günü yukarıda belirtilen eylemleri yapmışlardır.

5. Milleti temsilen seçilen kişilerin, devlet güçleri olan polisin ve yasaların yanında yer alması gerekirken, yasaları ayaklar altına alarak polise karşı çok kötü bir tutum içerisinde olmaları, özellikle müdürlüğümüze çalışmalarını arasında... "

RASİH KESKİNER (Girne) (Yerinden) - Yorum yaptı.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - "Bir moral bozukluğu yaratmış olmakla beraber, yine de görevimizi yapmanın huzuru içerisinde olduğumuzu ve gerekirse aynı görevi, yasalar çerçevesinde tekrar yapacağımızı arz ederim."

ERGUN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Bu sadece size değil, meclise de küfür ediyor. Çok garip.

FADIL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Hadlerini bildireceğiz.

ERGUN VEHBİ (Yerinden) (Devamla) - Bunun hakkında tahkikat açmak lâzım.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Arkadaşlar...

FADIL ÇAĞDA (Yerinden) (Devamla) - Polisi iki paralık eder bu.

SALİH USAR (Yerinden) - (Devamla) - Sayın Adaoğlu...

BAŞKAN - Dinleyelim efendim.

SALİH USAR (Yerinden)(Devamla) - İsim imza var mı efendim altında?

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Ben yorum yapmıyorum. Yine Meclis İktüzüğüne saygımız sonsuz.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; lütfen efendim.

SALİH USAR (Yerinden) (Devamla) - İsim imza var mı efendim?

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Yine Alakadi bölgesinde...

BAŞKAN Dr. DERViŞ EROGLU (Yerinden) - Var tabii.

SALİH USAR (Yerinden) (Devamla) - Raporu tam olarak yazın meclise, onu da getiriniz.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Girne Polis Müdürlüğü.

SALİH USAR (Yerinden) (Devamla) - Müdürlüğü?

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Müdürlüğü. Müdür Muavini.

RASİH KESKİNER (Yerinden) (Devamla) - İsim nedir?

SALİH USAR (Yerinden) (Devamla) - İsim nedir efendim?
Düzmece bir rapor olmasın.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Zeki Tokel.

Dr. DERViŞ EROGLU (Yerinden) (Devamla) - Düzmece olur mu yahu?

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Açıktır.

OMER DEMİR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Ne yapacaksın?
Onu da mı döveceksin?

FERDİ S. SOYER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Onu da serçe parmağında kaldıracak havaya.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Şimdi...

TİCARET VE SANAYİ BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) -
Eşber, bekliyor musun Ziya Bey'den böyle şey?

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Yine yasalar çerçevesinde değerlendirme yapıyoruz.

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa) (Yerinden) - E, ne yapıyor be Ziya Bey?

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Alakadi bölgesi, 76 dönümlük bir arazidir. $\frac{1}{3}$ 'ü tahminen Rum arazisidir. Geriye kalan arazi, Devlet arazisidir.

Hali arazi, orman, alçak orman arazisi. Ve şantiye olarak yapılan mevki, devlet arazisi üzerine idi.

FADIL ÇAGDA (Devamla) - Tahsisli malâ yapıldı. Evet.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Bize verilen bilgidir.

ERDAL SUREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - Sanada hep yanlış bilgi verirler.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Hayır, biz bilgileri savcılıktan aldık. Kaynağını da söylüyoruz. Yani kendimizi korumak için bilgidir, memurum yanılttı, şu etti diye bir durum yok, kaynak, yer, aksi denenler denilir ve ondan sonra teşekkür ederiz arkadaş, gideriz ilgili savcıya, deriz iyi araştır, iyi değerlendir, gereken neyse.

Bu bölge 112,500,000 Türk Lirasına banka garantisıyla Polly-Peck Firması için rezerve alındı, 7.10.87'de. Bu bölge içerisinde İskân Yasasının 41/77 İskân Yasasının 4/1'ine maddesi uyarınca kamu yararına kaynaklar ayrıldıktan sonra gerisi eşdeğere verilebilir veyahut tahsis olan yerler kamulaştırıldıktan sonra tekrar tahsisleri, alınan tahsisler kadar uygun araziler verilir gerçeğinden hareketle, on sekiz aile eşdeğerde hak sahibiydi, kesin tasarruflarını almamışlardı, çünkü önce defa da söyledim, kesin tasarruf alınmış olsaydı istisla getirilirdi doğrudan doğruya ve kamulaştırma bedelleri Maliye Bakanlığı tarafından ödenmekle yükümlüydü. On sekiz aile eşdeğerde hak sahibi. Bunlar zeytinlik ve tarım dışı bir arazi olarak 160 dönümü tutuyorlardı, bizim saptamamıza göre. Altı aile topraklandırmadan hak sahibiydi, 37 dönüm. Bunlar da aynı şekilde kuru tarla, tarım dışı tarla ve zeytinlik olmak üzere. Geriye kalan Rum malı olarak da 93 dönüm rezerv arazimiz mevcuttur. Bakanlar Kurulunun ilgili kararı sonrasında bölgede Esentepe köyünde değerlendirmeye gidilmiştir. Esentepe kardeşlerimize Yüksek İdare Mahkemesinin kararına saygılı olmak ve baki kalmak kaydıyla bu hakları Bakanlığımızca

değerlendirilmesi yapılmaktadır. Sözle söylemiyorum, revizyon çalışmalarını geçtiğimiz aylar içerisinde bitirilmiştir. Bu kardeşlerimize Yüksek İdare Mahkemesinin vereceği kararlar doğrultusunda, ama kararlar olumsuz olsa dahi kendilerine ilgili yasanın doğrultusunda kaynaklar sunulacaktır. Bunu da burada açıklıkla söylüyorum, yasa gereğidir ve budur. Yalnız düşünmek lâzım, 7.10.87'de bu olay, bu yer veriliyor, olaylar geçtiğimiz hafta içerisinde ceryan ediyor. Burada bu arkadaşlarımıza haklarını vermekte gecikmemizin belirli bir ölçüde rolü oldu demiyorum, ama zamanında vermemizde daha yarar olduğunu kendi kendimize bir öz eleştiri olarak yapmakta, açık yüreklilikle yarar görürüm ve bunu da vurgularım.

FERDİ S. SOYER (Gazi Magusa) (Yerinden) - Anarşiyi kışkırttınız yani?

MUSTAFA ADAĞGLU (Devamla) - Hayır, anarşi kışkırtıcısı değil, Sayın başbakan da vurguladılar, arkadaşlar. Velezî bu vatandaşlarımız sizin açınızdan haklı olsunlar dahi, bir hakın teslimi, hukuk devletinden söz ediyoruz, güçlü olamaz. Yüksek İdare Mahkemesinde görüşülmekte olan ve görüşülmesi devam eden bir konuda yargının bağımsızlığına, yargının değerlendirilmesine saygılı bir yapı içerisinde bulunduğumuza göre ilgili yargının sonuçlandırılmasını bekleme gereği vardır. Sonuçlandırılmasında dahi olumsuz dahi olsa yargıya saygı duymak lâzımdır. Yani bu memlekette kişilerin kendi kendilerini, kendi yargıları açısından haklı görmeleri ile bu haklarını kendi elleriyle, kendi güçleriyle almaları hukuk devleti gerçekliğini ortadan kaldırır.

Hak arama özgürlüğü vardır. Yargı bağımsızlığı vardır. İstinafı vardır, İdare Mahkemesi vardır, Anayasa Mahkemesi vardır. Bu olay böyle. Kira olarak da yılda Alakadi bölgesi 4613 Dolara kiralanmıştı. Her yıl da %6 artış yapmak kaydıyla. Proje 2500 yataklıktı. Proje golf sahası ve tatil köyü olarak düşünülmüştü. Proje yatırım tutarı ise 31,000,000 Sterlin olarak hesaplanmıştı. 31,000,000 Sterlinlik bir durumdu. Gerek banka garantisi olan 112,500,000 Türk Lirası, gerekse kira konusundaki işlemler banka garantisi yapılmıştır. O da Temmuz 1988 tarihinde tekrar vurguluyorum, Yüksek Anayasa Mahkemesinin Güney Göçmenleri Derneğinin Anayasada eşdeğere öncelik verilmesi ve Anayasanın 159/3'e yönelik kamu yararı konusundaki değerlendirmesi ışığında yine bir kez daha anımsatmakta yarar görüyorum. Turizm Teşvik Yasası bakımından hukuki yönden tekamülü sağlanmamış, sona erdirilmiş, yani rezerve alınıp da gerçek kiralama aşamasına, projesi bakanlıkça açıkcası onaylanmamış durumlarla ilgili vermiş olduğu karara Turizm Bakanlığı ve Hükümetimiz saygı göstererek ilgili işletmeciliğe gerekli duyuru yapılmıştır, gereği için. Konu bu merkezdedir. Yani Anayasa Mahkemesinin bu konuda almış olduğu, ben yorum yapmıyorum, doğru veya yanlış değerlendirme yapmıyorum, salt hukuki bakımdan budur. İlgili Bakanlık bu konuda gayet titizlik göstermiş, duyarlılık göstermiş, hatta bu durumda olanları Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu karar doğrultusunda, Savcılığın da mütalâasını almak üzere bu durumda olan bütün diğer şirketlere de, yalnız bu durumda olan Alakadi'deki Polly-Peck Şirketi değil, diğer şirketlere de aynı şekilde duyurmuştur. Ama sabahleyin de vurguladım. Yine sonradan yanlış anlamalar olmasın, Anayasa Mahkemesinin aldığı karara şamil olmayacağı, geriye götürülmeyeceği gerçeğinden hareketle, Turizm Teşvik Yasasının öngördüğü kiralamaya

işlemlerinin hukuki bakımdan gereği olarak yerine getirmiş olan şirketler de bu işlemlerini ve eylemlerini devam ettirmektedirler. Bugün Bafra Tatil Köyü devam ediyordur. Elite'nin yine Boğaz bölgesindeki Elite'ninki devam ediyordur. Yani Boğaz'daki yarı bitmiş olan İstanbul Hava Yolları'nın Rus Şirketi ile beraber durumu devam ediyor. Kramer'in devam ediyordur. Dağlı otel apartmanları bitmiştir. İslâm Gençlik Kampı Karşıyaka bölgesindeki tesisler, turizm tesisleri yapılmaktadır. Yine Glapsides Bölgesi'nde aşağısında Özbada Şirketi'nin yatırımları yapılmaktadır. Bu yöndeki hukuki mütalâalar geçerli olduğu için devam etmektedir arkadaşlar. Ben Polly-Peck Şirketi'nin diğer yanlar üzerinde devam etmeyeceğim. Zefiros, bir çerçevede hukuki prosedürü tamam verilmiştir. Eğer bilgi edinmek istiyorsanız...

FADIL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - O da eksik verildi, o da hileli olmuştur.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Casmin Cort, Bovaris Kıbrıs Ltd.'e verilmiştir, 27.6.1988'de. Mukavelesi imzalandı. Süre 1.6.1988'dir. 49 yıllığına Bakanlar Kurulu Kararıyla kiralanmıştır. İlk yıl 68,533 Dolar yıllık % artış, Ekim 89'da açılacak raporlara göre ve 65,000,000,000'lik bir banka garantisi verildi bu konuda arkadaşlar.

Zefiros konusundaki durumu da aydınlığa kavuşturalım. Zefiros daha önce biliyorsunuz Dar-ül Mal-ül İslami'ye kiralanmıştı, 20.12.1985'te. Fakat ilgili şirketin madde 1...

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa) (Yerinden) - Nereye kiralanmıştı?

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Dar-ül Mal-ül İslami'ye.

ALPAY DURDURAN (Yerinden) (Devamla) - Dar-ül Mal-ül İslami

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Evet.

O ilgili mukavele 7'nci maddesine dayanarak Polly-Peck'e intikal ettirilmiştir. O arada gerekli kefaletler, banka garantileri yürümüştür.

FADIL ÇAĞDA (Yerinden) (Devamla) - Mahkeme ara kararı var mı? Zefiros Oteline mahkeme karar kararı var mıydı? Buna işlem yapıldı mı?

MUSTAFA ADAĞLU (Devamla) - Bu konuda bilgimizde bir husus yoktur.

FADIL ÇAĞDA (Yerinden) (Devamla) - Buna da yanıt veririz lütfen.

MUSTAFA ADAĞLU (Devamla) - Konu bu merkezdedir arkadaşlar. Dolayısıyla gerek basında, gerek Mecliste konular bütün ayrıntılarıyla tartışılmıştır. Biz elimizdeki bütün belgeleri açık ve seçik olarak Yüce meclisin bilgisine sunmuş bulunuyoruz. Bu konuda Hükümetimize ve ilgili bakanlıklara düşen görevler yapılmıştır. Yüksek Anayasa Mahkemesinin almış olduğu karar doğrultusunda ilgili yerler yine İmar Yasasının belirleyeceği fiziki plânlama doğrultusunda eşdeğere kaynak olmak üzere ve turizm yatırımlarına da yönelik olarak değerlendirmeleri yapılacaktır. Bir kez daha vurguluyorum, bu yapılırken memleketin turizm sektörüyle eşdegerci arasındaki denge kurulacaktır. Belirli büyük yatırımlarda olası ki Evkaf da bir taraftır, onu da turistik yatırımlara yapmak iddiası vardır. ortaklık kurmak yetkisi vardır. O yönde karşılıklı bir değerlendirmeye de gitme çabaları olabilir. Bu bir Eşdeğer Yasasının verdiği hak konusudur. bunu da bir kez daha kamuoyuna duyurmakta yarar görürüm.

Bu arada arkadaşlar müsaade ederse sözlerimi noktalamak istiyorum. Biz Ulusal Birlik Partisi olarak Alekadi konusuda hukukun üstünlüğüne, açıklık politikasına, hatta partimizin ekonomik felsefesi ve programı bakımından koyduğumuz bazı prensiplere değişik yaklaşımlarla çözüm aramak yönüne gitmek kaydıyla saygılı olduğumuzu vurgular, beni dinlemek zahmetini gösterdiğiniz için teşekkür eder ve bu konuda Ulusal Birlik Partisi olarak genel görüşmeye olumsuz oy vereceğimizi sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan Mustafa Adaoğlu.

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa) (Yerinden) - Söz istiyorum efendim, usul hakkında.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri;...

ALPAY DURDURAN (Yerinden) (Devamla) - Usul hakkında.

FADİL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Sayın Başkan, açıklama hakkımızı da kullanmak istiyoruz bilahare şimdi...

BAŞKAN - Yok efendim, artık kapanmıştır bu konu.

ALPAY DURDURAN (Yerinden) (Devamla) - Usul hakkında.

BAŞKAN - Usul hakkında, buyurun. Açıklama diye bir şey yoktur. Tartışılmıştır konu.

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Sayın Adaoğlu burda ne olarak konuştu bilemiyorum. Çünkü lehte ve aleyhte konuşma onar dakikayla sınırlandırılır der İçtüzüğün 116'ncı maddesi. İkinci defa söz aldı. Hükümet adına diyecekse, Hükümetin de söz hakkı yoktur Meclis genel görüşmesi istenleriyle ilgili olarak.

ISKÂN BAKANI MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) - Aleyhte konuştum.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Aleyhte konuşma da onar dakikayla sınırlıydı. Dolayısıyla İçtüzük zorlanmıştır bu konuda.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Anlattırdılar Sayın Durduran..

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Efendim?

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Pana da lâf attılar, anlattırdılar.

BAŞKAN - Hükümet açıklama yapabilir efendim.

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa' (Yerinden) - Hükümetten bilgi istendi.

BAŞKAN - Genel görüşme hakkında açıklama yapılabilir.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Şimdi Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; burda genel görüşmenin açılıp açılmaması hususunda müzakere yapılıyordu. Hükümetten bilgi alış-verişi yapılması müesseseleri ayırır ve ayrı zamanlarda yapılır. Dolayısıyla Sayın Adaoğlu'nun ankâm kestik, nutuklar ilân ettik dediği o hukuk konularında daha dikkatli olmak gerekir. Aksi halde böyle işte İçtüzük kazara dahi olsa çinenebilmektedir.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Başlangıçtan çiğnedik zaten İçtüzüğü.

BAŞBAKAN Dr. DERViŞ EROĞLU (Yerinden) - Başkanlık dikkate alacaktır.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Burda bir oylama yapılacaktır. Bunun Anayasa veya İçtüzüğü ihlal edip etmeyeceği konusunda Sayın Adaoğlu hakâm kesme ve nutuk ilân etme tanrıları arasında bize bir soru getirdi, dedi ki, İçtüzüğe aykırı mı, değil mi? Ben bir milletvekiliyim, onun için usul bakımından bunun hakkında görüşlerimi açıklama ihtiyacı duyuyorum ikinci usul noktası olarak.

Bir kere polis raporunda belirtildiği gibi...

MUSTAFA ADAĞLU (Yerinden) (Devamla) - Başkanlığa tevcih ettim bu durumu.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Tamam ama beni de kuşkuya soktun mu, sokmadın mı? Çünkü ben burda dinlerken ve oylarken bir fiilde bulunacağım hukuk çiğneyecek miyim Anayasayı ve İhtüzüğü ihlâl edecek miyim, etmeyecek miyim?

MUSTAFA ADAĞLU (Yerinden) (Devamla) - Ben çiğnemek istemedim, başkan çiğne dedi bana göre.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Bu konuda görüşlerimi belirtmek mecburiyetindeyim. Bir kere polis raporunda belirtildiği gibi bu konudaki mahkeme kararı bozulmuş değildir. Bozuk olan raporun kendidir. Mahkeme tam tersine kararını ikinci toplantısında kesinleştirmiştir. Ara emri dedikleri bir müessese vardır. Aslında ara emri değil, mahkeme emridir o. Mahkemeden bir emir istenmiştir. Mahkeme emri tek yanlı verdi, sonra çağırdı tarafları ve dedi ki gelin mahkemede ikinci...

EŞBER SERAKINCI (Gazi Magusa) (Yerinden) - Sayın Başkan; İhtüzüğü çiğnediniz dedi, şimdi kendisi çiğniyor arkadaş, dikkatinizi çekiyorum.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Hiç konuya girmiyorum efendim. Sadece usulü söylüyorum ben ve ikinci olarak...

Hayır efendim. Sayın Başkan ben hiç konuya değinmiyorum. Sadece olayları anlatıyorum ben.

EŞBER SERAKINCI (Yerinden) (Devamla) - Nedir söylediğin?

ALPAY DURDURAN (Devamla) - İkinci nokta olarak...

EŞBER SERAKINCI (Yerinden) (Devamla) - Birinci, söylediğine amenna ama şimdi soylediğin ne?

ALPAY DURDURAN (Devamla) - İkinci nokta olarak mahkeme kararı kesinleşmiştir. Dolayısıyla İktüdüğe aykırı bir husus yoktur. Bu konu yalnız Esentepehilerin hakları konusunda dava açıktır. O konuya girmek şartıyla bu konu Mecliste görüşülebilir. Mahkemenin kararı kesinleşmiştir. Bunun istinafı da yoktur.

MUSTAFA ADAĞLU (Yerinden) (Devamla) - Girildi, kaldı mı?

ALPAY DURDURAN (Devamla) - İstinafı da yoktur. Girme hata işlemiştir ama Meclis...

MUSTAFA ADAĞLU (Yerinden) (Devamla) - Başkanlık Divanı onu sınırlandırması lâzımdı en azından.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Meclis Esentepehilerin davasını ilgilendirmeyen hususlarda görüşmektedir bu konuyu. Onun hakkında oylama yapmak tamamen hukukidir. Onun için oylamamız bizim hukukun çerçevesindedir. Başkanlık Divanının bu konuda kusuru yoktur. Konuşmalar içerisinde hudut aşarlarsa ayrı mesele. Ama Başkanlık Divanının bu hususta bir kusuru yoktur. Bu konu mahkeme kararı kesinleşmiş karardır, istinaf hakkı da yoktur bu hususta. Mahkeme emrini verdi, tarafları çağırıldı getirdi ve kesinleştirdi. Mahkemeye taraflardan birisi ben yokum Kıbrıs'ta dedi kaçtı, onun için istinaf konusu da yoktur orta yerde.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Alpay Durduran.

Sayın milletvekilleri; önerge uyarınca genel görüşme açılıp açılmamasını oylarınıza sunuyorum. Açılmasını...

FADIL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - Sayın Başkan; birtakım isnatlarla bulundular, çok kısa bir açıklamada bulunacağım.

BAŞKAN - İktüzüğü çığneriz o zaman efendim.

FADIL ÇAGDA (Yerinden) (Devamla) - Sayın Adaoglu'na hem verdiği bilgiden dolayı teşekkür etmiş olalım, hem bir eksik bilgiyi tamamlamış olalım.

BAŞKAN - Hayır, konu bağlanmıştır.

Sayın milletvekilleri; önerge uyarınca genel görüşme açılıp açılmamasını oylarınıza sunuyorum. Açılmasını kabul edenler?... Lütfen sayar mısınız?...

Kıca ederim Sayın Fadıl Çagda.

KATİP - 19 efendim. Kabul edenler 19 efendim.

BAŞKAN - Reddedenler?...

FADIL ÇAGDA (Yerinden) (Devamla) - Milletvekiline küfreden emniyet görevlisi...

BAŞKAN - Bu hususta tekrar bir gündem dışı konuşma hazırlarsanız size söz veririm efendim.

KATİP - 23 Sayın Başkan, ret 23.

BAŞKAN - Çekimser yok. Kabul edenler 19, reddedenler 23, oyçokluğuyla reddedilmiştir.

Sayın milletvekilleri; bugünkü görüşmeler burda tamamlanmıştır.

Sayın milletvekilleri; gelecek birleşim 25 Ekim 1988 Salı günü sabah saat 11.00'de, Salı sabah saat 11.00'de yapılacaktır.

GÜNDEM:

- I. Başkanlığın Genel Kurula Sunuşları.
- II. Özel Gündemde Yer Alacak İşler.
- III. Seçimler ve Oylaması Yapılacak İşler.
- IV. Sorular.
- V. Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılması.
 1. Cumhuriyetçi Türk Partisi Lefkoşa Milletvekili Meclis Grubu Başkanı Sayın Ozker Özgür ile Lefkoşa Milletvekili Sayın Kemal Emirzade'nin birlikte sunmuş oldukları "Doğu Akdeniz Üniversitesindeki uygulamalar" hakkında Meclis Araştırması Açılması Önergesi'nin Öngörüşmesi.
- VI. Görüşülecek Tasarı ve Önerilerle Komitelerden Gelen Diğer İşler:

Bu bölümde olan beş yasa tasarısı ile, çağrı yazısında belirtilecek yasa tasarıları olacaktır.

Birleşimi kapatıyorum. Teşekkür ederim.

Kapanış Saati: 17.25

... ./615

COUNCIL OF EUROPE

PARLIAMENTARY ASSEMBLY

EK:1

Please quote:

BUREAU OF THE ASSEMBLY

Cyprus Contact Group

Strasbourg, 20 September 1988

The Chairman

Your Excellency,

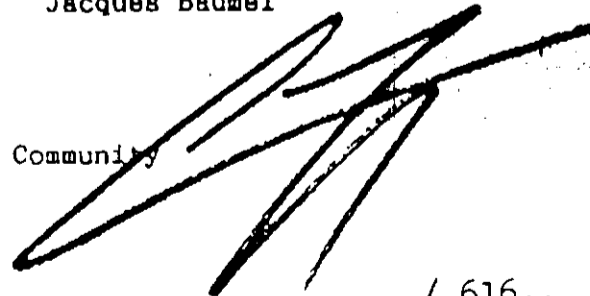
As you know, the Political Affairs Committee, following its meeting in Geneva on 13 September, issued a press communiqué (enclosed) congratulating the leaders of the two communities in Cyprus on agreeing to resume substantial negotiations, also referring to the intention of the Contact Group to continue to hold meetings with multi-party delegations of elected representatives of the two communities.

Accordingly I have the honour to invite you in the name of the Contact Group, which, since our last meeting, elected me to be its new Chairman, to participate, together with your colleagues, in a meeting at the Palais de l'Europe in Strasbourg on Wednesday 5 October 1988 at 11.45 am (room 12).

Accept, your Excellency, the expression of my highest consideration.

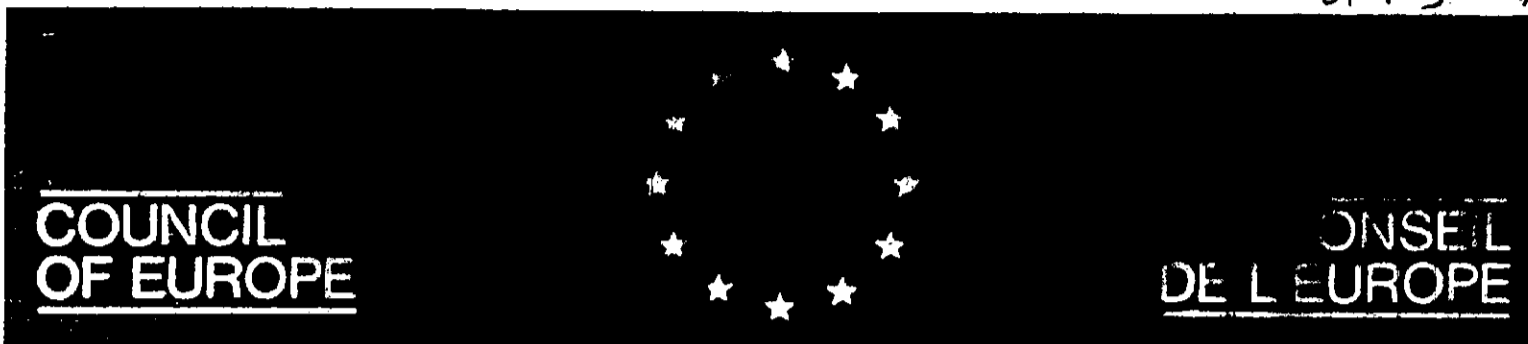
Jacques Baumel

His Excellency Mr Hakki ATUN
c/o Mr Bora Atun
Representative of the Turkish Cypriot Community
284, Avenue Louise
Boite postale 16
B - 1050 BRUSSELS

../ 616..

EK: 3

INFORMATION DEPARTMENT

- 616 -

SERVICE DE L'INFORMATION

EMBARGO : SATURDAY, 8 OCTOBER 1988 - 12 H 15
CHECK AGAINST DELIVERY

D (88) 24
8.10.88

SPEECH

by

HIS HOLINESS POPE JOHN PAUL II

before

THE PARLIAMENTARY ASSEMBLY OF THE COUNCIL OF EUROPE

Strasbourg, 8 October 1988

The 21 Council of Europe member states:
Austria, Belgium, Cyprus, Denmark, France, Federal Republic of Germany, Greece, Iceland, Ireland, Italy, Liechtenstein, Luxembourg, Malta, Netherlands, Norway, Portugal, Spain, Sweden, Switzerland, Turkey, United Kingdom

Les 21 Etats membres du Conseil de l'Europe:
Autriche, Belgique, Chypre, Danemark, France, République Fédérale d'Allemagne, Grèce, Islande, Irlande, Italie, Liechtenstein, Luxembourg, Malte, Pays-Bas, Norvège, Portugal, Espagne, Suède, Suisse, Turquie, Royaume-Uni

Mr President, Your Excellencies, Ladies and Gentlemen,

1. I am happy to be able today to visit the Council of Europe and to address its Parliamentary Assembly in Strasbourg, a city whose history bears witness to its European vocation. I wholeheartedly thank the President, Mr Louis Jung, for the kind words he has just spoken, and I am most grateful to the Secretary General, Mr Marcelino Oreja, for having been so kind as to repeat the invitation he made to me several years ago.

You have given me the opportunity once again to express the esteem in which the Catholic church holds an institution whose work it follows closely by means of a Permanent Mission. Your Council has the great and fine vocation of bringing the nations of this continent closer together in order to consolidate "peace based upon justice", "for the preservation of human society and civilisation", in an unshakeable commitment to "the spiritual and moral values which are the common heritage of their peoples", to quote only a few key terms from the preamble to your Statute. Next year, the Council of Europe will celebrate the 40th anniversary of its foundation. That will be the occasion for your Assembly, representing the democratic institutions of 21 countries, to take stock of much work that has been achieved to satisfy the expectations of nations, to serve an ideal of freedom, tolerance and the rule of Law.

2. Immediately after the second world conflict, which started in Europe, the need was keenly felt to overcome antagonism between the nations which had just done battle. The resolve was expressed to unite the belligerents of yesterday in fellowship and to institutionalise their co-operation. I shall never forget how, amidst the turmoil, the voice of Pope Pius XII was raised to proclaim the "inviolable dignity of Man", the "true freedom of Man" (cf radio message of Christmas 1944). It is fitting that we should pay tribute to the clear-sighted men who contrived to meet across frontiers, to set aside old enmities, to propose and bring to fruition the project of this Council destined to become a place where Europe may achieve self-awareness, where it measures the tasks that it needs to accomplish in response to the anxieties and the expectations of its citizens, where it undertakes necessary co-operation in many arduous fields. I know that you are faithful to the memory of those whom you call the "founding fathers" of Europe, such as Jean Monnet, Konrad Adenauer, Alcide de Gasperi, Robert Schuman. From the last-named, I shall borrow the description of the central intuition of those founders: "To serve humanity at last freed of hatred and fear, relearning Christian brotherhood after years of conflict" (Pour l'Europe, p. 46).

3. It is true that the men and women of this old continent with its turbulent history need to be made freshly aware of the basis of their common identity, of what lives on as their vast shared memory. Admittedly, European identity is not easy to pin down. The distant sources of this civilisation are many, coming from Greece and Rome, from a Celtic, Germanic and Slavic basis profoundly remoulded by Christianity. And we know what a diversity of languages, cultures and legal traditions has marked nations, regions and also institutions. Yet, by comparison with other continents, Europe stands out as a single unit, even if its cohesion is less clearly perceived by those of whom it is composed. This way of looking at it may help Europe the better to re-discover its identity.

Over nearly 20 centuries, Christianity has helped to forge a conception of the world and of Man which today remains a fundamental attribute, whatever the divisions, weaknesses and even neglect of Christians themselves. I should like to mention here just a few essential features. The Christian message translates such a close relationship of Man to his creator that it places value on all aspects of life, starting with physical life: the body and the cosmos are the work and the gift of God. Faith in God the Creator has de-mythified the cosmos and offered it to Man for rational investigation. Controlling their own bodies and dominating the earth, men and women déploy abilities which are in turn "creative": in the Christian vision, Man far from despising the physical universe, makes use of it freely and without fear. This positive vision has contributed extensively to Europeans' development of science and technology.

At peace with the cosmos, Christian Man has also learned to respect the priceless value of each and every person, created in the image of God and redeemed by Christ. Gathered together in families, in cities, peoples, human beings do not live and labour in vain: Christianity teaches them that history is not a random cycle perpetually re-beginning, but that it finds meaning in the alliance which God offers men in order to invite them freely to accept his reign.

4. The biblical conception of Man has enabled Europeans to develop a lofty notion of the dignity of the person, which remains an essential value even amongst people who do not subscribe to a religious faith. The Church affirms that there is in Man an awareness which cannot be explained solely by the influences that are brought to bear on it, an awareness capable of knowing its own dignity and receptive to the absolute, an awareness which is the source of fundamental choices guided by the search for good for oneself and others, an awareness which is the locus of responsible freedom.

It is true that there has been much aberration, and Christians know that they have had their share in it. The human person, as the only subject of rights and duties, has often yielded his place to the individual, a prisoner of his own selfishness, considering himself as his own end. Conversely, exaltation of the group, the nation or the race has sometimes led to murderous totalitarian ideologies. In many places, practical or theoretical materialism has misunderstood Man's spiritual nature and dramatically reduced his reasons for living. The merit of the democracies is that they seek to organise society in such a way that the person is not only respected in all his aspects, but participates in the common endeavour by exercising his free will.

5. Your Council has shown itself faithful to the heritage of European awareness in setting itself the major task of proclaiming and protecting human rights. By ratifying the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, the member states have sought to tighten their union around the highest principles and values of European tradition. In order to ensure their application everywhere, they have set up the European Court and Commission of Human Rights, according them jurisdiction and judicial authority unique in international organisations.

As the thinking of your Assembly on many aspects of life in society bears witness, taking into consideration the rights and dignity of the human person goes far beyond what is defined in the specific texts concerning human rights. The Church considers that Man has a right to freedom and to the safety he needs to lead his life according to the demands of his conscience, his spiritual receptiveness to the absolute and his vocation for brotherly living. Among the fields which affect what is most profound in Man, there are several on which it must express its point of view.

6. The family is probably the reality in which the interaction between personal responsibility and social conditions is most clearly apparent. Recent developments in European society have made the equilibrium and stability of families more difficult. That is the result of economic factors related to work - particularly women's work - housing, travel, voluntary migration and forced exile. Furthermore, we observe conceptions spreading which reduce the value attached to love, separate sexuality from the communion of life which it expresses, weaken the stable bonds which a truly human love entails. Therein lies a real danger, for the family is being destabilised and is disintegrating. Falling population trends are a sign of a family crisis which gives cause for concern.

In this situation, Europeans must restore to the family its value as the key element in social life. They must contrive to create conditions favouring its stability, enabling it to receive and to give life generously! They must realise the dignity of the responsibilities exercised by each human being in his home for the support and happiness of others! The family as such has rights that must be more clearly recognised.

I can mention these concerns only briefly here. You know how much importance the Catholic church attaches to them, to the point of having proposed a "Family Rights Charter". Everything concerning the family is a concern which Christian communities explore in the light of their faith, but which they share with everyone who believes in human dignity.

7. One of the most impressive aspects of scientific development concerns biology and medicine. Often, in your committees, you have to consider questions raised by the new possibilities for intervening at various stages of life, going beyond the limits of the therapies habitually practised. Genetic processes can be helped, but also impaired. Biogenetic processes can interfere with the natural link between parent and child. The diagnosis of pre-natal pathology too easily leads to abortion, whereas its legitimate purpose is therapeutic in nature. Experiments on human embryos open the way to unacceptable manipulation. It also happens that serious interventions are accepted simply because scientific progress has made them possible.

Your Assembly frequently has to reflect on these questions, which are fundamentally ethical in nature. Respect for human dignity must never be lost sight of, from the moment of conception to the last stages of disease or the most serious conditions of failure of mental faculties. You will understand my repeating here the Church's conviction: the human being for ever keeps his value as a person, because life is a gift of God. The weakest have a right to protection, to care, to affection from those around them and from society. The Church's insistence on safeguarding all life from conception onwards is inspired solely by an ethical requirement derived from what man is, and from which a free and enlightened conscience cannot remain aloof. The Church is aware of the serious dilemmas that face many couples as well as doctors and health counsellors; it is aware of their suffering and their doubts; it would ask, however, that conscience should not be distorted and that authentically human fraternity should never fail. It welcomes the progress achieved for the protection of the life of the unborn child preserving the integrity of his natural genetic heritage and developing effective therapies. In setting limits of an ethical nature on man's action on man, your institution will fulfil its role of critical conscience in the service of the community.

8. It will seem natural to you, ladies and gentlemen, that I emphasise the scope of the work patiently conducted by your Council in the field of social affairs. You offered Europe a Social Charter which seeks to further the dignity of all workers, harmonious human relations in the world of work, the possibility for all of providing decently for their needs through employment adapted to their abilities. This is no mean task, even though your countries are relatively favoured by comparison with many other parts of the world.

The most urgent problem underlying all co-operation is primarily that of actual access to employment; for too many years, this continent has been stricken by an employment crisis, harshly affecting men and women, who are prevented from providing for their own and their families' needs by following the occupation for which they are trained. Is it unrealistic to ask that when economic decisions are being made, account should be taken of the ordeal of those who, with their work, lose a part of their dignity and sometimes even hope itself? Accordingly, the Church would wish to encourage all efforts undertaken to ensure true solidarity among the citizens of nations; solidarity, as a human and Christian "virtue" is a way not only of compensating for loss of resources, but also includes the determination and boldness necessary to achieve better sharing of activity.

Nor must we lose sight of the areas of poverty within the very nations that form the Council. Substantial efforts are being made to identify them and to remedy the marginal situations in which the most disadvantaged find themselves.

9. In the context to which I have just referred, we naturally think of young people. It is up to them to give the community of nations drive and generosity for peace and solidarity in a world capable of tackling constantly changing problems. I shall say so to the thousands of young Europeans whom I shall be meeting this evening.

I know that it is the wish of your Council to encourage progress in education, in order to enable everyone to develop their faculties of intelligence and to realise their desire to act.

What training do we offer young people? Agreeing here with the studies and activities conducted within your Council, I wish simply to emphasise one essential aspect. The training of young people assumes its full human dimension when the acquisition of knowledge and the learning of techniques are placed in the context of the integral truth of man. At a time when material goods and technology are tending to take precedence over the claims of the spirit, ought we not to be reminded that there is no science without "con-science"? In initiating young people to knowledge, our aim is to help them discover the grandeur of man's destiny.

10. One often hears regrets expressed about young people's indifference to the cultural heritage built up by the peoples of Europe over more than two millennia. There is also anxiety about the very conservation of that heritage. If I briefly mention this question after talking about education, it is because I believe that this continent's incomparable cultural heritage must not simply be preserved in order to be available to be looked at with the remote or indifferent gaze which is reserved for vestiges of the past. It is important to be able, from one generation to another, to transmit, to pass on tokens of a living culture, works, discoveries and experiences which have progressively contributed to shaping man in Europe. That is why I wish to encourage the remarkable efforts made not only to save the riches of the past from extinction, but to make of them the wealth of today. These efforts will match the reality of this continent all the better if a great tradition is developed in exchanges from one region to another, whereby an artist or an intellectual feels just as much at home in Flanders as in Italy, in Portugal as in Sweden, on the banks of the Rhine as on those of the Danube. Young people in particular are receptive to cultural exchange, let us enable them to take over the many achievements of their fathers, to be familiar with the past, the better to prepare them for taking the initiative in their turn and nurturing their creative abilities.

11. Ladies and gentlemen, if Europe wishes to be true to itself, it must contrive to gather together all the live forces of this continent, respecting the character of each region, but finding in its roots a common spirit. The member countries of your Council are aware that they are not the whole of Europe: in expressing the fervent wish for intensification of co-operation, already sketched out, with other nations, particularly in Central and Eastern Europe, I feel that I share the desire of millions of men and women who know that they are linked by a common history and who hope for a destiny of unity and solidarity on the scale of this whole continent.

For centuries, Europe played a considerable role in other parts of the world. It must be admitted that it did not always show its best side in its encounters with other civilisations, but no-one can contest that it did felicitously share many of the values which it had matured over a long period. Its sons played a key part in disseminating the Christian message. If Europe today wishes to play a part, it must, in unity, calmy base its action on what is most human and most generous in its heritage.

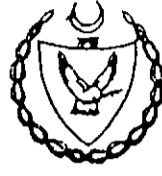
Good relations with the countries of the various parts of the world cannot stop at political or economic bargaining. With the growth in contacts between people of all continents, we feel in a new way how necessary it is that there should be understanding between human communities with different traditions. I am sure that this was the approach underlying the campaign recently mounted to stimulate and further north-south relations. Indeed, in the framework of universal solidarity, Europe has a responsibility towards that part of the world.

An important token of the seriousness of that desire for peace and understanding may be seen in the quality of the welcome afforded to anyone arriving from elsewhere, be he a partner from the outset or someone compelled to seek refuge. Christians for their part, who are themselves endeavouring to rebuild their unity, wish also to show their respect for those of other religions present in their regions, and wish to maintain clear and fraternal dialogue with them.

Peace depends on this respect for the cultural and spiritual identity of peoples. May Europeans found upon this conviction their distinterested contribution to the good of all nations!

Mr President, Ladies and Gentlemen,

In coming here today, before the world's first ever international parliamentary assembly, I am aware of addressing the qualified representatives of peoples who, loyal to their vital origins, wished to join together to consolidate their unity and to open their arms to other nations of all continents, in respect for the truth of man. I can bear witness to the willingness of Christians to take an active part in the work of your institutions. I wish for your Council that it may work fruitfully in order to make Europe's soul ever more living and generous.

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
BRÜKSEL TEMSİLCİLİĞİ

OFFICE DE REPRÉSENTATION
DE LA COMMUNAUTÉ CHYPRIOISE TURQUE
A BRUXELLES

OFFICE OF THE REPRESENTATIVE
OF THE TURKISH CYPRIOT COMMUNITY
BRUSSELS

DIENST DER VERTEGENWOORDIGING
VAN DE TURKS CYPRIOTISE
GEMEENSCHAP TE BRUSSEL

Avenue Louise, 284-286 - Bte 10 - 1050 Bruxelles - Tel. 02/648.48.70

Brüksel, 10 Ekim 1988.

Sayın Yılmaz BORA
Müdür / Temsilci
K.K.T.C. DİŞİLERİ ve
SAVUNMA BAKANLIĞI

LEFKOŞA

A.K.P.A. KIBRIS TEMAS GRUBU [K.T.G.] İLE GÖRÜŞMEMİZ HK.

A.K.P.A. Temas Grubu'nun Meclis Heyetimizle görüşme isteginin mümkün olamayacağını Sayın Meclis Başkanım'dan aldığım direktif üzerine K.T.G. sekreteri Roger MASSIE'ye bildirmek için 4 Ekim 1988 [Salı] ö.s. kendi odasında ziyaret ettim.

Mr. MASSIE'ye, Çarşamba [5 Ekim] günkü toplantının gerçekleşmeyeceğini aşağıdaki prensipler çerçevesinde izah ederek konuyu K.T.G.'na aktarmasını istedim.

Rum tarafının 29 Mart belgesini ortadan kaldırmak amacıyla herkesçe malûm olan ve uzun süredir devam eden olumsuz tutumu nedeniyle toplumlar arası görüşmelerin başlayamadığını; ancak son günlerde yeni bir görüşme sürecine girildiğini ve bu durumun bizce memnuniyet ve ümit verici olduğunu söyledim. 15 Ekim'den bu yana iki toplum lideri arasında ve B.M.G.S.'nin "iyi niyet görevi" ve gözetimi çerçevesinde süregelen görüşmelerin tam bir disiplin ve gizlilik içerisinde devam ettiğini; durumun fevkalade nazik bir safhada olduğunu, ve henüz bir açıklama yapılabilecek noktaya gelinmediğini ifadeyle, her zaman olduğu gibi, hele bu duyarlı aşamada üçüncü bir tarafın Kıbrıs konusuna müdahale etmesinin sözkonusu olamayacağını, böyle bir girişimin görüşmeleri olumsuz yönde etkileyebileceğini, kendisini konuya methal-dar addeder gibi K.T.G.'nun ortaya çıkarak, böyle bir girişim yapmak istemesinin anlamsız olduğunu, bu nedenle bu aşamada görüşmemizin sözkonusu olamayacağını açıkça izah ettim.

K.T.G.'nin oluşturulmasına esas sebep olarak gösterilmiş olan "A.K.P.A.'nde Temsilimize bir formül bulunması" amacının dışına çıkıldığını, K.T.G.'nin bu esas görevini gözardı ederek devamlı yan çizdiğini, "temsil konumuzu" ciddiyetle ele almadığını ve sadece "A.K.P.A.'nde temsilimiz" ile ilgilenmesi lâzım gelirken, konuyu sulandırmaya çalıştığını ve kendisini Türk ve Rum taraflarını yaklaştırmaya ve Kıbrıs sorununa çözüm arayıcı bir arabulucu gibi görüp davrandığını müşahade ettiğimizi, bunun bizim açımızdan yukarıda anlattığım nedenlerden dolayı gereksiz ve kabul edilemez olduğunu tekrar vurguladım.

İddialarının aksine, K.T.G.'nin iki tarafa da eşit muamele yapmadığını, Meclisimizi doğrudan muhatap bile almak istemediklerinin açık seçik ortada olduğunu belirterek, K.T.G.'nin Meclis Heyetimizle görüşme talep eden mektubunun dahi direk olarak Meclis Başkanlığı adresine yollanmadığını, Sayın Meclis Başkanımızın titrinin kullanılmadığını, ve Sayın Meclis Başkanımız ile doğrudan yazışmadan kaçınıldığını, bu davranışının da K.T.G.'nin bizlere karşı samimi ve eşit muameleden uzak ve gerçekçi olmayan bir tutum içinde bulunduğunun ciddi bir örneğini teşkil ettiğini söyledim.

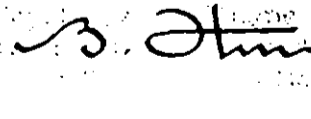
Ayrıca son toplantıdan önce ve daha sonra Sayın Meclis Başkanımız'ın K.T.G.'na gönderdiği ve A.K.P.A.'nde Temsilimiz ile ilgili görüş ve önerilerimizi içeren iki mektuba da herhangi bir cevap verilmediğini, K.T.G.'nin bu konuda da bizi cevapsız bırakmasının bizi iyi niyetle muhatap almaktan çekindiklerini bir kez daha gösterdiğini belirttim.

J. BAUMEL'in K.T.G. başkanlığına seçilmiş olmasına işaretlerle, BAUMEL'in son toplantı esnasında, fevkalâde Rum yanlısı bir konuşma yaptığını ve adeta Meclis heyetimize hakaret addedilecek ifadeler kullandığını ve bilâhare toplantıyı terkettiğini unutmadığımızı söyledim. Tarafsız bir tutum içinde görev yapması lâzım gelen K.T.G.'nda, tarafsızlığını yitirmiş rengini belli etmiş ve aleyhimize bir tutum içinde olduğunu açıkça ortaya koymuş olan BAUMEL'in K.T.G. çabalarına herhangi bir olumlu katkıda bulunmasının imkansız olacağını ifade ederek, bütün bunlar herkesçe bilinirken, BAUMEL'in adeta bizimle inat edilircesine Başkanlığa seçilmiş olmasının da bir provokasyon olarak görüldüğünü belirttim. BAUMEL ile ilgili bu sözlerin şahsi görüşüm olduğunun, ancak bu görüşün Meclis Heyetimiz tarafından da paylaşıldığına inandığımı belirttim.

Bu şartlar altında T.G. ile görüşmemizin imkân dışı olduğunu K.T.G. üyelerine izah etmesini rica ettim. MASSIE cevabımızı K.T.G. üyelerine iletceğini söyledi. Yarım saat süren bu görüşmede Temsilciligimiz görevlisi Sayın Zeki GAZIOĞLU da hazır bulundu.

Bilgilerinize Saygılarımla arz ederim.

Bora ATUN

K.K.T.C.
Brüksel Temsilciligi

.. /625.

Ek: 3

- 625 -

EKONOMİ VE MALİYE BAKANLIĞI

MALİ RAPOR

KONU: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti 1988 Mali Yılı Bütçesi Ocak-Eylül
Dönemi (9 aylık) Uygulama Sonuçları.

A. FİNANSMAN

1. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti 1988 Mali Yılı Bütçesinde Öngörülen
ana gelir kalemlerindeki fiili tahsilât seyrinin geçmiş ayın fiili
tahsilâtları ile mukayeseli durumu.

<u>Gelirin Nevi</u>	<u>1988 Mali Yılı Bütçesi Ağustos Ayı Fiili Tahsi.</u>	<u>1988 Mali Yılı Bütçesi Eylül Ayı Fiili Tahsi.</u>	<u>Geçmiş Aya Göre Artış Veya Azalış</u>
Dolaysız Vergiler	3,619,566,478	3,425,853,318	(-) 193,713,160
Dolaylı Vergiler	4,350,031,129	3,765,902,043	(-) 584,129,086
Vergi Dışı Bütçe			
Gelirleri	1,088,642,423	1,282,409,108	(+) 193,766,685
Cezalar ve Müsadereler	31,957,511	33,476,478	(+) 1,518,967
Kamu Kuruluşları			
Gelirleri	18,351,503	9,977,651	(-) 8,373,852
Hazine Malları Kira			
Gelirleri	77,357,598	111,686,037	(+) 34,328,439
Muhtelif Gelirler	<u>209,082,440</u>	<u>304,592,957</u>	(+) <u>95,510,517</u>
Mahalli Gelirler			
Toplamı	9,394,989,082	8,933,897,597	(-) 461,091,490
- T.C.Yardımları	1,567,922,006	1,152,000,000	(-) 415,922,006
- Borçlanmalar	-	-	-
- Birleşmiş Milletler ve Üçüncü Ülkelerden Sağlanan İnsancıl Yardımlar	<u>977,109,286</u>	<u>347,213,985</u>	(-) <u>629,895,301</u>
	<u>11,940,020,374</u>	<u>10,433,111,577</u>	(-) <u>1,506,908,797</u>

../626.

1988 Mali Yılı Bütçesinde tahsili öngörülen ana gelir kalemleri ve Ocak-Eylül,1988 Dönemi (9 Aylık) fiili tahsilâtlar ile bakiye gelir durumu Şöyledir:

<u>Gelirin Nevi</u>	<u>1988 Mali Yılı Bütçe Gelir Tahminleri</u>	<u>Ocak-Eylül Dön. (9 Aylık Fiili Tahsilâtlar</u>	<u>Gelirin Bakiyesi</u>
Dolaysız Vergiler	33,880,100,000	30,679,982,852	3,200,117,148
Döyüü Vergiler	29,292,900,000	28,952,471,255	340,428,745
Vergi Dağı Bütçe Gelirleri	10,167,228,020	8,183,218,283	1,984,009,737
Cezalar ve Müsadereler	260,000,000	522,236,890	(+) 262,236,890
Kamu Kuruluşları Gelirleri	720,845,000	131,524,132	589,320,868
Hazine Malları Kıra Gelirleri	500,000,000	623,479,910	(+) 123,479,910
Muhtelif Gelirler	<u>2,092,567,139</u>	<u>1,902,494,599</u>	<u>190,072,540</u>
Mahalli Gelirler			
Toplamı	76,913,640,159	70,995,407,921	5,918,232,238
- T.C. Yardımları	57,150,000,000	9,109,664,436	48,040,335,564
- Borçlanmalar	42,763,183,743	-	42,763,183,743
- Birleşmiş Milletler ve Üçüncü Ülkelerden Sağlanan İnsancıl Yardımlar	<u>5,354,965,120</u>	<u>5,354,965,120</u>	-
	<u>182,181,789,022</u>	<u>85,460,037,477</u>	<u>96,721,751,545</u>

B- HARCAMALAR

1988 Mali Yılı Bütçesinde öngörülen ödenekler ile Ocak-Eylül Dönemi
(9 Aylık) fiili uygulama sonuçları.

Giderler

<u>Sivil Bütçe</u>	<u>1988 Mali Yılı Bütçe Ödeneği</u>	<u>Ocak-Eylül Dönemi Harcama</u>	<u>Ödenek Bakiyesi</u>
- Personel-Cari ve Tran- sfer Harcamaları	120,895,789,022	92,122,322,221	28,773,466,801
a- Fiili Harcamalar		88,433,456,483	
b- Cari ve Geçmiş Yıl Avansları		2,977,586,076	
c- Cari ve Geçmiş Yıl İmprestleri		711,279,662	
-Mahalli Kaynaklarla Finanse Edilmesi Öngörülen Projeler	4,136,000,000	2,080,155,910	2,055,844,090
a- Fiili Harcamalar		2,079,332,702	
b- Avanslar		823,208	
-T.C.Yardımlarıyla Finanse Edilmesi Öngörülen Proje.	48,650,000,000	3,003,457,937	45,646,542,063
a-Fiili Harcamalar		2,727,858,845	
b-Avanslar		275,599,092	
Sivil Bütçe Toplamı	173,681,789,022	97,205,936,068	76,475,852,954
Savunma	8,500,000,000	5,923,924,776	2,576,075,224
Genel Toplam	182,181,789,022	103,129,860,844	79,051,928,178

2- 1988 Mali Yılı Bütçesi Ocak-Eylül Dönemi (9 Aylık) Genel Bütçe Uygulama
Sonucu Doğan Gelir-Gider Farkı.

-Tahsilâtlar Toplamı	85,460,037,477
-Harcamalar Toplamı	103,129,860,844
Gelir-Gider Farkı	(-) 17,669,823,367

- Yerel Kaynaklarla ve Borçlanmalar ile Finanse edilmesi öngörülen 1988 Mali Yılı Bütçesi Ocak-Eylül (9 Aylık) Bütçe Uygulama Sonuçları.

I. FİNANSMAN

<u>Gelirin Nevi</u>	<u>1988 Mali Yılı Bütçe Gelir Tahminleri</u>	<u>Ocak-Eylül,88 Devresi Fiili Tahsilât</u>	<u>Bakiye</u>
- Mahalli Gelirler	76,913,640,159	70,995,407,921	5,918,232,238
- Borçlanmalar	<u>42,763,183,743</u>	-	<u>42,763,183,743</u>
	<u>119,676,823,902</u>	<u>70,995,407,921</u>	<u>48,681,415,981</u>

II. GİDERLER

<u>Giderin Nevi</u>	<u>1988 Mali Yılı Bütçe Ödeneği</u>	<u>Ocak-Eylül Devresi Harcamaları</u>	<u>Bakiye</u>
- Personel-Cari ve Transfer Harcamaları	115,540,823,902	86,799,971,865	28,740,852,037
a- Fiili Harcamalar		83,111,106,127	
b- Cari ve Geçmiş Yıl Avansları		2,977,586,076	
c- Cari ve Geçmiş Yıl İmprestleri		711,279,662	
- Mahalli Kaynaklarla Finanse Edilmesi Öngörülen Proje.	4,136,000,000	2,080,155,910	2,055,844,090
a- Fiili Harcamalar		2,079,332,702	
b- Avanslar		823,208	
	<u>119,676,823,902</u>	<u>88,880,127,775</u>	<u>30,796,696,127</u>

1988 Mali Yılı Bütçesi Ocak-Eylül Dönemi (9 Aylık) yerel Bütçe Uygulama sonucu doğan Gelir-Gider Farkı:

Gelirler Toplam	70,995,407,921
Harcamalar Toplamı	<u>88,880,127,775</u>
Gelir-Gider Farkı(-)	<u>17,884,719,854</u>

1988 Mali Yılı Bütçesi için Fiilen Serbest Bırakılan T.C.Yardımları

	<u>Yatırım Projeleri</u>	<u>Savunma</u>	
Ocak,1988	64,285,000	435,000,000	
Şubat,1988	172,740,000	708,000,000	
Mart,1988	167,540,000	708,000,000	
Nisan,1988	237,120,000	708,500,000	
Mayıs,1988	258,710,000	708,500,000	
Haziran,1988	356,367,181	630,000,000	
Temmuz,1988	834,980,249	400,000,000	
Ağustos,1988	667,922,006	900,000,000	
Eylül,1988	502,000,000	650,000,000	
	<u>3,261,664,436</u>	<u>5,848,000,000</u>	.. /629.

1987 Mali Yılı Bütçesi ile 1988 Mali Yılı Ocak-Eylül
Devresi Kümülatif Bütçe Gelirleri

<u>GELİRİN NEVİ</u>	<u>1987 Mali Yılı</u>	<u>1988 Mali Yılı</u>
- Dolaysız Vergiler		
1) Gelir Vergisi ve Şahsi Vergiler	9.564.200.470	18.393.409.238
ii) Kurumlar Vergisi	3.496.821.860	6.222.944.852
iii) Diğerleri	<u>4.413.801.911</u>	<u>6.063.628.762</u>
	17.474.824.241	30.679.982.852
- Dolaylı Vergiler		
1) İthalâttan Alınan Gümrük Vergisi	12.740.316.880	27.530.862.580
ii) Diğerleri	<u>645.317.219</u>	<u>1.421.608.675</u>
	13.385.634.099	28.952.471.255
- Vergi Dışı Bütçe Gelirleri	4.769.528.680	8.183.218.283
- Cezalar ve Müsadereler	234.812.038	522.236.890
- Kamu Kuruluşları Gelirleri	66.627.314	131.524.132
- Hazine Malları Kira Gelirleri	369.635.634	623.479.910
- Muhtelif Gelirler	<u>1.278.066.076</u>	<u>1.902.494.599</u>
Mahalli Gelirler Toplamı	37.579.128.082	70.995.407.921
- T.C.Yardımları	10.163.097.904	9.109.664.436
- Borçlanmalar	-	-
- Birleşmiş Milletler ve Üçüncü Ülkelerden Sağlanan İnsancıl Yardımlar	3.977.013.175	5.354.965.120
	<u>51.719.239.161</u>	<u>85.460.037.477</u>
	-----	-----
		.. / 630.

- 020 -

<u>GELİRİN NEVİ</u>	<u>1988 Mali Yılı</u> <u>Bütçe Tahminleri</u>
1- DOLAYSIZ VERGİLER	
- Gelir Vergisi ve Şahsi Vergiler	15.600.000.000
- Kurumlar Vergisi	11.000.000.000
- Gelir Vergisi ve Şahsi Vergiler (Geçmiş Yıl Vergileri)	400.000.000
- Veraset Vergisi	60.000.000
- Motorlu Araçlar ve Sürüş Ehli- yetleri	2.500.000.000
- Gayri Menkul Tasarruf Vergisi	1.600.000.000
<u>RESİM VE RUHSATLAR</u>	
- Damga Resmi	1.200.000.000
- Ateşli Silâhlar Ruhsatı	17.600.000
- Avlanma Ruhsatı	13.000.000
- Gümrüksüz Rusya Satış Ruhsatı	4.500.000
- Sigara Satış Ruhsatları	5.000.000
- Alkollü İçkilerin Satış Ruhsat- ları	30.000.000
- Radyo - TV Ruhsatları	1.200.000.000
- Sair Resim ve Ruhsatlar	<u>250.000.000</u>
Program Toplamı	<u>33.880.100.000</u> =====

<u>Ocak-Eylül, 1988</u> <u>Kümülatif Tahsilâtlar</u>	<u>Bakiye</u>
18.393.409.238	(+) 2.793.409.238
6.222.944.852	4.777.055.148
1.831.389.148	(+) 1.431.389.148
134.989.075	(+) 74.989.075
2.637.503.280	(+) 137.503.280
-	1.600.000.000
1.018.484.395	181.515.605
24.108.000	(+) 6.508.000
15.782.900	(+) 2.782.900
3.000.400	1.499.600
1.762.350	3.237.650
10.944.300	19.055.700
348.624.745	851.375.255
<u>37.040.169</u>	<u>212.959.831</u>
30.679.982.852	3.200.117.148
=====	=====

../631.

<u>GELİRİN NEVİ</u>	<u>1988 Mali Yılı</u> <u>Bütçe Tahminleri</u>
2- <u>DOLAYLI VERGİLER</u>	
- İthalâttan Alınan Gümrük Vergisi	18.000.000.000
- İthalât Vergisi (Posta)	172.000.000
- İthalât ve İhracat Rihtım Vergisi	800.900.000
- İstihsal Vergisi	90.000.000
- Gümrüksüz Eşyalardan Özel Vergi	230.000.000
- Katma Değer Vergisi	9.000.000.000
- Mütferrik	1.000.000.000
	29.292.900.000
3- <u>VERGİ DISİ BÜTÇE GELİRLERİ</u>	
A- <u>Harçlar</u>	
- Mahkeme Harçları	60.000.000
- Tapu ve Kadastro Harçları	1.700.000.000
- Kimlik Kartı Harçları	100.000.000
- Pasaport Harçları	150.000.000
- Şirket ve Ortaklıkları Kayıt Harçları	60.000.000
- Vergi Tahsilât Harçları	50.000
- İthalât ve İhracat Belgeleri Harcı	30.000.000
- Sair Harçlar	57.505.000
- İTEM Puan Satış Gelirleri	3.000.000

Ocak-Eylül, 1988
Kümülatif Tahsilâtlar

Bakiye
Bakiye

27.530.862.580	(+) 9.530.862.580
168.483.267	3.516.733
773.742.026	27.157.974
22.901.460	67.098.540
351.416.680	(+) 121.416.680
-	9.000.000.000
105.065.242	894.934.758
<u>28.952.471.255</u>	<u>340.428.745</u>

37.319.364	22.680.636
1.819.540.592	(+) 119.540.592
25.492.600	74.507.400
100.945.892	49.054.108
141.853.561	(+) 81.853.561
1.461.360	(+) 1.411.360
31.735.494	(+) 1.735.494
99.605.909	(+) 42.100.909
-	3.000.000

.. / 632.

<u>GELİRİN NEVİ</u>	<u>1988 Mali Yılı</u> <u>Bütçe Tahminleri</u>
<u>HİZMET KARŞILIGI ÜCRETLER</u> <u>VE SAİR GELİRLER</u>	
- Telefon, Telgraf ve Telex Ücretleri	5.000.000.000
- Posta Hizmetleri ve Ücretleri	350.000.000
- Tiyatro, Spor ve Kültür Faaliyetleri Gelirleri	10.000.000
- Fidan Bahçeleri Gelirleri	35.000.000
- Aşı ve Veteriner Ücretleri	20.000.000
- Orman-Fidan Odun Satış Gelirleri	130.000.000
- Tıbbi Tedavi ve İlâç Ücretleri	265.000.000
- Sayıştay Başkanlığı Murakabe Ücretleri	26.000.000
- Kooperatif Şirketler Murakabe Ücretleri	3.000.000
- Eski Eserler ve Müzeler Giriş Ücretleri	30.000.000
- Yurt Dışına Çıkış Ücretleri	400.000.000
- Gümrük ve Liman Fazla Mesai Ücretleri	580.000.000
- Ardiye	90.000.000
- Liman ve Gemi Ücretleri	475.000.000
- Vinç Ücretleri	140.000.000
- Muhtelif Diğer Liman Gelirleri	25.000.000

Ocak-Eylül, 1988
Kümülatif Tahsilâtlar

Bakiye

2.906.197.608		2.093.802.392
358.679.057	(+)	8.679.057
1.406.866		8.593.134
26.941.158		8.058.842
23.797.944	(+)	3.797.944
36.149.646		93.850.354
219.369.710		45.630.290
3.117.996		22.882.004
-		3.000.000
67.463.440	(+)	37.463.440
383.025.875		16.974.125
480.978.910		99.021.090
147.541.802	(+)	57.541.802
564.569.912	(+)	89.569.912
83.600.367		56.399.633
24.786.613		213.387
		.. / 633.

<u>Gelirin Nevi</u>	<u>1988 Mali Yılı</u> <u>Bütçe Tshminleri</u>
- Sivil Havacılık Konak ve Konaklama Uçretleri	250,000,000
-Sivil Havacılık Yer Hizmetleri Uçretleri	150,000,000
-Maarif Gelirleri	5,000,000
-Sair Gelirler	22,673,020
Program Toplamı	<u>10,167,228,020</u>

4- CEZALAR VE MUSADERELER

a) Cezalar

- Mahkeme Cezaları	100,000,000
- Vergi Cezaları ve Gecikme Zamları	100,000,000
- Gümrük ve Liman Cezaları	30,000,000
- Sair Cezalar	20,000,000

b) MUSADERELER

- Gümrük Musadereleri	10,000,000
Program Toplamı	<u>260,000,000</u>

Ocak-Eylül, 1988
Kümülatif Tahsilâtlar

Bakiye

389,245,001	(+)	139,245,001
196,208,494	(+)	46,208,494
1,897,375		3,102,625
10,285,737		12,387,283
<u>8,183,218,283</u>		<u>1,984,009,737</u>

78,963,404		21,036,596
378,017,086	(+)	278,017,086
35,087,943	(+)	5,087,943
26,782,757	(+)	6,782,757

<u>3,385,700</u>		<u>6,614,300</u>
<u>522,236,890</u>	(+)	<u>262,236,890</u>

.. / 634.

<u>Gelirin Nevi</u>	<u>1988 Mali Yılı</u> <u>Bütçe Tahminleri</u>
5- KAMU KURULUSLARI GELİRLERİ	
- Güzelyurt Çiftlik İşletmeleri Gelirleri	40,000,000
- Beyarmudu Çiftlik İşletmeleri Gelirleri	
- Devlet Üretim Çiftlikleri Gelirleri	218,477,000
- Tarımsal Donatım Servisleri Gelirleri	162,368,000
- Elektrik Kurumu Gelirleri	300,000,000
Program Toplamı	<u>720,845,000</u>
6-HAZİNE MALLARI KİRA GELİRLERİ	
- Konut Kiraları	400,000,000
- Dükkan, Ev, İşyeri Kiraları	
- Tarla, Bahçe, v.s. Kiraları	100,000,000
- Gümrüksüz Eşya Satış Dükkanları ile Büfe Kiraları	
Program Toplamı	<u>500,000,000</u>

Ocak-Eylül 1988
Kümülatif Tahsilâtler

Bakiye

42,006,637	(+)	2,006,637
-		218,477,000
-		162,368,000
89,517,495		210,482,505
<u>131,524,132</u>		<u>589,320,868</u>

542,878,077 (+) 142,878,077

80,601,833
623,479,910 (+) 19,398,167
123,479,910

<u>Gelirin Nevi</u>	<u>1988 Mali Yılı Bütçe Tahminleri</u>
7- MUHTELİF GELİRLER	
- Özel Emanet (su) Hesabından İade	105,000,000
- Emeklilik Yasası Gereğince Devlet Personelinin Katkısı	900,000,000
- Mütferrik	228,201,526
- İhtiyat Sandığı İadeleri	50.000,000
- Vadili Yonca Kurutma Tesisleri	1,000,000
- Devlet Basımevi Gelirleri	230,000,000
- Dozer Çalıştırma Gelirleri	5,000,000
- İmtihan Harçları Gelirleri	10,000,000
-Telefon Rehber Gelirleri	10.000,000
- Emanete Alınan Paralar	548,365,613
- OTEM Gelirleri	<u>5,000,000</u>
Program Toplamı	<u>2,092,567,139</u>
<u>MAHALLİ GELİRLER TOPLAMI</u>	<u>76,913,640,159</u>
8- <u>Türkiye Cumhuriyeti Yardımları</u>	57,150,000,000
9- Borçlanmalar	42,763,183,743
10- Birleşmiş Milletler ve Üçüncü Ülkelerden Sağlanan İnsancıl Yardımlar	<u>5,354,965,120</u>
Toplam Finansman	<u><u>182,181,789,022</u></u>

Ocak-Eylül, 1988
Kümülatif Tahsilâtlar

Bakiye

57,019,718	47,980,282
847,338,343	52,661,657
215,503,977	12,697,549
137,083,215	(+) 87,083,215
-	1,000,000
83,593,033	146,406,967
-	5,000,000
10,795,200	(+) 795,200
-	10,000,000
548,365,613	-
<u>2,795,500</u>	<u>2,204,500</u>
<u>1,902,494,599</u>	<u>190,072,540</u>
<u>70,995,407,921</u>	<u>5,918,232,238</u>
9,109,664,436	48,040,335,564
-	42,763,183,743
<u>5,354,965,120</u>	<u>-</u>
<u><u>85,460,037,477</u></u>	<u><u>96,721,751,545</u></u>

DCNEM: I

YIL: 4

CUMHURİYET MECLİSİ

GÜNDEMİ

4'üncü Birleşim

18 Ekim 1988 Salı

Saat: 10.00

GÜNDEM:

I. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULU SUNUŞLARI.

II. ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER.

III. SEÇİMLER VE OYLAMASI YAPILACAK İŞLER.

(1) Toprak Ürünleri Kurumu Araştırma Komitesi Üyelerinin Seçimi.

IV. SORULAR.

V. GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YATILMASI.

(2) Toplumcu Kurtuluş Partisi Girne Milletvekilleri Sayın Ziya Rızki ile Sayın Rasih Keskiner'in birlikte sunmuş oldukları "Alakadi Bölgesinde Ceryan Eden Olaylar, Bu Olaylardaki Polisin tutumu ve Polly-Peck'e Girne Bölgesinde verilen Kaynaklar" hakkında Genel Görüşme Açılması Önergisi (G.G.NO:28/4/88)'nin Öngörüşmesi.

(3) Cumhuriyetçi Türk Partisi Meclis Grubu Başkanı Sayın Ozker Özgür ile Lefkoşa Milletvekili Sayın Kemal Emirzade'nin birlikte sunmuş oldukları "Doğu Akdeniz Üniversitesindeki uygulamalar" hakkında Meclis Araştırması Açılması Önergisi (M.A.NO: 20/4/88)'nin Öngörüşmesi.